

HRVATSKI ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO

**MENTALNI POREMEĆAJI
U REPUBLICI HRVATSKOJ**

ZAGREB, 2018.

HRVATSKI ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO

**MENTALNI POREMEĆAJI
U REPUBLICI HRVATSKOJ**

ZAGREB, 2018.

Izdavač: HRVATSKI ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO
Rockefellerova 7, 10 000 Zagreb
www.hzjz.hr

Ravnatelj: Doc. dr. sc. Krunoslav Capak, prim. dr. med.

Urednik: Ivana Brkić Biloš, dr. med.

Stručni urednik: Maja Silobrčić Radić, dr. med.

Autori: Maja Silobrčić Radić, dr. med.
Ivana Vrbanec, bacc. san. ing.

Suradnici: Sandra Mihel, dr. med.
Tanja Čorić, dr. med.
Dr. sc. Marijan Erceg, dr. med.
Doc. dr.sc. Ranko Stevanović, prim. dr. med.
Mario Trošelj, dr. med.
Doc. dr. sc. Tomislav Benjak, dr. med.
Vinka Marinković
Andrea Grgić, mag. soc.
Maja Valentić, mag. educ. soc.
Domina Vusio, mag. soc.

Tisk: Kerschoffset d.o.o.

Molimo da se prilikom korištenja podataka obavezno navede izvor

---

SADRŽAJ

UVOD	1
VELIČINA PROBLEMA MENTALNIH POREMEĆAJA U HRVATSKOJ	2
BOLNIČKI POBOL ZBOG MENTALNIH POREMEĆAJA I POREMEĆAJA PONAŠANJA U HRVATSKOJ	26
Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja (MKB šifre F00-F99)	26
Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja uzrokovani alkoholom (MKB šifra F10)	29
Shizofrenija (MKB šifra F20)	31
Depresivni poremećaji (MKB šifre F32-F33)	33
Reakcije na teški stres i poremećaji prilagodbe (MKB šifra F43)	35
Demencije	37
Alzheimerova bolest (MKB šifra G30) i delirij koji nije uzrokovan alkoholom ili ostalim psihoaktivnim tvarima (MKB šifra F05)	37
Vaskularna demencija (MKB šifra F01) i nespecificirana demencija (MKB šifra F03)	37
REGISTAR ZA PSIHOZE HRVATSKE	40
Zdravstveni pokazatelji za shizofreniju i shizoafektivne poremećaje u Hrvatskoj	40
ODABRANI POKAZATELJI RADA PSIHIJATRIJSKE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE U HRVATSKOJ	47
REGISTAR IZVRŠENIH SAMOUBOJSTAVA HRVATSKE	50
Izvršena samoubojstva u Hrvatskoj	50

UVOD

Problemi i poremećaji mentalnog zdravlja, zbog relativno visoke prevalencije, čestog početka u mlađoj odrasloj dobi, mogućeg kroničnog tijeka, narušavanja kvalitete života oboljelih i njihovih obitelji te značajnog udjela u korištenju zdravstvene zaštite, predstavljaju jedan od prioritetnih javnozdravstvenih izazova u svijetu pa tako i u Hrvatskoj.

Osobe s narušenim mentalnim zdravljem imaju povećan morbiditet i mortalitet od tjelesnih bolesti. Broj izvršenih samoubojstava, koja su pokazatelj ugroženosti mentalnog zdravlja, u mnogim je zemljama veći od broja poginulih u prometnim nesrećama. Mentalni poremećaji stigmatiziraju, izazivaju veliku subjektivnu patnju i uvelike smanjuju kvalitetu života oboljelih, kao i njihove okoline. Njihovo zbrinjavanje dovodi do direktnog ekonomskog opterećenja društva, ali i indirektnog, zbog smanjene produktivnosti, bolovanja i invalidnosti oboljelih.

Mentalni poremećaji okarakterizirani su psihološkom, biološkom i socijalnom disfunkcijom pojedinca, a uključuju čitav niz simptoma i smetnji. Definiraju se prema postojanju skupova simptoma, a kriteriji za dijagnozu ispunjeni su kada su skupovi simptoma relativno teški, dugotrajni i popraćeni smanjenjem funkcionalne sposobnosti ili invaliditetom. Simptomi mogu postojati i bez ispunjavanja kriterija za kliničke poremećaje kao subklinička stanja.

Prema Međunarodnoj klasifikaciji bolesti i srodnih zdravstvenih problema (MKB-10), Svjetske zdravstvene organizacije, deseta revizija, 2. hrvatsko izdanje 2012., u skupinu Mentalnih poremećaja i poremećaja ponašanja (šifre F00-F99) spadaju sljedeće podskupine:

- Organski mentalni poremećaji uključujući simptomatske poremećaje (šifre F00-F09)
- Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja uzrokovani uzimanjem psihoaktivnih tvari (šifre F10-F19)
- Shizofrenija, shizotipni i sumanuti poremećaji (šifre F20-F29)
- Poremećaji raspoloženja (afektivni poremećaji) (šifre F30-F39)
- Neurotički poremećaji, vezani uz stres i somatoformni poremećaji (šifre F40-F48)
- Bihevioralni sindromi vezani uz fiziološke poremećaje i fizičke čimbenike (šifre F50-F59)
- Poremećaji ličnosti i ponašanja odraslih (šifre F60-F69)
- Mentalna retardacija (šifre F70-F79)
- Poremećaji psihološkog razvoja (šifre F80-F89)
- Poremećaji u ponašanju i osjećajima koji se pojavljuju u djetinjstvu i adolescenciji (šifre F90-F98)
- Nespecificiran mentalni poremećaj (šifre F99)

Izvršena samoubojstva, prema MKB-10, prikazuju se šiframa X60-X84, Y87.0 u okviru podskupine Vanjski uzroci morbiditeta i mortaliteta.

U Publikaciji su prikazani mentalni poremećaji, izvršena samoubojstva te pokazatelji rada psihijatrijske zdravstvene zaštite u Hrvatskoj. Epidemiološka analiza učinjena je na temelju podataka Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo (Baze hospitalizacija, Baze utvrđenih bolesti i stanja u primarnoj zdravstvenoj zaštiti, Registra za psihoze, Registra izvršenih samoubojstava, Registra osoba s invaliditetom, Registra zdravstvenih djelatnika, Godišnjeg izvješća o radu stacionarnih zdravstvenih ustanova), Mortalitetne baze Državnog zavoda za statistiku, te baze podataka Svjetske zdravstvene organizacije «Zdravlje za sve» (WHO/Europe, HFA Database).

VELIČINA PROBLEMA MENTALNIH POREMEĆAJA I POREMEĆAJA PONAŠANJA U HRVATSKOJ

Prema procjeni opterećenja bolestima za Hrvatsku za 2016. godinu, mentalni poremećaji na 4. su mjestu među vodećim skupinama, iza kardiovaskularnih i malignih bolesti te ozljeda. U okviru skupine mentalnih poremećaja najveći postotak opterećenja odnosi se na depresivne poremećaje (25,9%) slijede poremećaji uzrokovani alkoholom (17,1%) i anksiozni poremećaji (14,6%).

U prikazivanju pobola od mentalnih poremećaja na razini Hrvatske koriste se podatci korištenja zdravstvenih službi koji se sistematski prikupljaju u bazama Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo.

Bolnički pobol

Mentalni poremećaji (šifra F00-F99) godinama sudjeluju s udjelom 6-7% u ukupnom bolničkom pobolu u Hrvatskoj. Najveći broj hospitalizacija u dobi je 20-59 godina što ih svrstava među vodeće uzroke bolničkog pobola u radno aktivnoj dobi. Osim toga, skoro četvrtina ukupnih bolno opskrbnih dana registrira se za hospitalizacije osoba s dijagnozama mentalnih poremećaja te su prema korištenju dana bolničkog liječenja vodeća skupina bolničkog pobola. Također, psihijatrijski pregledi sudjeluju s udjelom 6-7% u broju specijalističkih pregleda na razini specijalističko-konzilijarne djelatnosti.

Godine 2017. registrirano je ukupno 38.007 hospitalizacija zbog mentalnih poremećaja te se ova skupina s udjelom od 5,6% nalazila na 9. mjestu u ukupnom bolničkom pobolu u Hrvatskoj. Prema registriranom broju hospitalizacija za dob 20-59 godina nalazili su se na 4. mjestu s udjelom 9,7% (25.458 hospitalizacija) (Slika 1). Također, 978.154 dana bolničkog liječenja korišteno je za mentalne poremećaje te su kao vodeća skupina u ukupnom broju dana bolničkog liječenja sudjelovali s udjelom od 15,4% (Slika 2). U specijalističko-konzilijarnoj djelatnosti registrirano je ukupno 584.761 psihijatrijska pregleda (udio 5,9%), a oko 76% pregleda bilo je za osobe u dobi 20-64 godine.

Prema podskupinama najučestalije dijagnoze mentalnih poremećaja 2017. godine bile su iz podskupina shizofrenija, shizotipni i sumanuti poremećaji, mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja uzrokovani uzimanjem psihoaktivnih tvari i poremećaji raspoloženja (Slika 3). Prema korištenju dana bolničkog liječenja najviše su zastupljene dijagnoze iz podskupine shizofrenija, shizotipni i sumanuti poremećaji (Slika 4).

Mentalni poremećaji uzrokovani alkoholom, shizofrenija, depresivni poremećaji, mentalni poremećaji zbog oštećenja i disfunkcije mozga i tjelesne bolesti te reakcije na teški stres i poremećaji prilagodbe, uključujući posttraumatski stresni poremećaj (PTSP), kao zasebne dijagnostičke kategorije, predstavljaju skoro dvije trećine uzroka hospitalizacija zbog mentalnih poremećaja. Prema korištenju dana bolničkog liječenja vodeća dijagnostička kategorija je shizofrenija. U 2017. godini mentalni poremećaji uzrokovani alkoholom bili su vodeća dijagnostička kategorija, prema broju hospitalizacija zbog mentalnih poremećaja, s udjelom od 18,1% (6.885 hospitalizacija), dok je po broju korištenih dana bolničkog liječenja izrazito prednjačila shizofrenija s udjelom 25,2% (246.133 BOD) (Slika 5, Slika 6).

Bilježe se znatne razlike u bolničkom pobolu zbog mentalnih poremećaja prema spolu. U 2017. godini muškarci su najviše bili hospitalizirani zbog mentalnih poremećaja uzrokovanih alkoholom, shizofrenije, depresivnih poremećaja, reakcija na teški stres, uključujući PTSP te ostalih mentalnih poremećaja zbog oštećenja i disfunkcije mozga i tjelesne bolesti. Žene su najčešće bile hospitalizirane zbog depresivnih poremećaja, shizofrenije, sstalih mentalnih poremećaja zbog oštećenja i disfunkcije mozga i tjelesne

bolesti, mentalnih poremećaja uzrokovanih alkoholom te shizoafektivnih poremećaja (Tablica 1).

Znatne razlike u bolničkom pobolu vezane su i za dob, a također postoje razlike u oboljevanju prema spolu unutar određenih dobnih skupina.

U 2017. godini u dobi do 9 godina bilo je skoro 2,5 puta više hospitalizacija dječaka nego djevojčica. Najčešći razlozi hospitalizacija bili su zbog specifičnih mješanih razvojnih poremećaja, poremećaja razvoja motoričkih funkcija te govora i jezika, slijede pervazivni razvojni poremećaji te mješoviti poremećaji ponašanja i osjećaja (Tablica 2).

U dobi 10-19 godina bilo je nešto više hospitalizacija djevojčica, a najčešći razlozi hospitalizacija bili su mješoviti poremećaji ponašanja i osjećaja, akutni i prolazni psihotični poremećaji, emocionalni poremaćaji, reakcije na teški stres i poremećaji prilagodbe te depresivni poremećaji (Tablica 3).

U dobi 20-39 godina skoro dvostruko više hospitalizacija muškaraca, a vodeći uzroci hospitalizacija bili su shizofrenija, mentalni poremećaji uzrokovani alkoholom, akutni i prolazni psihotični poremećaji, nespecificirana psihoza te specifični poremećaji ličnosti (Tablica 4).

U dobi 40-59 godina bilo je 1,5 puta više hospitalizacija muškaraca nego žena, a vodeći uzroci hospitalizacija bili su mentalni poremećaji uzrokovani alkoholom, depresivni poremećaji, shizofrenija, reakcije na teški stres uključujući PTSP i shizoafektivni poremećaji (Tablica 5).

U dobi 60 i više godina žene su bile nešto češće hospitalizirane nego muškarci, a najčešći razlozi hospitalizacija bili su mentalni poremećaji zbog oštećenja i disfunkcije mozga i tjelesne bolesti, mentalni poremećaji uzrokovani alkoholom, depresivni poremećaji, shizofrenija te poremećaji ličnosti i poremećaji ponašanja zbog bolesti, oštećenja i disfunkcije mozga (tablica 6).

Analiza bolničkog pobola prema županijama prebivališta za 2016. godinu, pokazuje da su mentalni poremećaji sudjelovali u ukupnom broju hospitalizacija u županijama s udjelima od 4,5% (Ličko-senjska županija) do 8,3% (Zagrebačka županija i Grad Zagreb).

Od ukupnog broja hospitalizacija zbog mentalnih poremećaja iz županije prebivališta oboljele osobe udio gravitacija u najfrekventnije bolnice 2016. godine bio je:

Zagrebačka županija: PB Sveti Ivan 45,8%, Klinika za psihijatriju Vrapče 30,3%, NPB Dr. I. Barbot 6,8%; **Krapinsko-zagorska županija:** Klinika za psihijatriju Vrapče 69,1%, PB Sv. Ivan 11,9%, KBC Sestre milosrdnice 5,7%; **Sisačko-moslavačka županija:** NPB Dr. I. Barbot 76,6%, Klinika za psihijatriju Vrapče 4,3%, PB Sv. Ivan 3,6%; **Karlovačka županija:** OB Karlovac 52,4%, Klinika za psihijatriju Vrapče 10,7%, SB Duga Resa 9,3%; **Varaždinska županija:** OB Varaždin 68,2%, Klinika za psihijatriju Vrapče 9,2%, PB Sv. Ivan 4,8%; **Koprivničko-križevačka županija:** OB „Dr. T. Bardek“ 62,0%, Klinika za psihijatriju Vrapče 11,9%, PB Sv. Ivan 5,2%; **Bjelovarsko-bilogorska županija:** NPB Dr. I. Barbot 54,3%, SB „Sv. Rafael“ 18,9%, Klinika za psihijatriju Vrapče 8,4%; **Primorsko-goranska županija:** KBC Rijeka 54,0%, PB Rab 24,9%, PB Lopača 10,2%; **Ličko-senjska županija:** PB Rab 24,8%, KBC Rijeka 14,8%, Klinika za psihijatriju Vrapče 13,8%; **Virovitičko-podravska županija:** NPB Dr. I. Barbot 45,9%, SB „Sv. Rafael“ 13,2%, PB Sv. Ivan 9,8%; **Požeško-slavonska županija:** OŽB Požega 36,4%, NPB Dr. I. Barbot 25,8%, SB „Sv. Rafael“ 20,7%; **Brodsko-posavska županija:** OB „Dr. J. Benčević“ 51,4%, SB „Sv. Rafael“ 28,3%, NPB Dr. I. Barbot 6,4%; **Zadarska županija:** OB Zadar 44,9%, PB Ugljan 30,8%, PB Rab 7,1%; **Osječko-baranjska županija:** KBC Osijek 52,2%, SB „Sv. Rafael“ 13,8%, OŽB Našice 11,0%; **Šibensko-kninska županija:** OB Šibensko-kninske županije 61,4%, PB Ugljan 15,0%, Klinika za psihijatriju Vrapče 5,5%; **Vukovarsko-srijemska županija:** OŽB Vinkovci 41,1%, OŽB Vukovar 27,5%, NPB Dr. I. Barbot 8,1%; **Splitsko-dalmatinska županija:** KBC Split 57,5%, PB Rab 16,9%, PB Ugljan 8,4%; **Istarska županija:** OB Pula 54,4%, PB Rab 16,1%, KBC Rijeka 10,5%; **Dubrovačko-neretvanska županija:** OB Dubrovnik 54,8%, PB Sv. Ivan 15,7%,

PB Rab 7,7%; **Međimurska županija:** ŽB Čakovec 73,1%, Klinika za psihijatriju Vrapče 10,1%, PB Sv. Ivan 4,5%; **Grad Zagreb:** Klinika za psihijatriju Vrapče 39,8%, PB Sv. Ivan 36,4%, KBC Zagreb 7,7%.

Ukupan broj hospitalizacija prema županijama u 2016. godini, stopa hospitalizacija na 100.000 te vodeći uzroci hospitalizacija iz skupine mentalnih poremećaja prikazani su na Slikama 7 i 8 te u Tablici 7.

Pobol na razini primarne zdravstvene zaštite

U ukupnom broju registriranih bolesti i stanja na razini primarne zdravstvene zaštite mentalni poremećaji sudjeluju s udjelom 4-5%. Godine 2017. registrirane su ukupno 436.702 dijagnoze iz skupine mentalnih poremećaja te se ova skupina s udjelom 4,2% nalazila na 13. mjestu registriranog pobola. Oko 60% dijagnoza registrirano je za osobe u dobi 20-64 godine, stoga mentalni poremećaji, i na razini primarne zdravstvene zaštite, predstavljaju jedan od značajnih uzroka pobola u radno aktivnog stanovništva (Slika 9).

U djelatnosti primarne zdravstvene zaštite registriraju se podskupine dijagnoza te se poimenične dijagnoze ne mogu prikazati. Također, pobol se ne registrira prema spolu. Nažalost, veći broj dijagnoza (skoro 40%) ulazi u skupinu ostalih mentalnih poremećaja čime se gube iz praćenja mnoge dijagnostičke kategorije koje su javnozdravstveni problemi kao npr. depresivni poremećaji. Najviše registriranih dijagnoza je iz podskupine neurotičkih, vezanih uz stres i somatoformnih poremećaja (šifre F40-F48) te je ova dijagnostička podskupina vodeća s udjelom od skoro 50%. U 2017. godini registrirano ukupno je 192.264 dijagnoza iz ove podskupine (udio 44,9%) (Slika 10, Tablica 8).

Pobol zbog mentalnih poremećaja registriran u djelatnosti primarne zdravstvene zaštite prema dobnim skupinama prikazan je u Tablici 9.

Analiza pobola na razini primarne zdravstvene zaštite prema županijama prebivališta za 2016. godinu, pokazuje da su mentalni poremećaji sudjelovali u ukupnom pobolu županija s udjelima od 3,0% (Istarska županija) do 6,4% (Koprivničko-križevačka županija). Ukupan broj dijagnoza mentalnih poremećaja i stopa na 10.000 prema županijama prikazani su na Slikama 11 i 12.

Invalidnost

U Registru osoba s invaliditetom (stanje iz prosinca 2018.) registrirano je 162.548 osoba čiji su uzroci invaliditeta ili komorbiditetne dijagnoze koje pridonose funkcionalnom oštećenju iz skupine mentalnih poremećaja i mentalne retardacije (šifre F00-F99), što je 32% svih uzroka invaliditeta. Najčešći uzroci invaliditeta ili komorbiditetne dijagnoze koje pridonose funkcionalnom oštećenju osobe iz skupine su neurotičkih, vezanih uz stres te somatoformnih poremećaja s udjelom oko 30%.

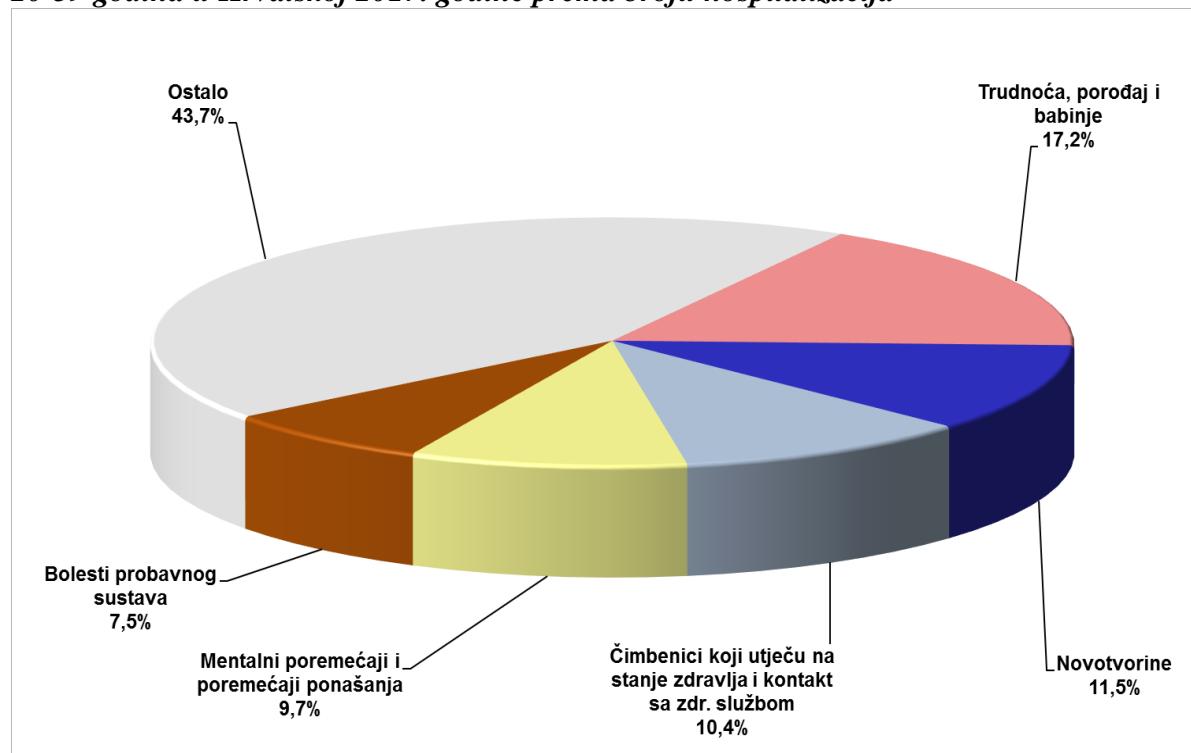
Smrtnost

Mentalni poremećaji rjeđe se navode kao osnovni uzrok smrti, te u ukupnom mortalitetu u Hrvatskoj sudjeluju s oko 1,5-2%. Godine 2017. registrirano je ukupno 1.196 smrti zbog mentalnih poremećaja te se ova skupina s udjelom 2,2% nalazila na 9. mjestu uzroka smrti u Hrvatskoj. Najčešće dijagnoze bile su nespecificirana demencija (569 slučajeva), poremećaji ličnosti i poremećaji ponašanja zbog bolesti, oštećenja i disfunkcije mozga (267 slučajeva) te mentalni poremećaji uzrokovani alkoholom (157 slučajeva).

MENTALNI POREMEĆAJI U REPUBLICI HRVATSKOJ

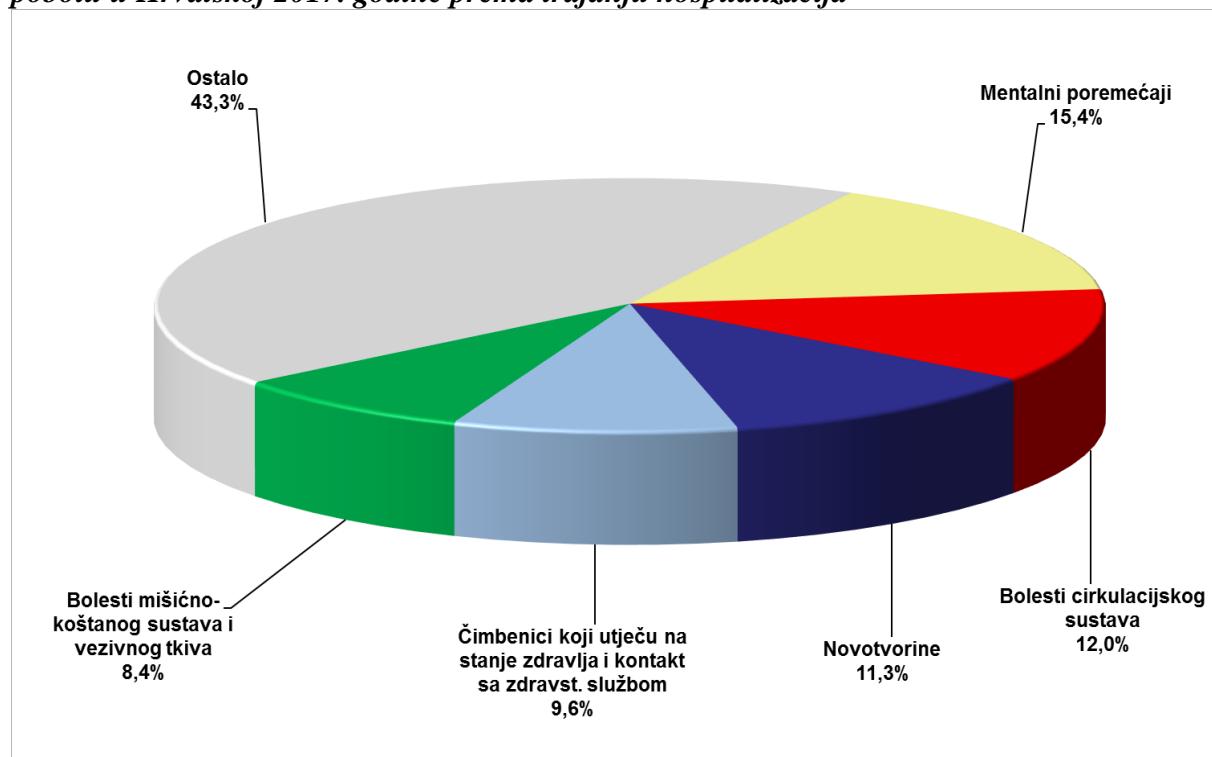
Slika 1

Vodeće skupine bolesti i srodnih zdravstvenih problema i udio u bolničkom pobolu za dob 20-59 godina u Hrvatskoj 2017. godine prema broju hospitalizacija

Slika 2

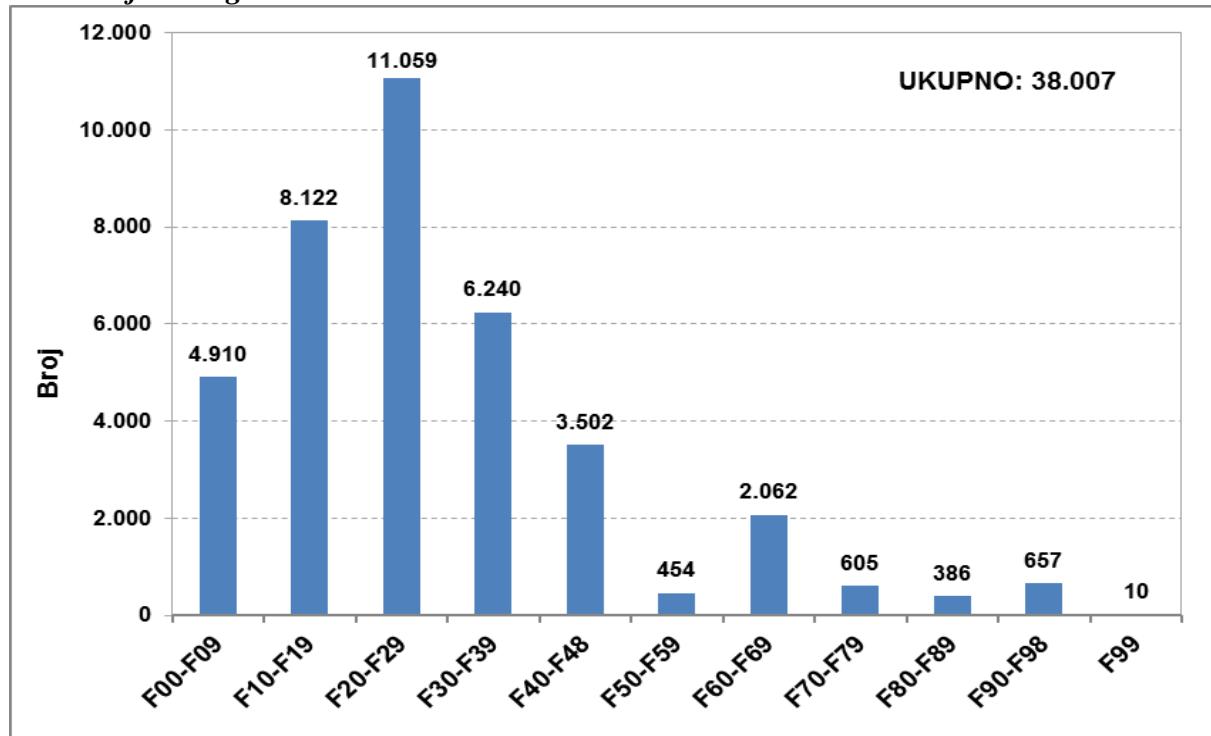
Vodeće skupine bolesti i srodnih zdravstvenih problema i udio u ukupnom bolničkom pobolu u Hrvatskoj 2017. godine prema trajanju hospitalizacija

MENTALNI POREMEĆAJI U REPUBLICI HRVATSKOJ

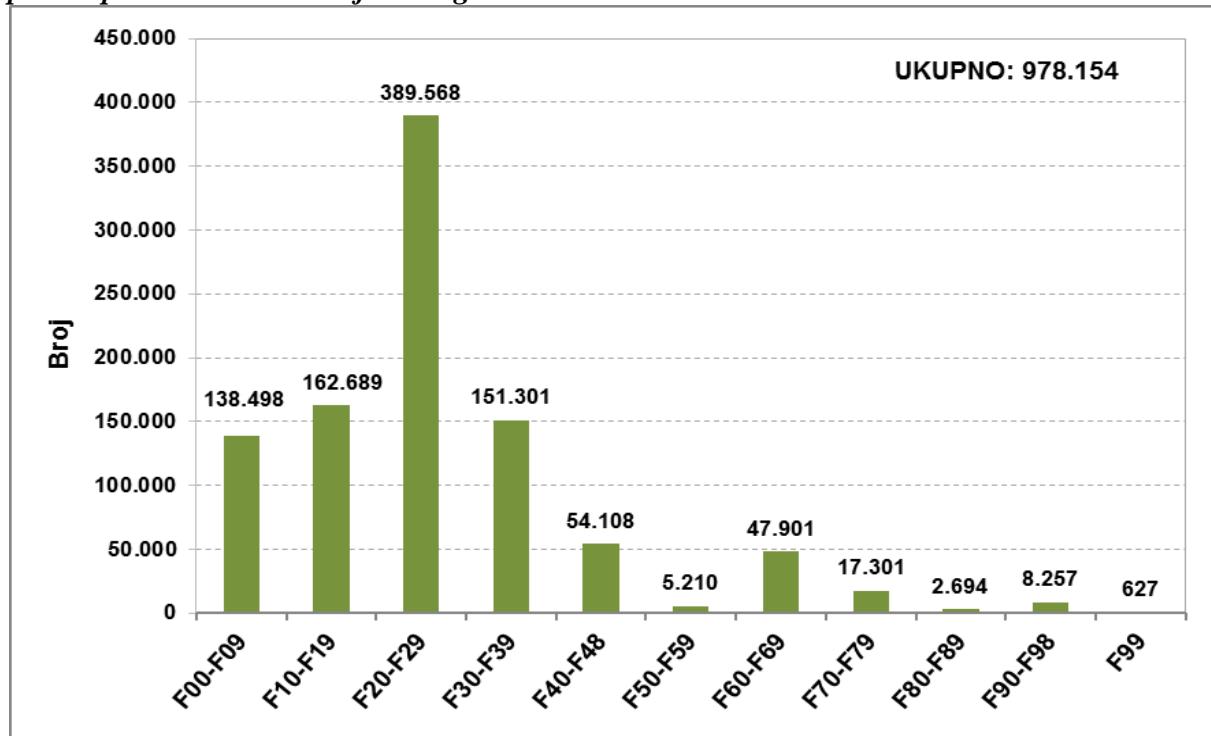
Slika 3

Broj hospitalizacija zbog mentalnih poremećaja prema dijagnostičkim podskupinama u Hrvatskoj 2017. godine

Slika 4

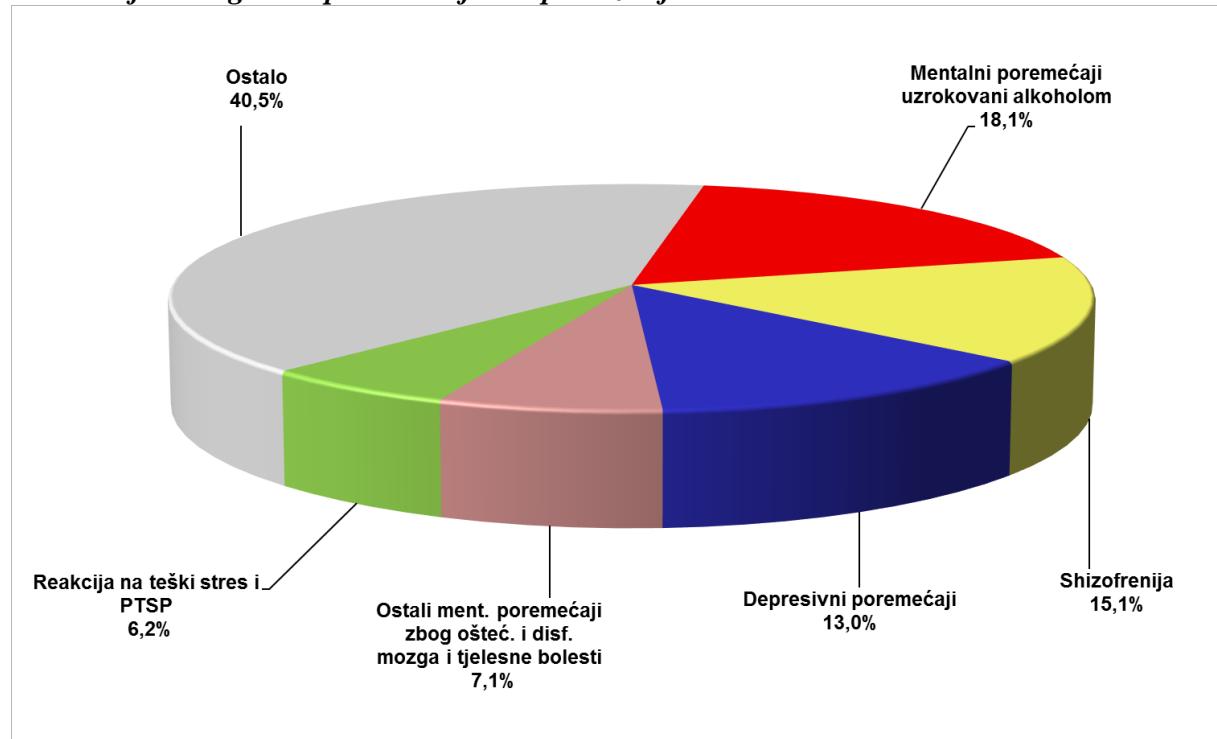
Broj bolno opskrbnih dana zbog mentalnih poremećaja prema dijagnostičkom podskupinama u Hrvatskoj 2017. godine

MENTALNI POREMEĆAJI U REPUBLICI HRVATSKOJ

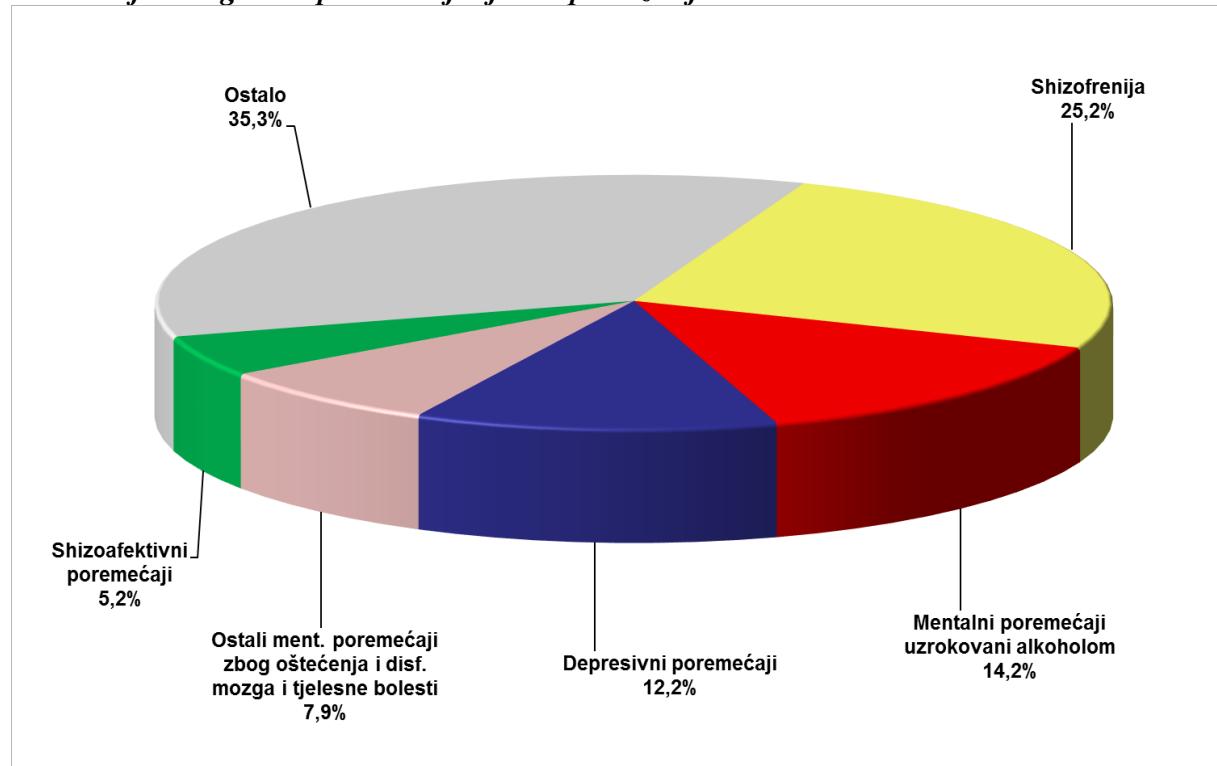
Slika 5

Vodeće dijagnostičke kategorije i udio u bolničkom pobolu zbog mentalnih poremećaja u Hrvatskoj 2017. godine prema broju hospitalizacija

Slika 6

Vodeće dijagnostičke kategorije i udio u bolničkom pobolu zbog mentalnih poremećaja u Hrvatskoj 2017. godine prema trajanju hospitalizacija

MENTALNI POREMEĆAJI U REPUBLICI HRVATSKOJ

Tablica 1

Vodeći uzroci hospitalizacija u skupini mentalnih poremećaja u Hrvatskoj 2017. godine za sve dobi

UKUPNO

DIJAGNOZA (MKB-10 šifra)	BROJ	UDIO (%)
Mentalni poremećaji uzrokovani alkoholom (F10)	6.885	18,1
Shizofrenija (F20)	5.751	15,1
Depresivni poremećaji (F32-F33)	4.947	13,0
Ostali mentalni poremećaji zbog oštećenja i disfunkcije mozga i tjelesne bolesti (F06)	2.695	7,1
Reakcije na teški stres i poremećaji prilagodbe, uključujući PTSP (F43)	2.374	6,2
Prvih 5 uzroka hospitalizacija	22.652	59,6
Ukupno (F00-F99)	38.007	100,0

MUŠKI

DIJAGNOZA (MKB-10 šifra)	BROJ	UDIO (%)
Mentalni poremećaji uzrokovani alkoholom (F10)	5.694	26,1
Shizofrenija (F20)	3.414	15,6
Depresivni poremećaji (F32-F33)	1.909	8,7
Reakcije na teški stres i poremećaji prilagodbe, uključujući PTSP (F43)	1.598	7,3
Ostali mentalni poremećaji zbog oštećenja i disfunkcije mozga i tjelesne bolesti (F06)	1.136	5,2
Prvih 5 uzroka hospitalizacija	13.751	62,9
Ukupno (F00-F99)	21.845	100,0

ŽENE

DIJAGNOZA (MKB-10 šifra)	BROJ	UDIO (%)
Depresivni poremećaji (F32-F33)	3.038	18,8
Shizofrenija (F20)	2.337	14,5
Ostali mentalni poremećaji zbog oštećenja i disfunkcije mozga i tjelesne bolesti (F06)	1.559	9,6
Mentalni poremećaji uzrokovani alkoholom (F10)	1.191	7,4
Shizoafektivni poremećaji (F25)	1.108	6,9
Prvih 5 uzroka hospitalizacija	9.233	57,1
Ukupno (F00-F99)	16.162	100,0

Tablica 2.

Vodeći uzroci hospitalizacija u skupini mentalnih poremećaja u Hrvatskoj 2017. godine za dob 0-9 godina

UKUPNO

DIJAGNOZA (MKB-10 šifra)	BROJ	UDIO (%)
Specifični miješani razvojni poremećaji (F83)	133	30,9
Specifični poremećaj razvoja motoričkih funkcija (F82)	54	12,6
Specifični poremećaj razvoja govora i jezika (F80)	50	11,6
Pervazivni razvojni poremećaji (F84)	43	10,0
Mješoviti poremećaji ponašanja i osjećaja (F92)	32	7,4
Prvih 5 uzroka hospitalizacija	312	72,6
Ukupno	430	100,0

MUŠKI

DIJAGNOZA (MKB-10 šifra)	BROJ	UDIO (%)
Specifični miješani razvojni poremećaji (F83)	78	25,8
Specifični poremećaj razvoja motoričkih funkcija (F82)	42	13,9
Specifični poremećaj razvoja govora i jezika (F80)	38	12,6
Pervazivni razvojni poremećaji (F84)	33	10,9
Mješoviti poremećaji ponašanja i osjećaja (F92)	30	9,9
Prvih 5 uzroka hospitalizacija	221	73,2
Ukupno	302	100,0

ŽENE

DIJAGNOZA (MKB-10 šifra)	BROJ	UDIO (%)
Specifični miješani razvojni poremećaji (F83)	55	43,0
Specifični poremećaj razvoja govora i jezika (F80)	12	9,4
Specifični poremećaj razvoja motoričkih funkcija (F82)	12	9,4
Pervazivni razvojni poremećaji (F84)	10	7,8
Ostali poremećaji ponašanja i osjećanja koji se javljaju u djetinjstvu i adolescenciji (F98)	9	7,0
Prvih 5 uzroka hospitalizacija	98	76,6
Ukupno	128	100,0

MENTALNI POREMEĆAJI U REPUBLICI HRVATSKOJ

Tablica 3

Vodeći uzroci hospitalizacija u skupini mentalnih poremećaja u Hrvatskoj 2017. godine za dob 10-19 godina

UKUPNO

DIJAGNOZA (MKB-10 šifra)	BROJ	UDIO (%)
Mješoviti poremećaji ponašanja i osjećaja (F92)	266	14,6
Akutni i prolazni psihotični poremećaji (F23)	182	10,0
Emocijalni poremećaji s početkom specifično u djetinjstvu (F93)	164	9,0
Reakcije na teški stres i poremećaji prilagodbe, uključujući PTSP (F43)	132	7,2
Depresivni poremećaji (F32-F33)	115	6,3
Prvih 5 uzroka hospitalizacija	859	47,1
Ukupno (F00-F99)	1.824	100,0

MUŠKI

DIJAGNOZA (MKB-10 šifra)	BROJ	UDIO (%)
Mješoviti poremećaji ponašanja i osjećaja (F92)	126	14,2
Akutni i prolazni psihotični poremećaji (F23)	107	12,0
Mentalni poremećaji uzrokovanii alkoholom (F10)	72	8,1
Emocionalni poremećaji s početkom specifično u djetinjstvu (F93)	59	6,6
Blaga mentalna retardacija (F70)	54	6,1
Prvih 5 uzroka hospitalizacija	418	47,0
Ukupno (F00-F99)	889	100,0

ŽENE

DIJAGNOZA (MKB-10 šifra)	BROJ	UDIO (%)
Mješoviti poremećaji ponašanja i osjećaja (F92)	140	15,0
Emocionalni poremećaji s početkom specifično u djetinjstvu (F93)	105	11,2
Depresivni poremećaji (F32-F33)	91	9,7
Poremećaji hranjenja (F50)	82	8,8
Reakcije na teški stres i poremećaji prilagodbe, uključujući PTSP (F43)	81	8,7
Prvih 5 uzroka hospitalizacija	359	38,4
Ukupno (F00-F99)	935	100,0

MENTALNI POREMEĆAJI U REPUBLICI HRVATSKOJ

Tablica 4

Vodeći uzroci hospitalizacija u skupini mentalnih poremećaja u Hrvatskoj 2017., godine za dob 20-39 godina

UKUPNO

DIJAGNOZA (MKB-10 šifra)	BROJ	UDIO (%)
Shizofrenija (F20)	1.660	18,6
Mentalni poremećaji uzrokovani alkoholom (F10)	1.404	15,8
Akutni i prolazni psihotični poremećaji (F23)	927	10,4
Nespecificirana neorganska psihoza (F29)	662	7,4
Specifični poremećaji ličnosti (F60)	572	6,4
Prvih 5 uzroka hospitalizacija	5.225	58,7
Ukupno (F00-F99)	8.903	100,0

MUŠKI

DIJAGNOZA (MKB-10 šifra)	BROJ	UDIO (%)
Shizofrenija (F20)	1.184	20,9
Mentalni poremećaji uzrokovani alkoholom (F10)	1.120	19,8
Akutni i prolazni psihotični poremećaji (F23)	563	9,9
Nespecificirana neorganska psihoza (F29)	437	7,7
Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja uzrokovani uzimanjem opijata (F11)	345	6,1
Prvih 5 uzroka hospitalizacija	3.649	64,4
Ukupno (F00-F99)	5.662	100,0

ŽENE

DIJAGNOZA (MKB-10 šifra)	BROJ	UDIO (%)
Shizofrenija (F20)	476	14,7
Akutni i prolazni psihotični poremećaji (F23)	364	11,2
Specifični poremećaji ličnosti (F60)	297	9,2
Mentalni poremećaji uzrokovani alkoholom (F10)	284	8,8
Depresivni poremećaji (F32-F33)	281	8,7
Prvih 5 uzroka hospitalizacija	1.702	52,5
Ukupno (F00-F99)	3.241	100,0

MENTALNI POREMEĆAJI U REPUBLICI HRVATSKOJ

Tablica 5

Vodeći uzroci hospitalizacija u skupini mentalnih poremećaja u Hrvatskoj 2017. godine za dob 40-59 godina

UKUPNO

DIJAGNOZA (MKB-10 šifra)	BROJ	UDIO (%)
Mentalni poremećaji uzrokovani alkoholom (F10)	3.728	22,5
Shizofrenija (F20)	2.949	17,8
Depresivni poremećaji (F32-F33)	2.903	17,5
Reakcije na teški stres i poremećaji prilagodbe, uključujući PTSP (F43)	1.421	8,6
Shizoafektivni poremećaji (F25)	885	5,3
Prvih 5 uzroka hospitalizacija	11.886	71,8
Ukupno (F00-F99)	16.555	100,0

MUŠKI

DIJAGNOZA (MKB-10 šifra)	BROJ	UDIO (%)
Mentalni poremećaji uzrokovani alkoholom (F10)	3.077	30,5
Shizofrenija (F20)	1.709	16,9
Depresivni poremećaji (F32-F33)	1.215	12,0
Reakcije na teški stres i poremećaji prilagodbe, uključujući PTSP (F43)	1.080	10,7
Trajne promjene ličnosti koje se ne mogu pripisati oštećenju ili bolesti mozga (F62)	695	6,9
Prvih 5 uzroka hospitalizacija	7.776	77,1
Ukupno (F00-F99)	10.091	100,0

ŽENE

DIJAGNOZA (MKB-10 šifra)	BROJ	UDIO (%)
Depresivni poremećaji (F32-F33)	1.688	26,1
Shizofrenija (F20)	1.240	19,2
Shizoafektivni poremećaji (F25)	653	10,1
Mentalni poremećaji uzrokovani alkoholom (F10)	651	10,1
Bipolarni afektivni poremećaji (F31)	393	6,1
Prvih 5 uzroka hospitalizacija	4.625	71,6
Ukupno (F00-F99)	6.464	100,0

Tablica 6
Vodeći uzroci hospitalizacija u skupini mentalnih poremećaja u Hrvatskoj 2017.
godine za dob 60+ godina

UKUPNO

DIJAGNOZA (MKB-10 šifra)	BROJ	UDIO (%)
Ostali mentalni poremećaji zbog oštećenja i disfunkcije mozga i tjelesne bolesti (F06)	2.093	20,3
Mentalni poremećaji uzrokovani alkoholom (F10)	1.651	16,0
Depresivni poremećaji (F32-F33)	1.459	14,2
Shizofrenija (F20)	1.111	10,8
Poremećaji ličnosti i poremećaji ponašanja zbog bolesti, oštećenja i disfunkcije mozga (F07)	638	6,2
Prvih 5 uzroka hospitalizacija	6.952	67,5
Ukupno (F00-F99)	10.295	100,0

MUŠKI

DIJAGNOZA (MKB-10 šifra)	BROJ	UDIO (%)
Mentalni poremećaji uzrokovani alkoholom (F10)	1.425	29,1
Ostali mentalni poremećaji zbog oštećenja i disfunkcije mozga i tjelesne bolesti (F06)	779	15,9
Shizofrenija (F20)	503	10,3
Depresivni poremećaji (F32-F33)	481	9,8
Poremećaj ličnosti i poremećaji ponašanja zbog bolesti, oštećenja i disfunkcije mozga (F07)	311	6,3
Prvih 5 uzroka hospitalizacija	3.499	71,4
Ukupno (F00-F99)	4.901	100,0

ŽENE

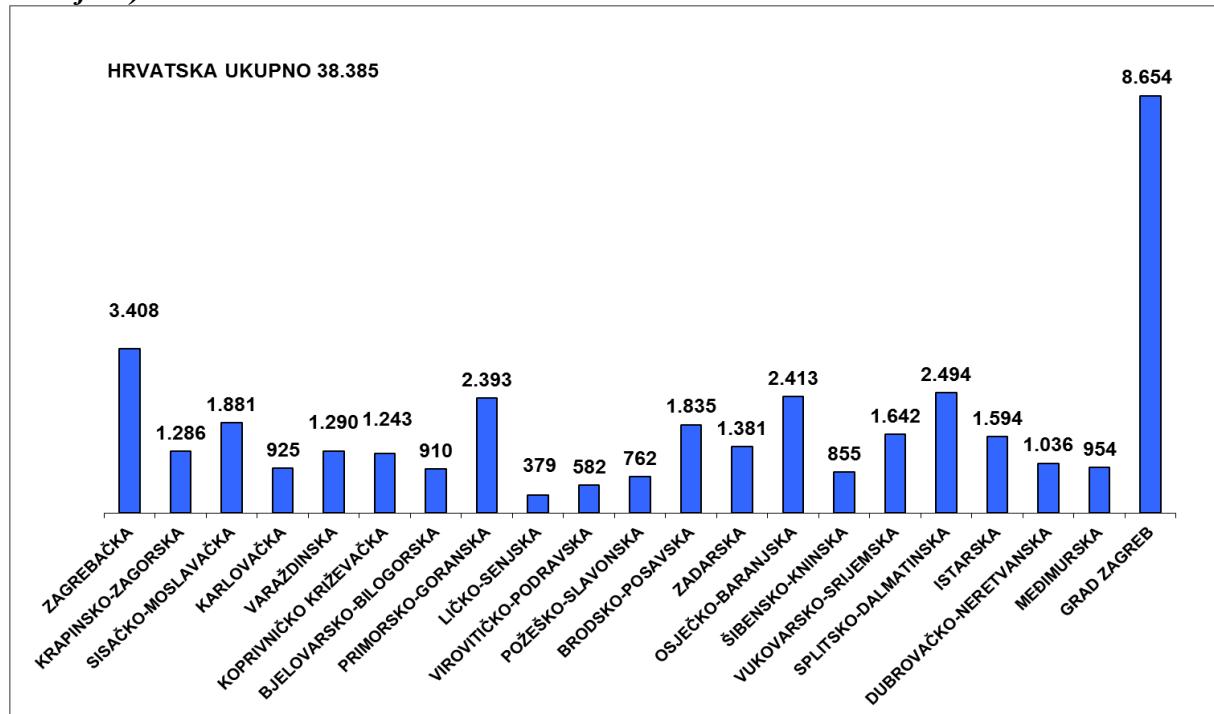
DIJAGNOZA (MKB-10 šifra)	BROJ	UDIO (%)
Ostali mentalni poremećaji zbog oštećenja i disfunkcije mozga i tjelesne bolesti (F06)	1.314	24,4
Depresivni poremećaji (F32-F33)	978	18,1
Shizofrenija (F20)	608	11,3
Nespecificirana demencija (F03)	412	7,6
Poremećaj ličnosti i poremećaji ponašanja zbog bolesti, oštećenja i disfunkcije mozga (F07)	327	6,1
Prvih 5 uzroka hospitalizacija	3.639	67,5
Ukupno (F00-F99)	5.394	100,0

MENTALNI POREMEĆAJI U REPUBLICI HRVATSKOJ

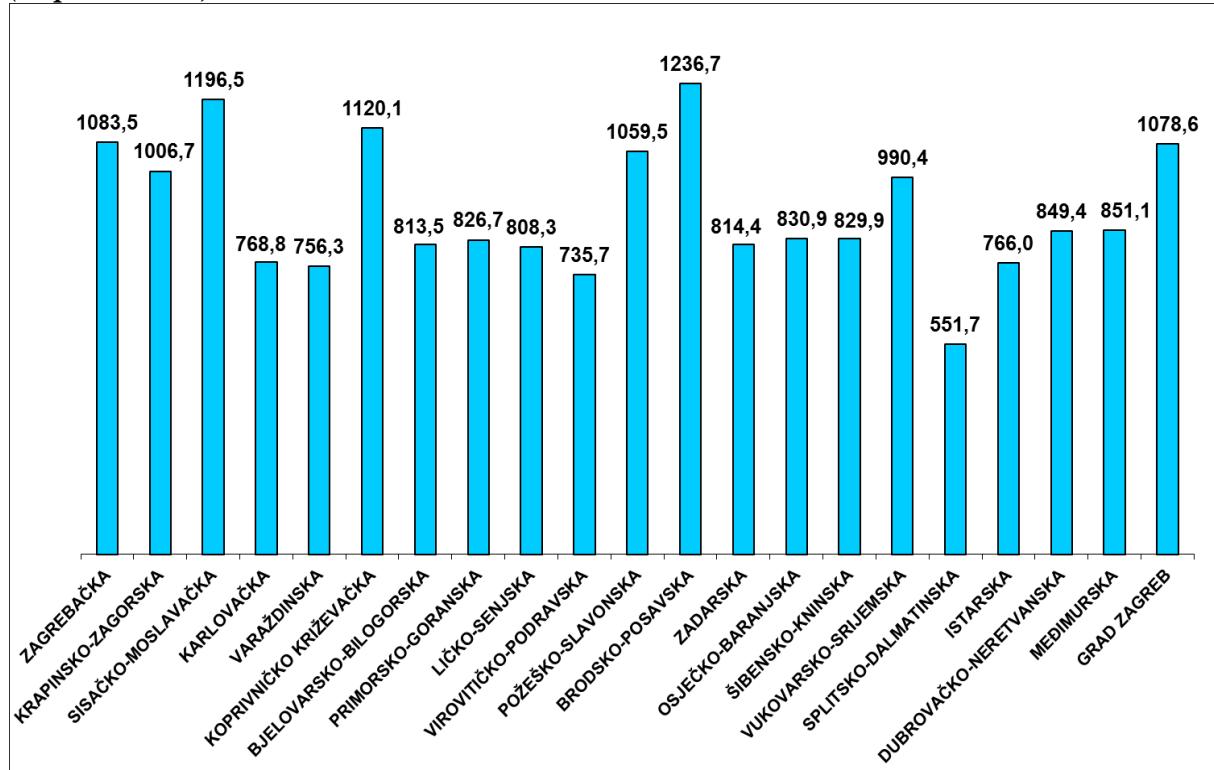
Slika 7

Hospitalizacije zbog mentalnih poremećaja prema županiji prebivališta 2016. godine (broj slučajeva)

Slika 8.

Hospitalizacije zbog mentalnih poremećaja prema županiji prebivališta 2016. godine (stopa/100.000)

Tablica 7

Vodeći uzroci hospitalizacija u skupini mentalnih poremećaja prema županiji prebivališta 2016. godine

ZAGREBAČKA ŽUPANIJA

DIJAGNOZA (MKB-10 šifra)	BROJ	UDIO (%)
Mentalni poremećaji uzrokovani alkoholom (F10)	712	20,9
Depresivni poremećaji (F32-F33)	459	13,5
Shizofrenija (F20)	424	12,4
Ostali mentalni poremećaji zbog oštećenja i disfunkcije mozga i tjelesne bolesti (F06)	294	8,6
Shizoafektivni poremećaji (F25)	160	4,7
Prvih 5 uzroka hospitalizacija	2.049	60,1
Ukupno (F00-F99)	3.408	100,0

KRAPINSKO - ZAGORSKA ŽUPANIJA

DIJAGNOZA (MKB-10 šifra)	BROJ	UDIO (%)
Mentalni poremećaji uzrokovani alkoholom (F10)	368	28,6
Depresivni poremećaji (F32-F33)	190	14,8
Ostali mentalni poremećaji zbog oštećenja i disfunkcije mozga i tjelesne bolesti (F06)	138	10,7
Shizofrenija (F20)	135	10,5
Ostali anksiozni poremećaji (F41)	41	3,2
Prvih 5 uzroka hospitalizacija	872	67,8
Ukupno (F00-F99)	1.286	100,0

SISAČKO - MOSLAVAČKA ŽUPANIJA

DIJAGNOZA (MKB-10 šifra)	BROJ	UDIO (%)
Mentalni poremećaji uzrokovani alkoholom (F10)	345	18,3
Depresivni poremećaji (F32-F33)	296	15,7
Ostali mentalni poremećaji zbog oštećenja i disfunkcije mozga i tjelesne bolesti (F06)	179	9,5
Poremećaj ličnosti i poremećaji ponašanja zbog bolesti, oštećenja i disfunkcije mozga (F07)	144	7,7
Shizofrenija (F20)	140	7,4
Prvih 5 uzroka hospitalizacija	1.104	58,7
Ukupno (F00-F99)	1.881	100,0

KARLOVAČKA ŽUPANIJA

DIJAGNOZA (MKB-10 šifra)	BROJ	UDIO (%)
Mentalni poremećaji uzrokovani alkoholom (F10)	195	21,1
Depresivni poremećaji (F32-F33)	113	12,2
Shizofrenija (F20)	103	11,1
Ostali mentalni poremećaji zbog oštećenja i disfunkcije mozga i tjelesne bolesti (F06)	91	9,8
Reakcije na teški stres i poremećaji prilagodbe, uključujući PTSP (F43)	62	6,7
Prvih 5 uzroka hospitalizacija	564	61,0
Ukupno (F00-F99)	925	100,0

VARAŽDINSKA ŽUPANIJA

DIJAGNOZA (MKB-10 šifra)	BROJ	UDIO (%)
Mentalni poremećaji uzrokovani alkoholom (F10)	306	23,7
Shizofrenija (F20)	214	16,6
Specifični poremećaji ličnosti (F60)	107	8,3
Depresivni poremećaji (F32-F33)	103	8,0
Ostali mentalni poremećaji zbog oštećenja i disfunkcije mozga i tjelesne bolesti (F06)	70	5,4
Prvih 5 uzroka hospitalizacija	800	62,0
Ukupno (F00-F99)	1.290	100

KOPRIVNIČKO - KRIŽEVAČKA ŽUPANIJA

DIJAGNOZA (MKB-10 šifra)	BROJ	UDIO (%)
Depresivni poremećaji (F32-F33)	221	17,8
Mentalni poremećaji uzrokovani alkoholom (F10)	221	17,8
Shizofrenija (F20)	150	12,1
Ostali mentalni poremećaji zbog oštećenja i disfunkcije mozga i tjelesne bolesti (F06)	123	9,9
Specifični poremećaji ličnosti (F60)	61	4,9
Prvih 5 uzroka hospitalizacija	776	62,4
Ukupno (F00-F99)	1.243	100,0

BJELOVARSKO-BILOGORSKA ŽUPANIJA

DIJAGNOZA (MKB-10 šifra)	BROJ	UDIO (%)
Depresivni poremećaji (F32-F33)	210	23,1
Mentalni poremećaji uzrokovani alkoholom (F10)	133	14,6
Shizofrenija (F20)	108	11,9
Ostali mentalni poremećaji zbog oštećenja i disfunkcije mozga i tjelesne bolesti (F06)	72	7,9
Reakcije na teški stres i poremećaji prilagodbe, uključujući PTSP (F43)	53	5,8
Prvih 5 uzroka hospitalizacija	576	63,3
Ukupno (F00-F99)	910	100,0

PRIMORSKO – GORANSKA ŽUPANIJA

DIJAGNOZA (MKB-10 šifra)	BROJ	UDIO (%)
Mentalni poremećaji uzrokovani alkoholom (F10)	428	17,9
Shizofrenija (F20)	313	13,1
Ostali mentalni poremećaji zbog oštećenja i disfunkcije mozga i tjelesne bolesti (F06)	286	12,0
Depresivni poremećaji (F32-F33)	199	8,3
Reakcije na teški stres i poremećaji prilagodbe, uključujući PTSP (F43)	138	5,8
Prvih 5 uzroka hospitalizacija	1.364	57,0
Ukupno (F00-F99)	2.393	100,0

LIČKO - SENJSKA ŽUPANIJA

DIJAGNOZA (MKB-10 šifra)	BROJ	UDIO (%)
Mentalni poremećaji uzrokovani alkoholom (F10)	63	16,6
Depresivni poremećaji (F32-F33)	42	11,1
Shizofrenija (F20)	36	9,5
Ostali mentalni poremećaji zbog oštećenja i disfunkcije mozga i tjelesne bolesti (F06)	36	9,5
Reakcije na teški stres i poremećaji prilagodbe, uključujući PTSP (F43)	28	7,4
Prvih 5 uzroka hospitalizacija	205	54,1
Ukupno (F00-F99)	379	100,0

VIROVITIČKO – PODRAVSKA ŽUPANIJA

DIJAGNOZA (MKB-10 šifra)	BROJ	UDIO (%)
Shizofrenija (F20)	101	17,4
Depresivni poremećaji (F32-F33)	99	17,0
Mentalni poremećaji uzrokovani alkoholom (F10)	83	14,3
Shizoafektivni poremećaji (F25)	41	7,0
Reakcije na teški stres i poremećaji prilagodbe, uključujući PTSP (F43)	40	6,9
Prvih 5 uzroka hospitalizacija	364	62,5
Ukupno (F00-F99)	582	100,0

POŽEŠKO - SLAVONSKA ŽUPANIJA

DIJAGNOZA (MKB-10 šifra)	BROJ	UDIO (%)
Shizofrenija (F20)	158	20,7
Mentalni poremećaji uzrokovani alkoholom (F10)	115	15,1
Ostali mentalni poremećaji zbog oštećenja i disfunkcije mozga i tjelesne bolesti (F06)	73	9,6
Depresivni poremećaji (F32-F33)	72	9,4
Reakcije na teški stres i poremećaji prilagodbe, uključujući PTSP (F43)	72	9,4
Prvih 5 uzroka hospitalizacija	490	64,3
Ukupno (F00-F99)	762	100,0

BRODSKO - POSAVSKA ŽUPANIJA

DIJAGNOZA (MKB-10 šifra)	BROJ	UDIO (%)
Depresivni poremećaji (F32-F33)	283	15,4
Mentalni poremećaji uzrokovani alkoholom (F10)	268	14,6
Shizofrenija (F20)	196	10,7
Reakcije na teški stres i poremećaji prilagodbe, uključujući PTSP (F43)	168	9,2
Ostali mentalni poremećaji zbog oštećenja i disfunkcije mozga i tjelesne bolesti (F06)	106	5,8
Prvih 5 uzroka hospitalizacija	1.021	55,6
Ukupno (F00-F99)	1.835	100,0

ZADARSKA ŽUPANIJA

DIJAGNOZA (MKB-10 šifra)	BROJ	UDIO (%)
Shizofrenija (F20)	323	23,4
Mentalni poremećaji uzrokovani alkoholom (F10)	171	12,4
Depresivni poremećaji (F32-F33)	154	11,2
Shizoafektivni poremećaji (F25)	84	6,1
Ostali mentalni poremećaji zbog oštećenja i disfunkcije mozga i tjelesne bolesti (F06)	74	5,4
Prvih 5 uzroka hospitalizacija	806	58,4
Ukupno (F00-F99)	1.381	100,0

OSJEČKO - BARANJSKA ŽUPANIJA

DIJAGNOZA (MKB-10 šifra)	BROJ	UDIO (%)
Depresivni poremećaji (F32-F33)	549	22,8
Shizofrenija (F20)	493	20,4
Mentalni poremećaji uzrokovani alkoholom (F10)	304	12,6
Reakcije na teški stres i poremećaji prilagodbe, uključujući PTSP (F43)	255	10,6
Bipolarni afektivni poremećaji (F31)	96	4,0
Prvih 5 uzroka hospitalizacija	1.697	70,3
Ukupno (F00-F99)	2.413	100,0

ŠIBENSKO - KNINSKA ŽUPANIJA

DIJAGNOZA (MKB-10 šifra)	BROJ	UDIO (%)
Shizofrenija (F20)	217	25,4
Mentalni poremećaji uzrokovani alkoholom (F10)	152	17,8
Depresivni poremećaji (F32-F33)	74	8,7
Shizoafektivni poremećaji (F25)	71	8,3
Nespecificirana neorganska psihoza (F29)	48	5,6
Prvih 5 uzroka hospitalizacija	562	65,7
Ukupno (F00-F99)	855	100,0

VUKOVARSKO – SRIJEMSKA ŽUPANIJA

DIJAGNOZA (MKB-10 šifra)	BROJ	UDIO (%)
Depresivni poremećaji (F32-F33)	299	18,2
Mentalni poremećaji uzrokovani alkoholom (F10)	279	17,0
Shizofrenija (F20)	241	14,7
Reakcije na teški stres i poremećaji prilagodbe, uključujući PTSP (F43)	118	7,2
Akutni i prolazni psihotični poremećaji (F23)	96	5,8
Prvih 5 uzroka hospitalizacija	1.033	62,9
Ukupno (F00-F99)	1.683	100,0

SPLITSKO – DALMATINSKA ŽUPANIJA

DIJAGNOZA (MKB-10 šifra)	BROJ	UDIO (%)
Shizofrenija (F20)	791	31,7
Mentalni poremećaji uzrokovani alkoholom (F10)	288	11,5
Depresivni poremećaji (F32-F33)	235	9,4
Akutni i prolazni psihotični poremećaji (F23)	212	8,5
Shizoafektivni poremećaji (F25)	125	5,0
Prvih 5 uzroka hospitalizacija	1.651	66,2
Ukupno (F00-F99)	2.494	100,0

ISTARSKA ŽUPANIJA

DIJAGNOZA (MKB-10 šifra)	BROJ	UDIO (%)
Mentalni poremećaji uzrokovani alkoholom (F10)	353	22,1
Shizofrenija (F20)	188	11,8
Depresivni poremećaji (F32-F33)	155	9,7
Reakcije na teški stres i poremećaji prilagodbe uključujući PTSP (F43)	124	7,8
Bipolarni afektivni poremećaji (F31)	107	6,7
Prvih 5 uzroka hospitalizacija	927	58,2
Ukupno (F00-F99)	1.594	100,0

DUBROVAČKO - NERETVANSKA ŽUPANIJA

DIJAGNOZA (MKB-10 šifra)	BROJ	UDIO (%)
Shizofrenija (F20)	266	25,7
Mentalni poremećaji uzrokovani alkoholom (F10)	151	14,6
Depresivni poremećaji (F32-F33)	109	10,5
Shizoafektivni poremećaji (F25)	103	9,9
Akutni i prolazni psihotični poremećaji (F23)	89	8,6
Prvih 5 uzroka hospitalizacija	718	69,3
Ukupno (F00-F99)	1.025	100,0

MEĐIMURSKA ŽUPANIJA

DIJAGNOZA (MKB-10 šifra)	BROJ	UDIO (%)
Mentalni poremećaji uzrokovani alkoholom (F10)	219	23,0
Depresivni poremećaji (F32-F33)	153	16,0
Shizofrenija (F20)	103	10,8
Reakcije na teški stres i poremećaji prilagodbe, uključujući PTSP (F43)	93	9,7
Shizoafektivni poremećaji (F25)	68	7,1
Prvih 5 uzroka hospitalizacija	636	66,7
Ukupno (F00-F99)	954	100,0

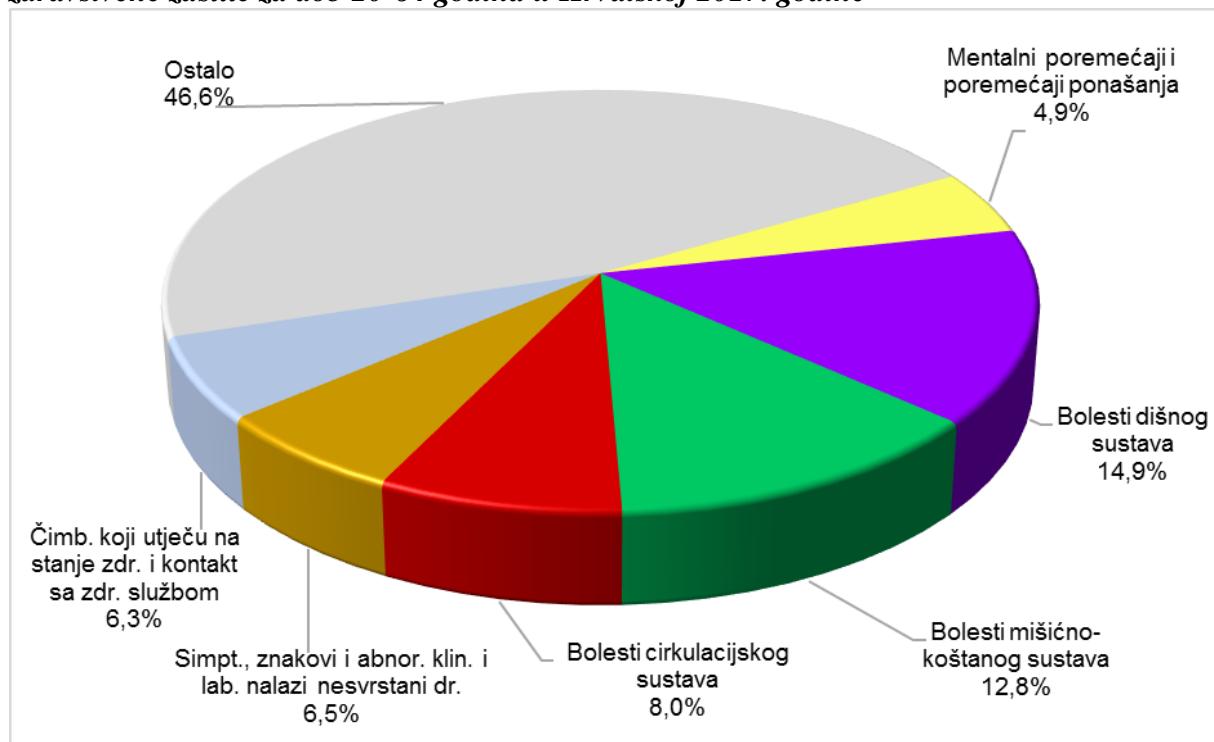
GRAD ZAGREB

DIJAGNOZA (MKB-10 šifra)	BROJ	UDIO (%)
Mentalni poremećaji uzrokovani alkoholom (F10)	1859	21,5
Shizofrenija (F20)	1243	14,4
Depresivni poremećaji (F32-F33)	1059	12,2
Ostali mentalni poremećaji zbog oštećenja i disfunkcije mozga i tjelesne bolesti (F06)	697	8,1
Shizoafektivni poremećaji (F25)	389	4,5
Prvih 5 uzroka hospitalizacija	5.247	60,6
Ukupno (F00-F99)	8.654	100,0

MENTALNI POREMEĆAJI U REPUBLICI HRVATSKOJ

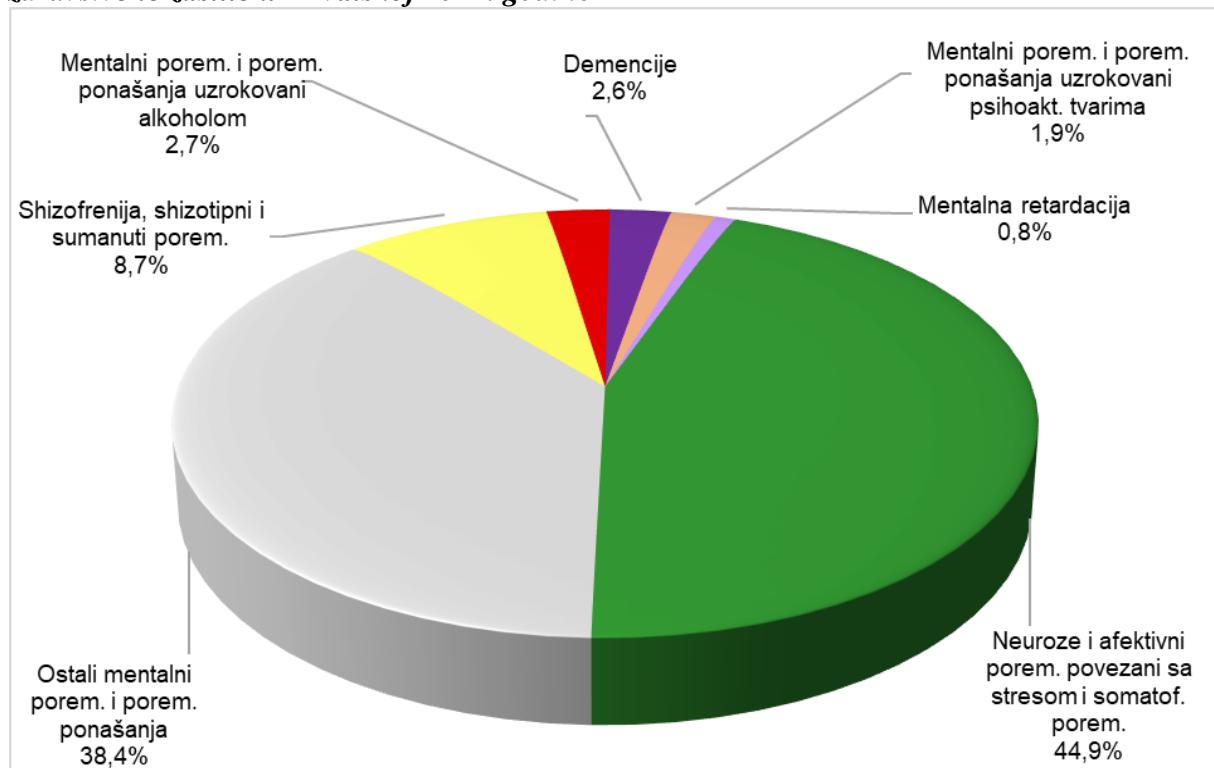
Slika 9

Vodeće skupine bolesti ili stanja i mentalni poremećaji te udio u pobolu na razini primarne zdravstvene zaštite za dob 20-64 godina u Hrvatskoj 2017. godine

Slika 10

Dijagnostičke podskupine i udio u pobolu zbog mentalnih poremećaja na razini primarne zdravstvene zaštite u Hrvatskoj 2017. godine

MENTALNI POREMEĆAJI U REPUBLICI HRVATSKOJ

Tablica 8

Ukupan broj dijagnoza iz skupine mentalnih poremećaja prema dijagnostičkim podskupinama na razini primarne zdravstvene zaštite u Hrvatskoj 2017. godine

DIJAGNOZA (MKB-10 šifra)	BROJ	UDIO (%)
Neurotički poremećaji, vezani uz stres i somatoformni poremećaji (F40-F48)	196.040	44,9
Ostali mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja	167.699	38,4
Shizofrenija, shizotipni i sumanuti poremećaji (F20-F29)	37.870	8,7
Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja uzrokovani uzimanjem alkohola (F10)	11.708	2,7
Demencije (F00-F03)	11.325	2,6
Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja uzrokovani psihoaktivnim tvarima (F11-F19)	8.294	1,9
Mentalna retardacija (F70-F79)	3.766	0,8
Ukupno (F00-F99)	436.702	100,0

Tablica 9.

Broj dijagnoza iz skupine mentalnih poremećaja po dobnim skupinama i prema dijagnostičkim podskupinama na razini primarne zdravstvene zaštite u Hrvatskoj 2017. godine

ZA DOB 0-6 GODINA

DIJAGNOZA (MKB-10 šifra)	BROJ	UDIO (%)
Ostali mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja	6.954	97,9
Neurotički poremećaji, vezani uz stres i somatoformni poremećaji (F40-F48)	101	1,4
Mentalna zaostalost (F70-F79)	47	0,7
Ukupno (F00-F99)	7.102	100,0

ZA DOB 7-19 GODINA

DIJAGNOZA (MKB-10 šifra)	BROJ	UDIO (%)
Ostali mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja	10.926	73,4
Neurotički poremećaji, vezani uz stres i somatoformni poremećaji (F40-F48)	2.968	19,9
Mentalna zaostalost (F70-F79)	482	3,2
Shizofrenija, shizotipni i sumanuti poremećaji (F20-F29)	392	2,6
Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja uzrokovani psihoaktivnim tvarima (F11-F19)	97	0,7
Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja uzrokovani uzimanjem alkohola (F10)	33	0,2
Ukupno (F00-F99)	14.898	100,0

MENTALNI POREMEĆAJI U REPUBLICI HRVATSKOJ

ZA DOB 20-64 GODINA

DIJAGNOZA (MKB-10 šifra)	BROJ	UDIO (%)
Neurotički poremećaji, vezani uz stres i somatoformni poremećaji (F40-F48)	129.116	48,5
Ostali mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja	86.257	32,4
Shizofrenija, shizotipni i sumanuti poremećaji (F20-F29)	30.152	11,3
Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja uzrokovani uzimanjem alkohola (F10)	9.275	3,5
Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja uzrokovani psihoaktivnim tvarima (F11-F19)	7.886	3,0
Mentalna zaostalost (F70-F79)	2.820	1,0
Demencije (F00-F03)	669	0,3
Ukupno (F00-F99)	266.175	100,0

ZA DOB 65+ GODINA

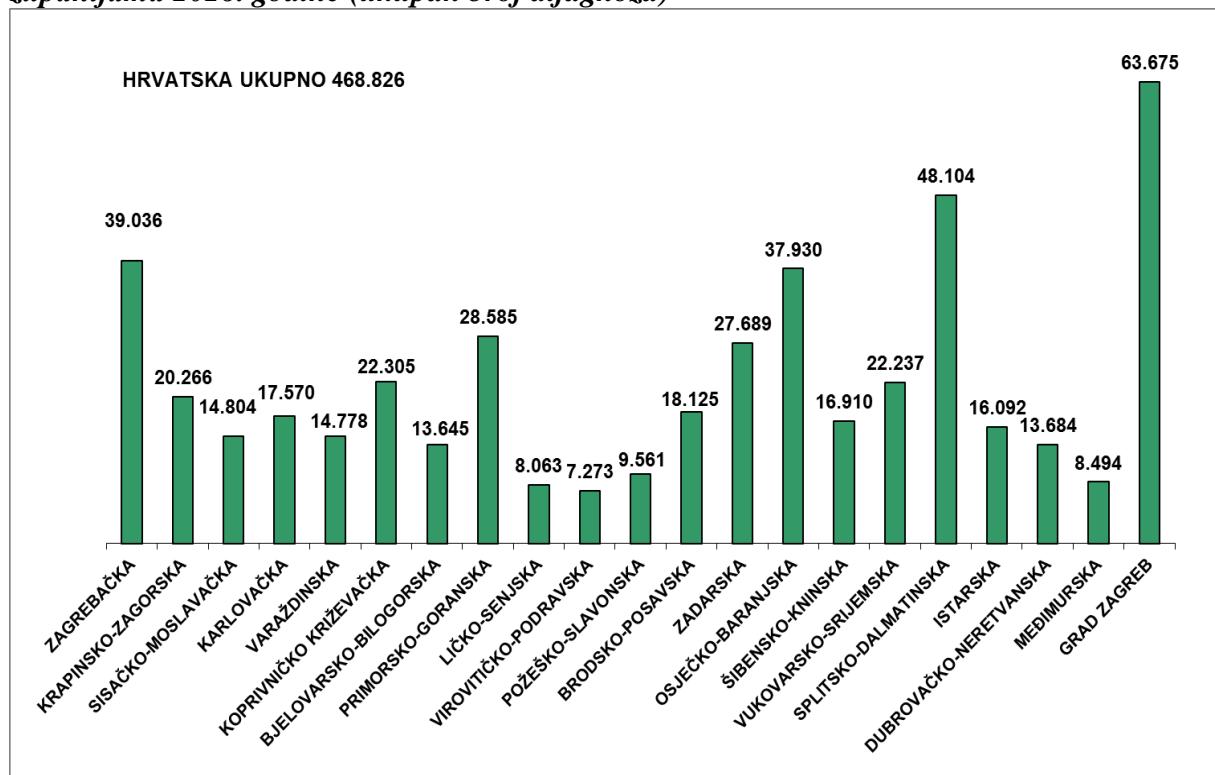
DIJAGNOZA (MKB-10 šifra)	BROJ	UDIO (%)
Neurotički poremećaji, vezani uz stres i somatoformni poremećaji (F40-F48)	63.855	43,0
Ostali mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja	63.562	42,8
Demencije (F00-F03)	10.656	7,2
Shizofrenija, shizotipni i sumanuti poremećaji (F20-F29)	7.326	4,9
Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja uzrokovani uzimanjem alkohola (F10)	2.400	1,6
Mentalna zaostalost (F70-F79)	417	0,3
Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja uzrokovani psihoaktivnim tvarima (F11-F19)	311	0,2
Ukupno (F00-F99)	148.527	100,0

MENTALNI POREMEĆAJI U REPUBLICI HRVATSKOJ

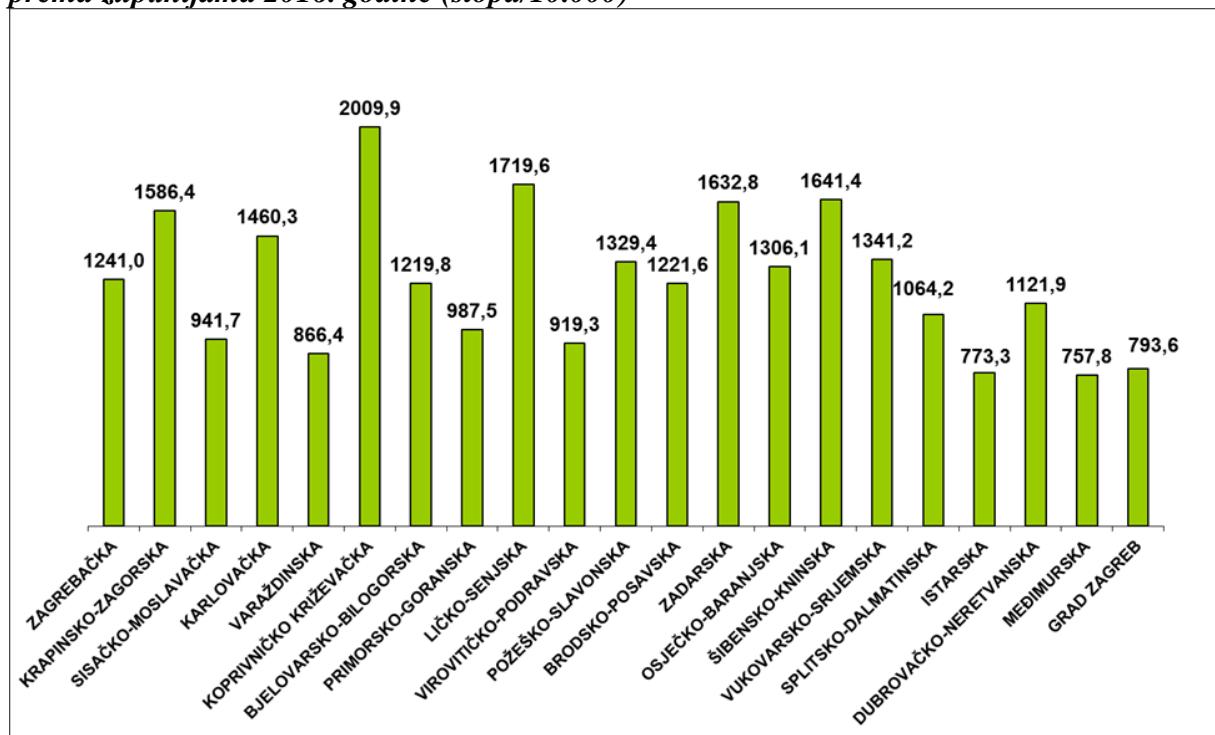
Slika 11

Registrirani pobol zbog mentalnih poremećaja na razini primarne zdravstvene zaštite prema županijama 2016. godine (ukupan broj dijagnoza)

Slika 12

Registrirani pobol zbog mentalnih poremećaja na razini primarne zdravstvene zaštite prema županijama 2016. godine (stopa/10.000)

BOLNIČKI POBOL ZBOG MENTALNIH POREMEĆAJA I POREMEĆAJA PONAŠANJA U HRVATSKOJ

Prikazani su podaci o trendovima hospitalizacija zbog mentalnih poremećaja u razdoblju 1995.-2017. godine. Posebno su prikazani i analizirani poremećaji koji predstavljaju značajne javnozdravstvene probleme. Epidemiološka analiza izvršena je na temelju podataka Baze hospitalizacija. Izvor podataka je JZ-BSO obrazac (od 2017. godine pod nazivom Prijava hospitalizacije, a prethodnih godina naziva bolesničko-statistički obrazac). U Bazu se evidentiraju, prema glavnoj otpusnoj dijagnozi, sve hospitalizacije kroz godinu otpuštenih pacijenata iz stacionarnih ustanova Hrvatske.

Metodološko pojašnjenje: *Zbog promjene u metodologiji prikupljanja podataka iz bolničkog pobola (otpust iz redovitih hospitalizacija i dnevnih bolnica), jedan dio bolničkog pobola koji se prethodno evidentirao kao redovita hospitalizacija, od 2010. godine evidentira se kao dnevna bolnica, što može utjecati na broj registriranih hospitalizacija.*

Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja (MKB šifre F00-F99)

Skupina mentalnih poremećaja godinama je sudjelovala u bolničkom pobolu s udjelom 6-7% po broju hospitalizacija, dok je po broju dana bolničkog liječenja vodeća skupina. U razdoblju 1995.-2017. godine registriraju se oscilacije broja i stopa hospitalizacija. Ukupna stopa i stopa za muškarce raste do 2008. godine, nakon čega ima trend pada, dok stopa za žene kontinuirano raste (Slika 13, Slika 15).

Ukupna stopa 1995. godine iznosila je 632,2/100.000 (30.244 hospitalizacija), 2000. godine bila je 826,6 (36.679 hospitalizacija), 2005. godine 978,4 (43.418 hospitalizacija), 2010. godine 927,2 (41.144 hospitalizacija), 2015. godine 952,4 (40.034 hospitalizacija), dok je 2017. godine iznosila 921,5/100.000 (38.007 hospitalizacija) (Slika 13, Slika 15).

U istom razdoblju registrira se smanjenje ukupnog broja dana bolničkog liječenja te još značajnije smanjenje prosječnog trajanja liječenja po jednoj hospitalizaciji. Prosječno trajanje liječenja po hospitalizaciji iznosilo je 1995. godine 52,4 dana (ukupno 1.584.041 BOD), dok je 2017. godine iznosilo 25,7 dana (ukupno 978.154 BOD) (Slika 14).

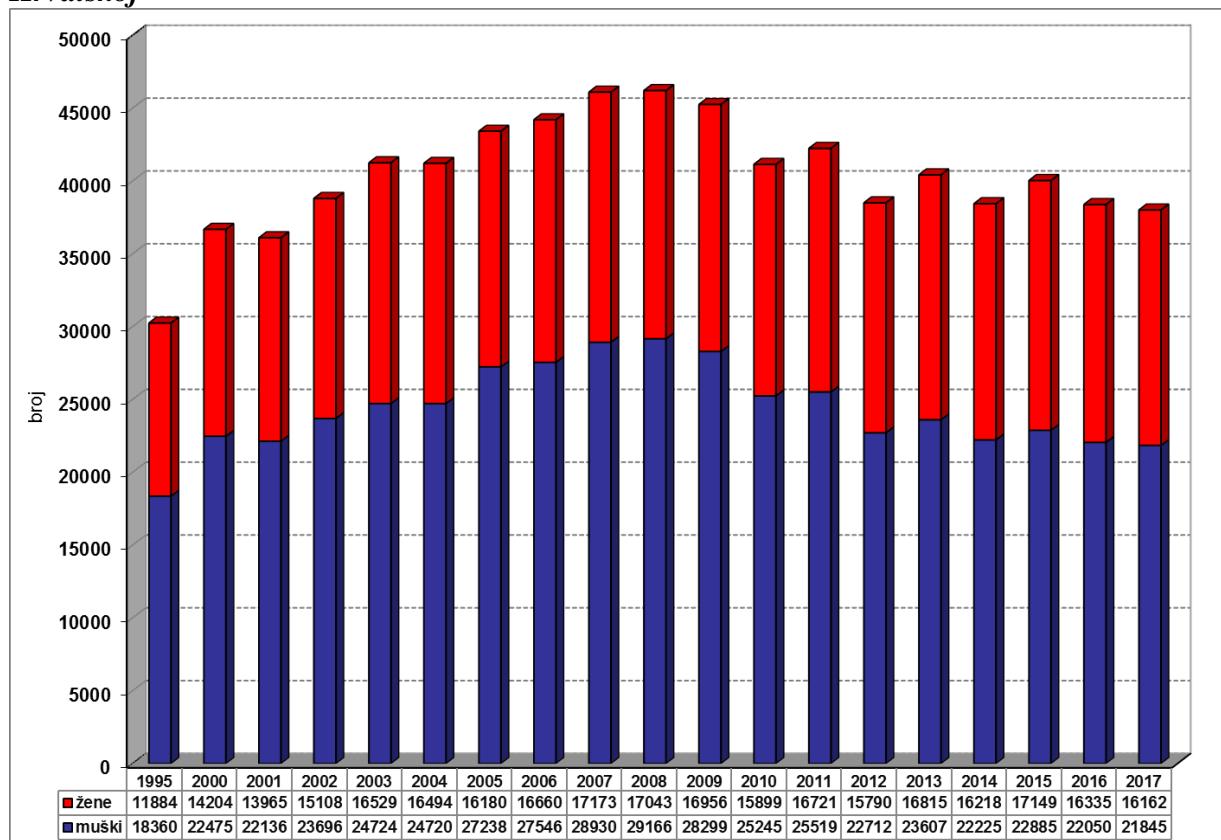
Broj hospitalizacija muškaraca bio je veći nego hospitalizacija žena (prosječno 1,5 : 1) (Slika 13.). Također, stopa hospitalizacija za muškarce, za svu dob ukupno i prema dobnim skupinama, bila je veća nego za žene (Slika 15, Slika 16).

Prema dobi stopa hospitalizacije se znatno razlikuju. Najviša stopa hospitalizacija bilježi se u dobi 40-59 godina kod oba spola (M 1.788,7/100.000; Ž 1.121,0/100.000), iako se izraženiji porast stope registrira već u dobi do 19 i 20-39 godina. U dobi iznad 60 godina stopa znatno pada zbog češćih hospitalizacija zbog, primarno, somatskih oboljenja te se mentalni poremećaji, kao komorbiditetne dijagnoze, gube iz rutinskog registriranja. Godine 2017. ukupna stopa za dob 60+ iznosila je 920,7/100.000 (Slika 16).

MENTALNI POREMEĆAJI U REPUBLICI HRVATSKOJ

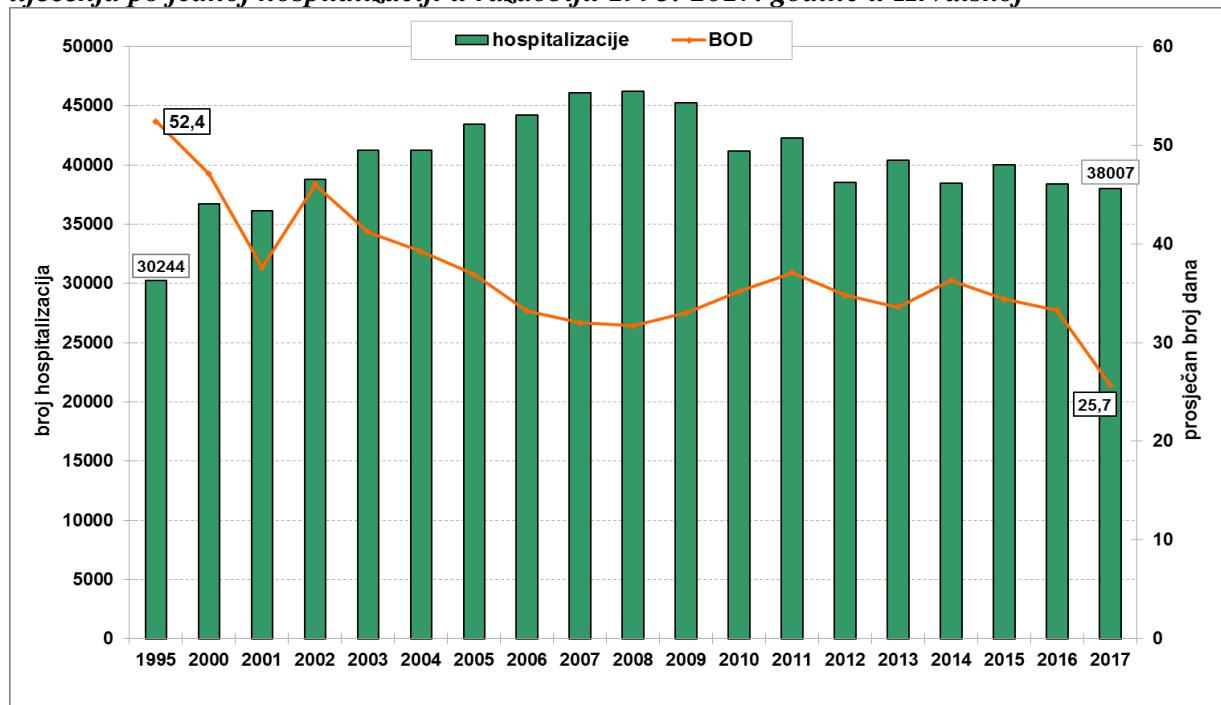
Slika 13

Broj hospitalizacija zbog mentalnih poremećaja po spolu u razdoblju 1995.-2017. godine u Hrvatskoj

Slika 14

Odnos ukupnog broja hospitalizacija zbog mentalnih poremećaja i prosječnog trajanja liječenja po jednoj hospitalizaciji u razdoblju 1995.-2017. godine u Hrvatskoj

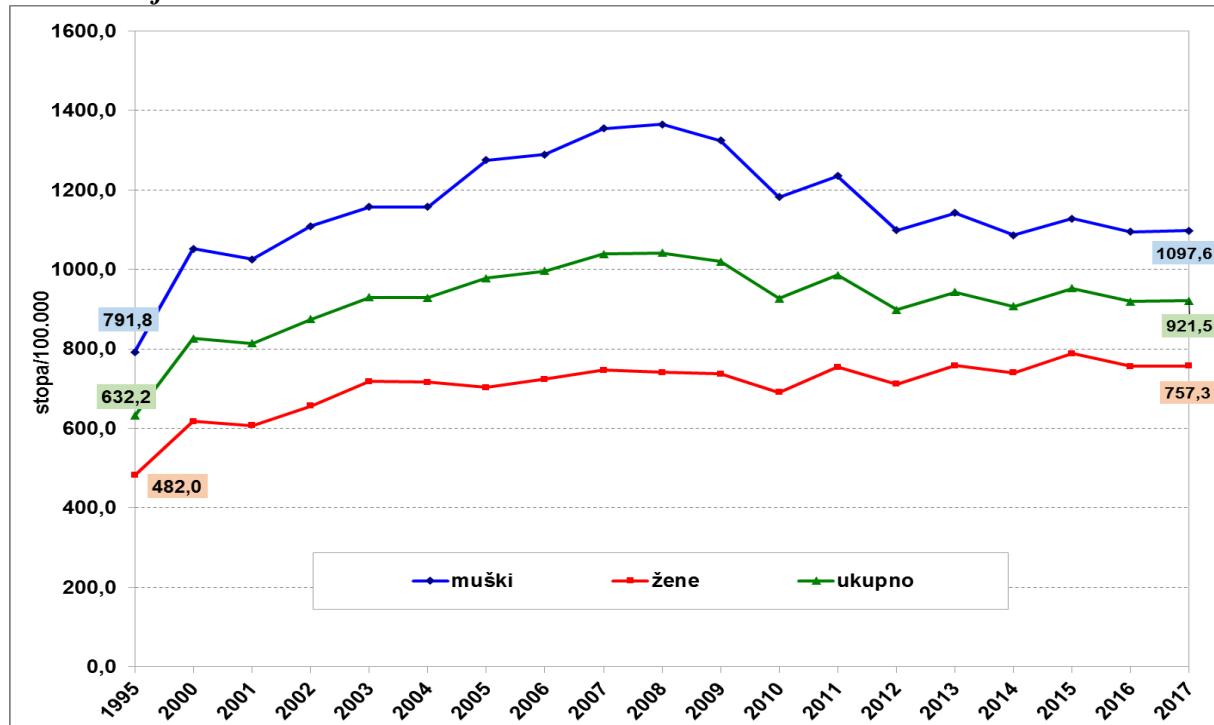

MENTALNI POREMEĆAJI U REPUBLICI HRVATSKOJ

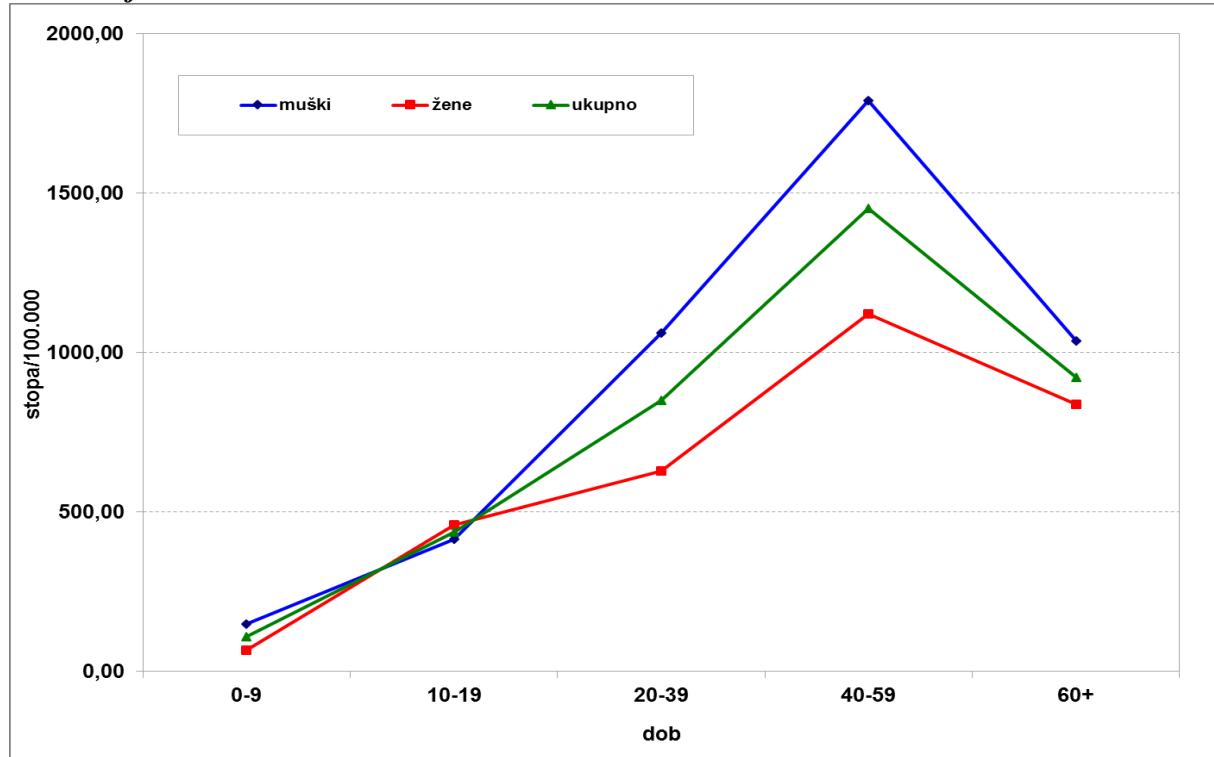
Slika 15

Stope hospitalizacija zbog mentalnih poremećaja po spolu u razdoblju 1995.- 2017. godine u Hrvatskoj

Slika 16

Dobno-specifične stope hospitalizacija zbog mentalnih poremećaja po spolu 2017. godine u Hrvatskoj

Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja uzrokovani alkoholom (MKB šifra F10)

Mentalni poremećaji uzrokovani alkoholom vodeća su dijagnostička kategorija u uzrocima hospitalizacija unutar skupine mentalnih poremećaja u Hrvatskoj.

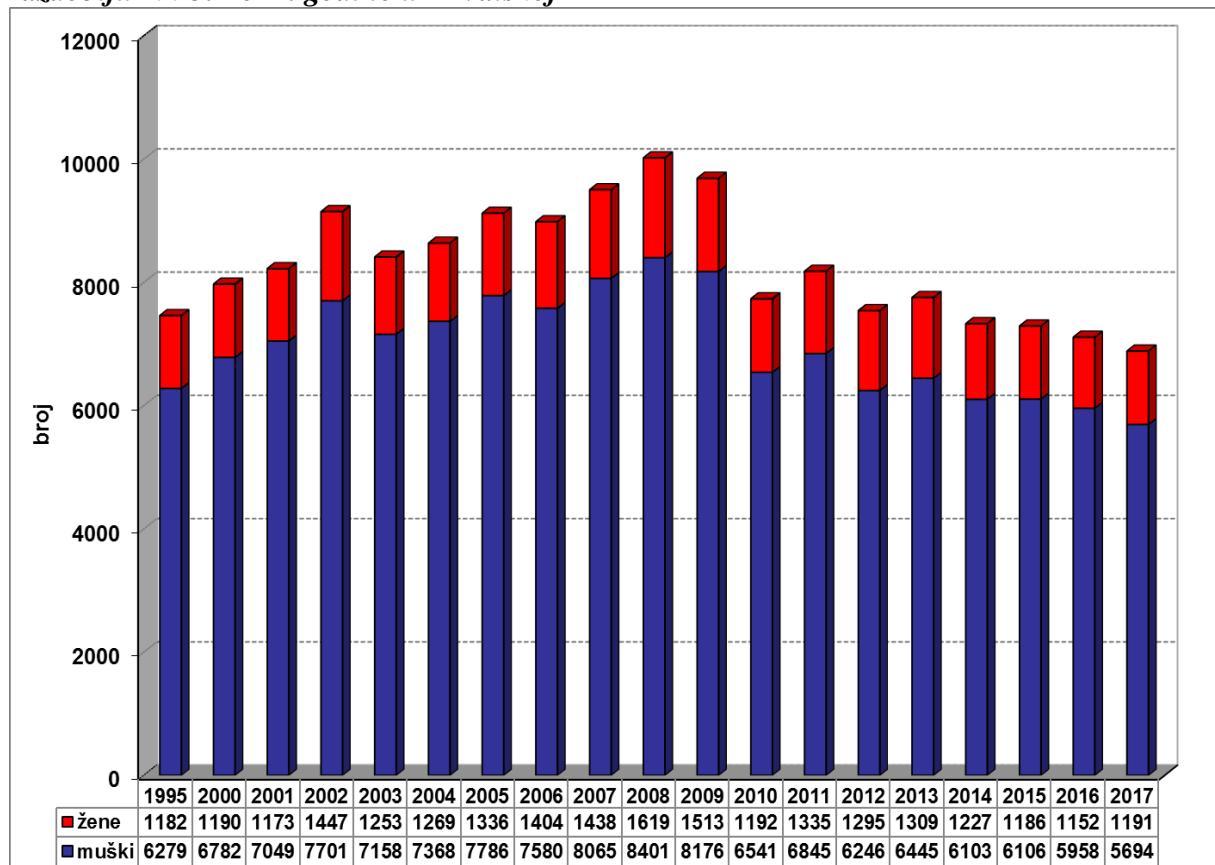
U razdoblju 1995.-2017. godine registrira se uzlazni trend broja i stopa hospitalizacija do 2008. godine, a nadalje se bilježi pad. Kod muškaraca prisutne su znatnije oscilacije u hospitalizacijama, nego kod žena. Ukupna stopa hospitalizacije 1995. godine iznosila je 155,9/100.000 (7.461 hospitalizacija), 2000. godine 179,7 (7.972 hospitalizacije), 2005. godine 205,6 (9.122 hospitalizacije), 2010. godine 174,3 (7.733 hospitalizacije), 2015. godine 173,5 (7.292 hospitalizacije), dok je 2017. godine iznosila 166,9/100.000 (6.885 hospitalizacija) (Slika 17, Slika 18).

Prosječno trajanje liječenja po hospitalizaciji iznosilo je 1995. godine 34,9 dana (ukupno 260.268 BOD), dok je 2017. godine iznosilo 20,1 dana (ukupno 138.890 BOD). Broj hospitalizacija muškaraca bio je znatno veći nego hospitalizacija žena (prosječno 5,3 : 1). Također, stopa hospitalizacija za muškarce, za svu dob ukupno i prema dobnim skupinama, znatno je viša nego za žene (Slika 18, Slika 19).

Stopa hospitalizacija raste za oba spola do dobi 40-59 godina kad je najviša te je 2017. godine iznosila 326,8/100.000 (M 545,4; Ž 112,9). Za dob 60 i više godina ukupna stopa iznosila je 147,5/100.000 (Slika 19).

Slika 17

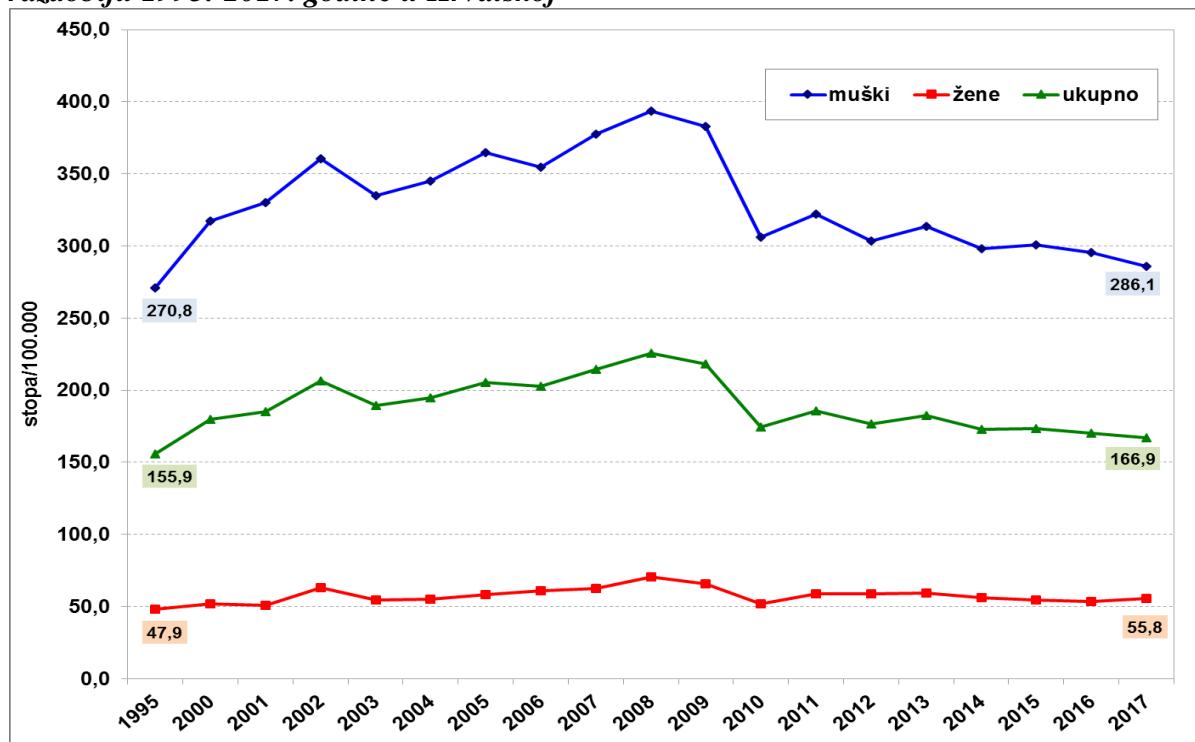
Broj hospitalizacija zbog mentalnih poremećaja uzrokovanih alkoholom po spolu u razdoblju 1995.-2017. godine u Hrvatskoj

MENTALNI POREMEĆAJI U REPUBLICI HRVATSKOJ

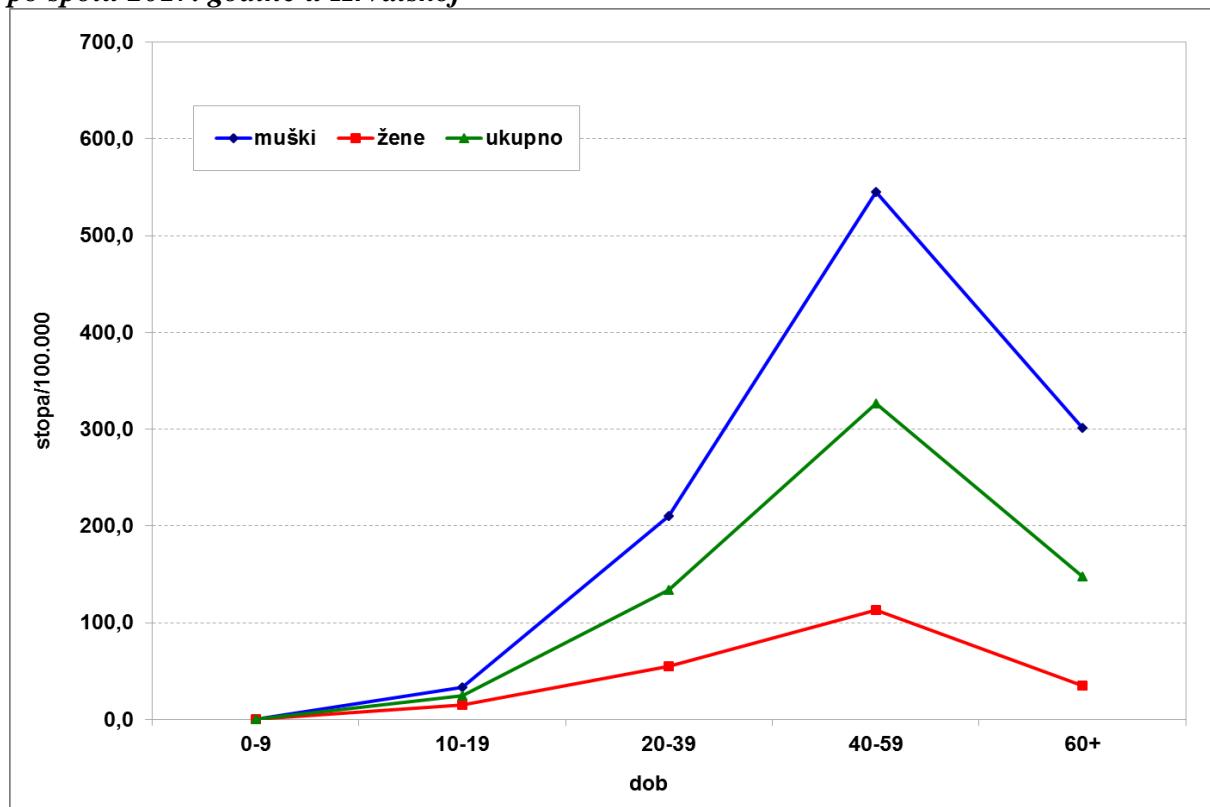
Slika 18

Stope hospitalizacija zbog mentalnih poremećaja uzrokovanih alkoholom po spolu u razdoblju 1995.-2017. godine u Hrvatskoj

Slika 19

Dobno-specifične stope hospitalizacija zbog mentalnih poremećaja uzrokovanih alkoholom po spolu 2017. godine u Hrvatskoj

Shizofrenija (MKB šifra F20)

Shizofrenija je, uz mentalne poremećaje uzrokovane akoholom, vodeća dijagnostička kategorija u ukupnom broju hospitalizacija zbog mentalnih poremećaja u Hrvatskoj. Od 2004. godine bilježi se trend pada u broju i stopi hospitalizacija ukupno i prema spolu. Prema trajanju bolničkog liječenja shizofrenija izrazito prednjači s udjelom od prosječno 30% u ukupnom broju dana liječenja unutar skupine mentalnih poremećaja.

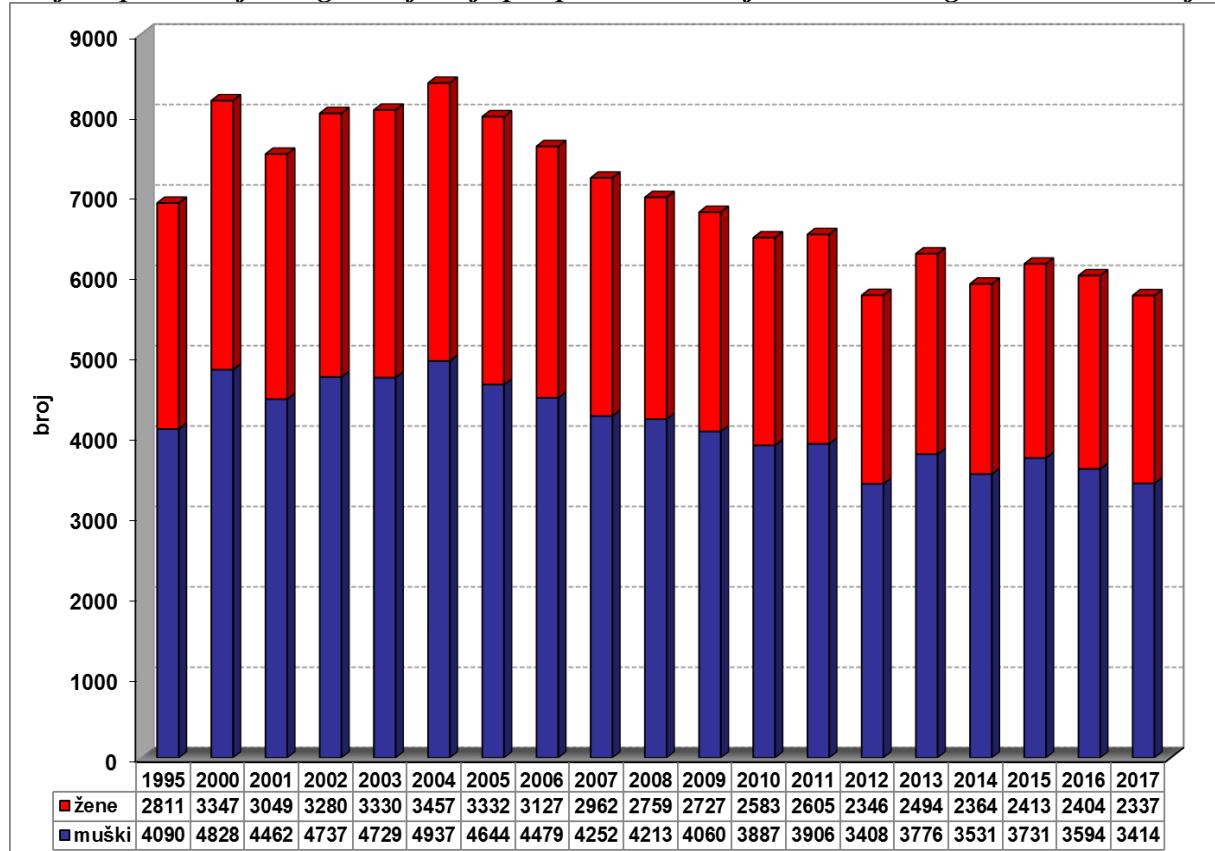
Ukupna stopa hospitalizacije zbog shizofrenije 1995. godine iznosila je 144,2/100.000 (6.901 hospitalizacija), 2000. godine 184,2 (8.175 hospitalizacija), 2005. godine 179,7 (7.976 hospitalizacija), 2010. godine 145,8 (6.470 hospitalizacija), 2015. godine 146,2 (6.144 hospitalizacije), dok je 2017. godine iznosila 139,4/100.000 (5.751 hospitalizacija) (Slika 20, Slika 21).

Prosječno trajanje liječenja po hospitalizaciji iznosilo je 1995. godine 96,0 dana (ukupno 662.168 BOD), dok je 2017. godine iznosilo 42,8 dana (ukupno 246.133 BOD). Broj hospitalizacija muškaraca bio je veći nego hospitalizacija žena (prosječno 1,5 : 1). Također, stopa hospitalizacija za svu dob ukupno i prema dobnim skupinama, veća je za muškarce nego za žene (Slika 21, Slika 22).

Stopa hospitalizacija izrazito raste za dob 20-39 kod oba spola, a 2017. godine iznosila je 158,3/100.000 (M 221,8; Ž 92,4). U dobi 40-59 godina stopa je bila najviša 258,5/100.000 (M 302,9; Ž 215,0). Iznad 60 godina starosti stope hospitalizacija podjednake su za oba spola (ukupno 99,4/100.000) (Slika 22).

Slika 20

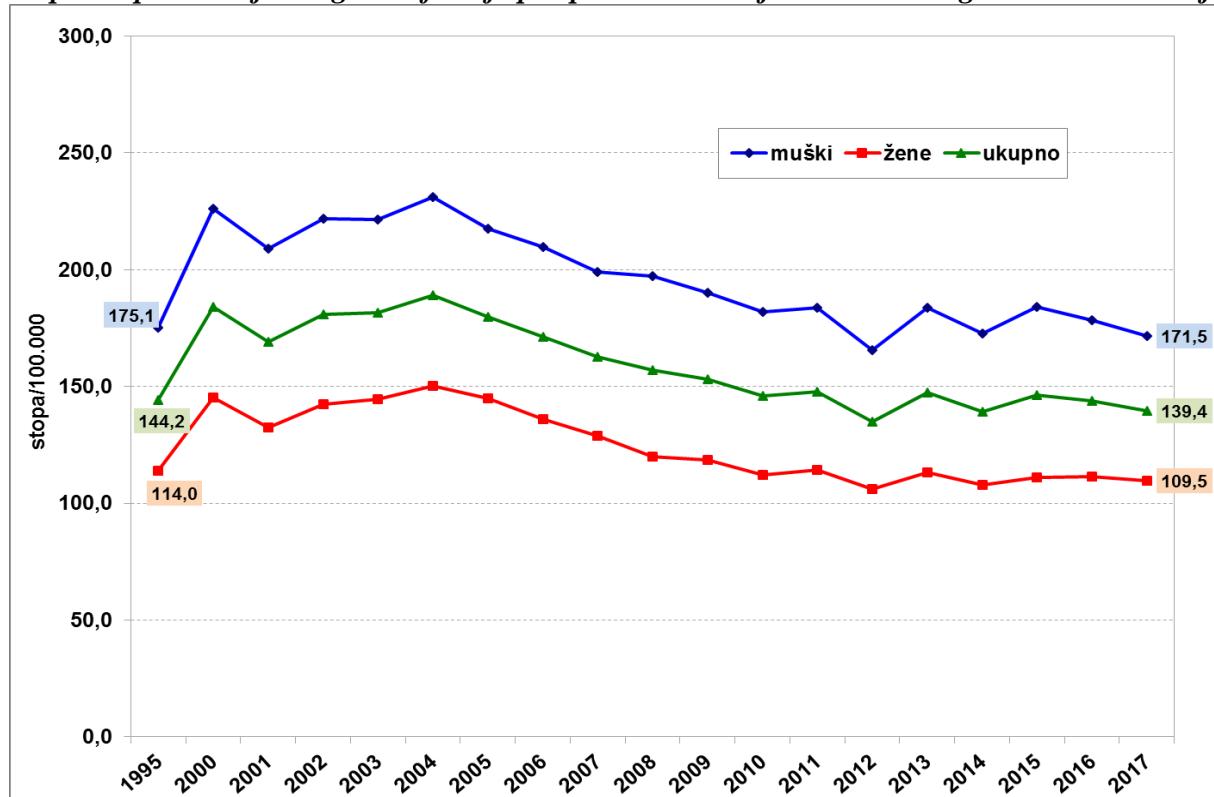
Broj hospitalizacija zbog shizofrenije po spolu u razdoblju 1995.-2017. godine u Hrvatskoj

MENTALNI POREMEĆAJI U REPUBLICI HRVATSKOJ

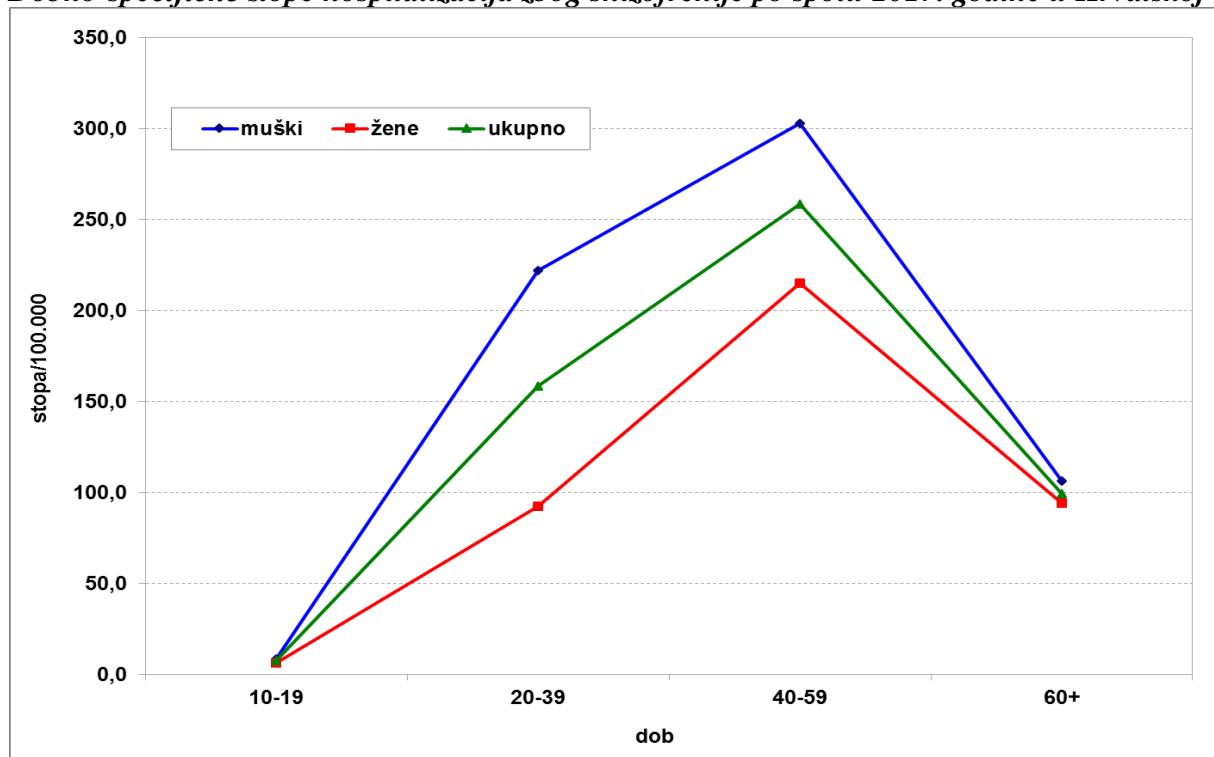
Slika 21

Stope hospitalizacija zbog shizofrenije po spolu u razdoblju 1995.-2017. godine u Hrvatskoj

Slika 22

Dobno-specifične stope hospitalizacija zbog shizofrenije po spolu 2017. godine u Hrvatskoj

Depresivni poremećaji (MKB šifra F32-F33)

Bolnički pobol zbog depresivnih poremećaja uključuje hospitalizacije zbog depresivnih epizoda (F32) i povratnog depresivnog poremećaja (F33). U razdoblju 1995.-2017. godine vidljiv je uzlazni trend u bolničkom pobolu zbog depresivnih poremećaja sa znatnim porastom broja i stope hospitalizacija, ukupno i prema spolu. Međutim, od 2009. godine prisutan je, uz oscilacije, blaži pad stope.

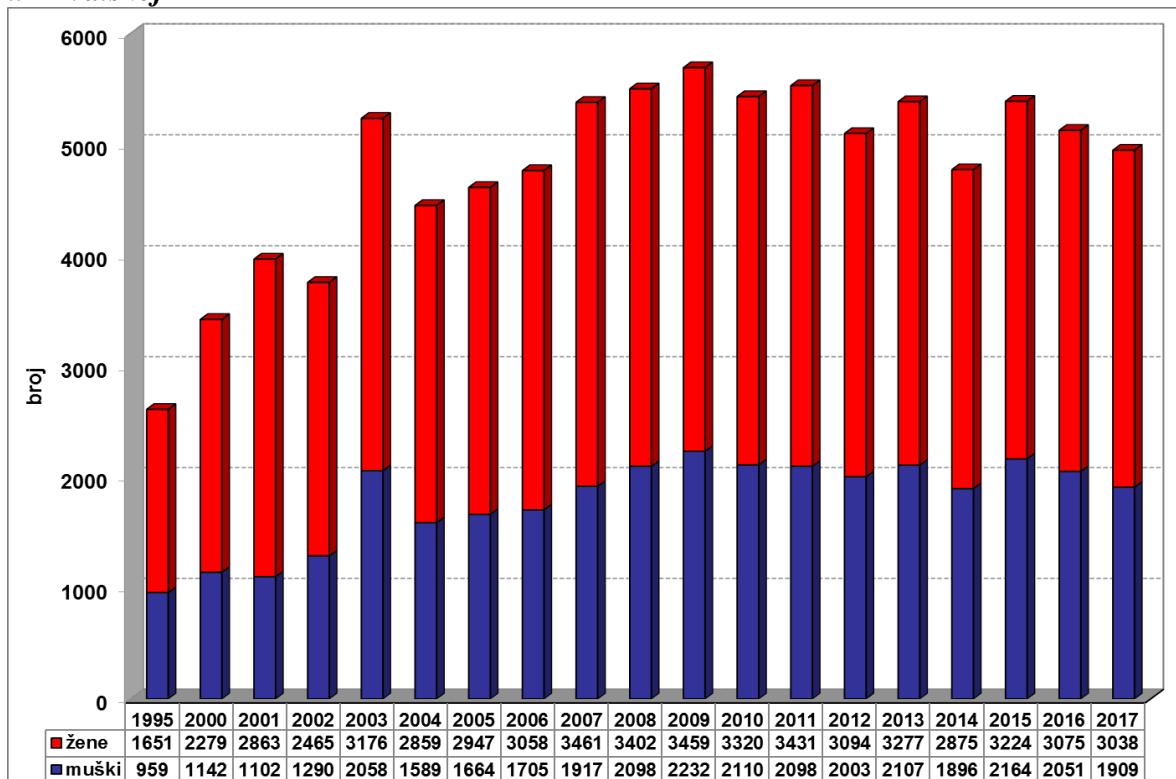
Ukupna stopa hospitalizacije 1995. godine iznosila je 54,6/100.000 (2.610 hospitalizacija), 2000. godine 77,1 (3.421 hospitalizacija), 2005. godine 103,9 (4.611 hospitalizacija), 2010. godine 122,4 (5.430 hospitalizacija), 2015. godine 128,2 (5.388 hospitalizacija), dok je 2017. godine iznosila 119,9/100.000 (4.947 hospitalizacija) (Slika 23, Slika 24).

Prosječno trajanje liječenja po hospitalizaciji iznosilo je 1995. godine 32,1 dana (ukupno 83.657 BOD), dok je 2017. godine iznosilo 24,1 dana (ukupno 119.371 BOD). Broj hospitalizacija žena bio je veći nego hospitalizacija muškaraca (prosječno 1,7 : 1). Također, stopa hospitalizacija za svu dob ukupno i prema dobnim skupinama, veća je za žene nego za muškarce (Slika 24, Slika 25).

Stopa hospitalizacija najviša je za oba spola u dobi 40-59 godina, a 2017. godine iznosila je 254,5/100.000 (M 215,4; Ž 292,7). Za dob 10-19 godina ukupna stopa je iznosila 27,5, za dob 20-39 godina 44,7, a za dob 60 i više godina ukupna stopa iznosila je 130,5/100.000 (Slika 25).

Slika 23

Broj hospitalizacija zbog depresivnih poremećaja po spolu u razdoblju 1995.- 2017. godine u Hrvatskoj

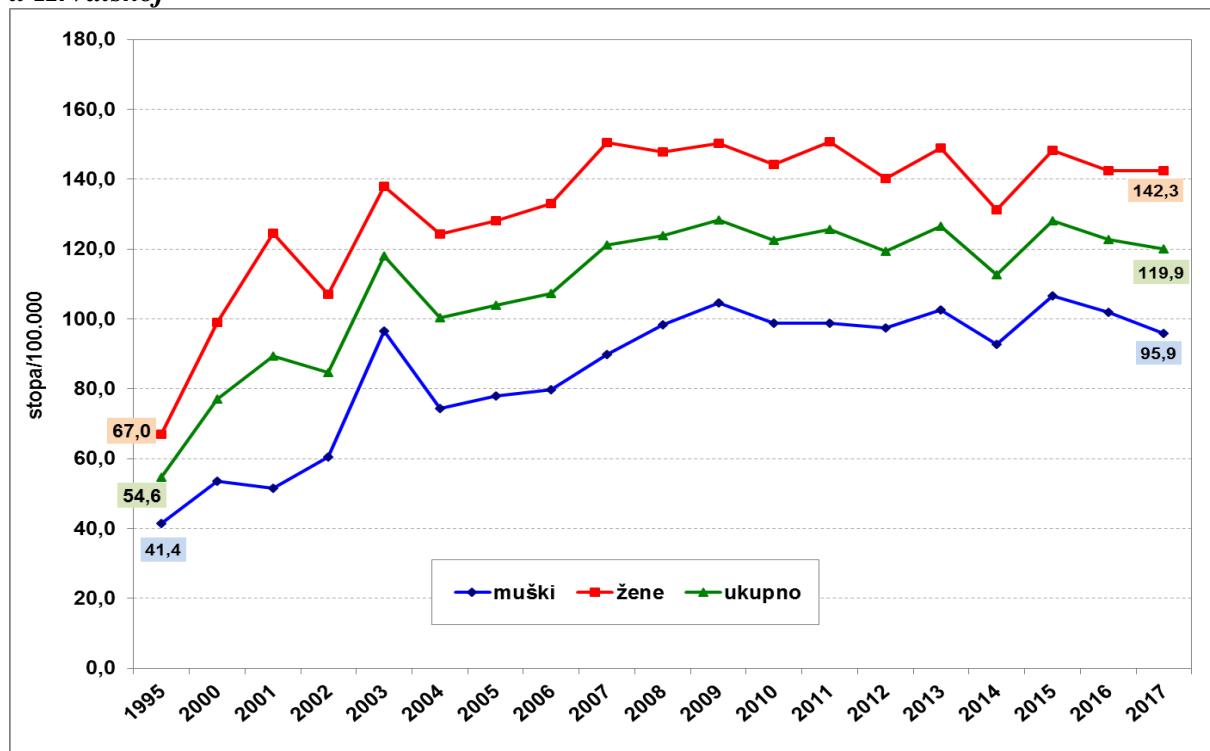

MENTALNI POREMEĆAJI U REPUBLICI HRVATSKOJ

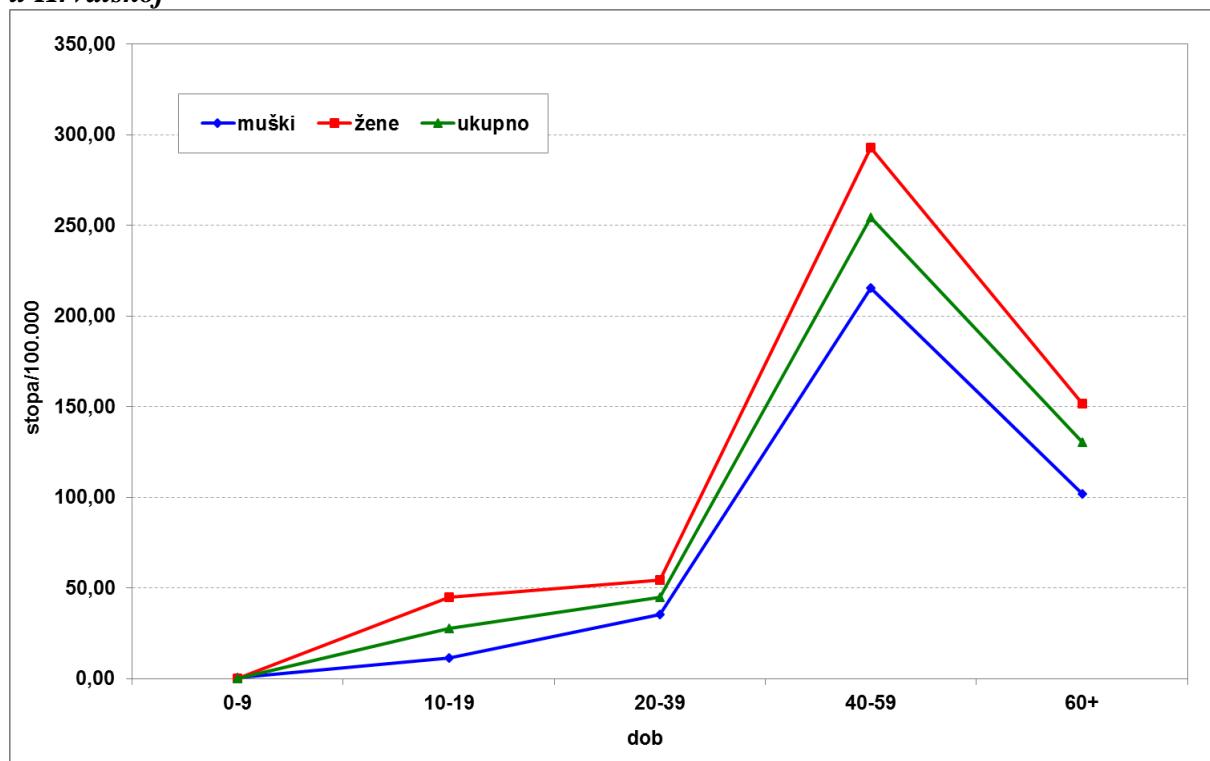
Slika 24

Stope hospitalizacija zbog depresivnih poremećaja po spolu u razdoblju 1995.- 2017. godine u Hrvatskoj

Slika 25

Dobno-specifične stope hospitalizacija zbog depresivnih poremećaja po spolu 2017. godine u Hrvatskoj

Reakcije na teški stres i poremećaji prilagodbe (MKB šifra F43)

Reakcije na teški stres i poremećaji prilagodbe, uključujući posttraumatski stresni poremećaj (PTSP) uvode se prema klasifikaciji MKB-10 kao nova dijagnostička kategorija 1995. godine kada se registrira relativno mali broj hospitalizacija uz nisku stopu. Stopa raste do 1998. godine, nakon čega do 2004. godine kontinuirano pada, a od 2005. godine ponovo slijedi znatan porast stope te se 2007. godine bilježi najviša stopa. Od 2008. godine registrira se kontinuirani pad stope hospitalizacije. Znatan broj oboljelih posljednjih se godina liječi u dnevnim bolnicama.

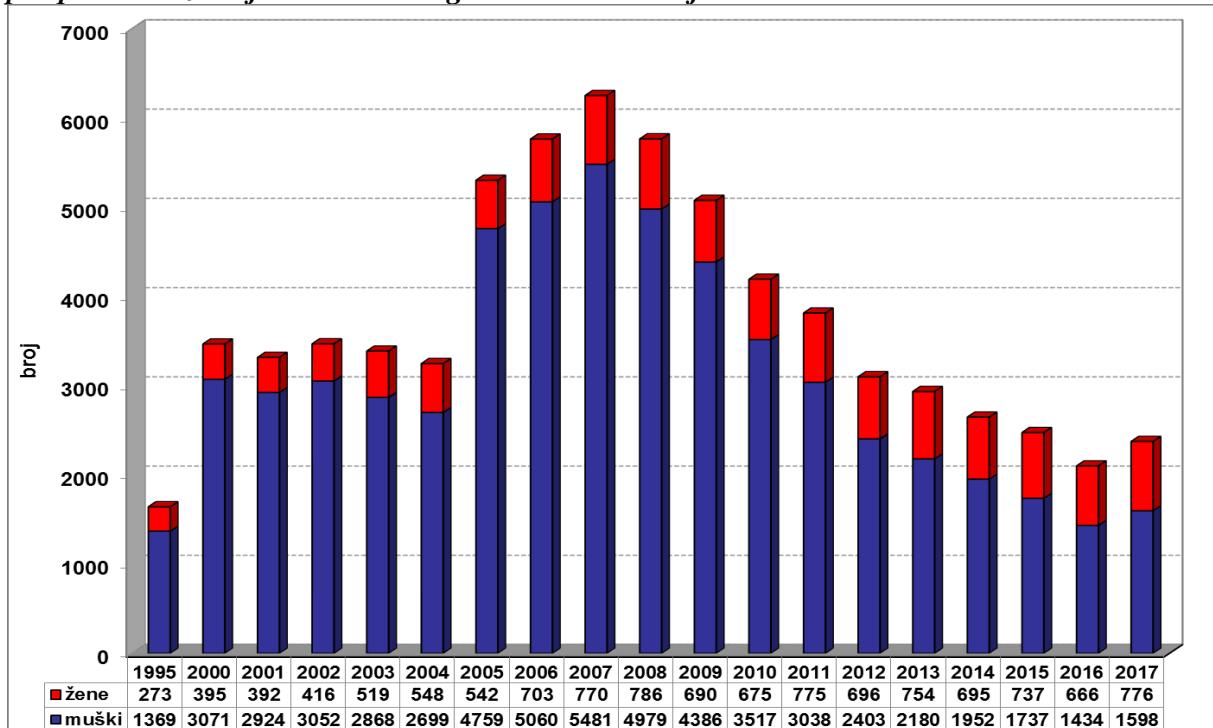
Ukupna stopa hospitalizacije 1995. godine iznosila je 34,3/100.000 (1.642 hospitalizacije), 2000. godine bila je 78,1 (3.466 hospitalizacije), 2005. godine 119,5 (5.301 hospitalizacija), 2010. godine 94,5 (4.192 hospitalizacija), 2015. godine 58,9 (2.474 hospitalizacija), dok je 2017. godine iznosila 57,6/100.000 (2.374 hospitalizacija). Bilježe se značajne razlike u trendovima kretanja hospitalizacija prema spolu. Dok je kod muškaraca, uz značajne oscilacije, prisutan izraziti porast stope hospitalizacije do 2007. godine, a nadalje znatan pad stope, kod žena se bilježi kontinuirani blaži rast stope (Slika 26, Slika 27).

Prosječno trajanje bolničkog liječenja 1995. godine iznosilo je 29,0 dana (47.633 BOD), dok je 2017. godine iznosilo 14,0 dana (33.187 BOD). Broj hospitalizacija muškaraca bio je značajno veći nego žena (prosječno 6,8 : 1). Stopa hospitalizacija za svu dob ukupno te od dobi većoj od 20 godina, znatno je viša za muškarce nego za žene (Slika 27, Slika 28).

Godine 2017. stopa hospitalizacije za dob 10-19 godina bila je viša za žene (M 24,9; Ž 39,8). Stopa hospitalizacije za muškarce znatno raste u dobi 40-59 godina (M 191,4; Ž 59,1). U toj je dobi stopa najviša za oba spola te je i najveća razlika stopa hospitalizacija muškaraca i žena. U dobi iznad 60 godina ukupna stopa iznosila je 31,3/100.000 (M 50,9; Ž 16,9) (Slika 28).

Slika 26

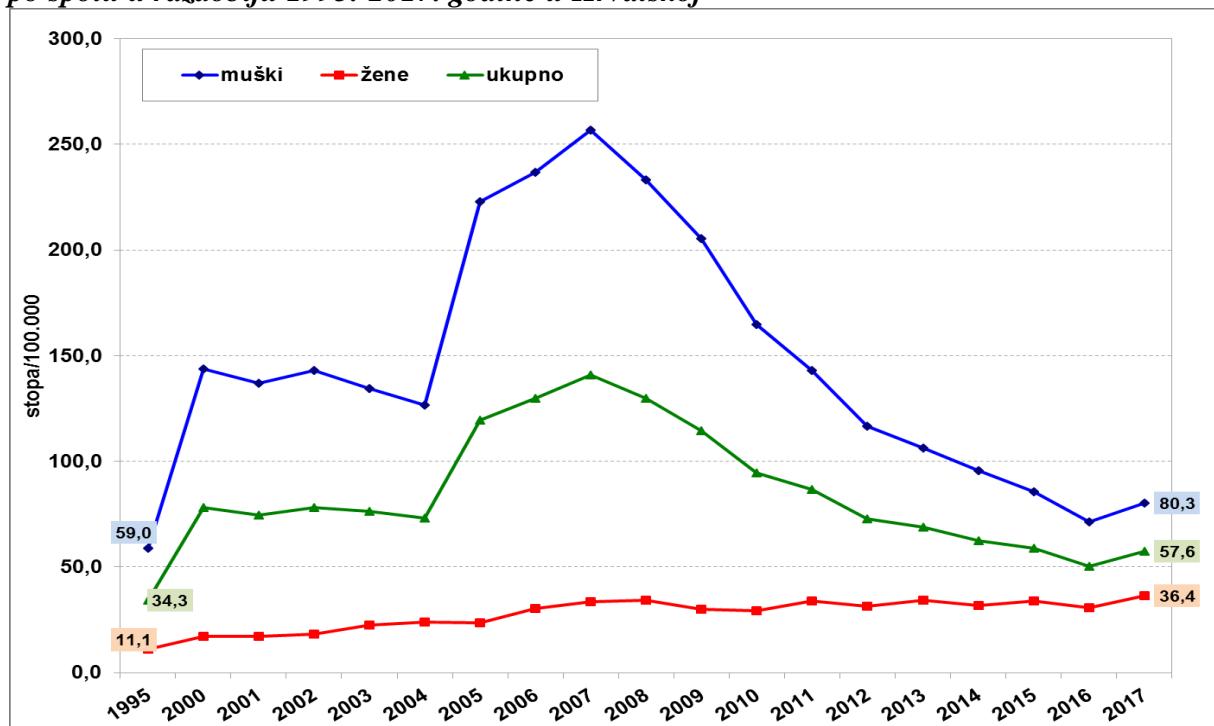
Broj hospitalizacija zbog reakcija na teški stres i poremećaja prilagodbe, uključujući PTSP po spolu u razdoblju 1995.-2017. godine u Hrvatskoj

MENTALNI POREMEĆAJI U REPUBLICI HRVATSKOJ

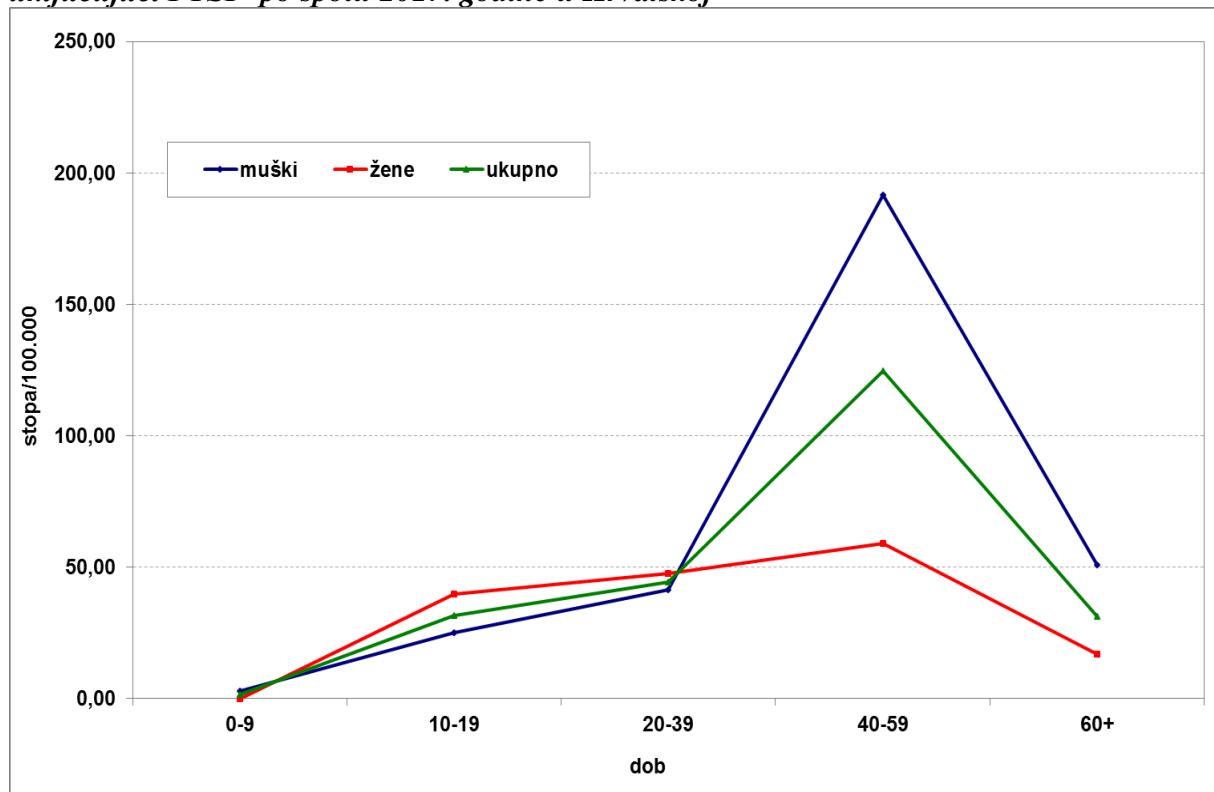
Slika 27

Stope hospitalizacija zbog reakcija na teški stres i poremećaja prilagodbe, uključujući PTSP po spolu u razdoblju 1995.-2017. godine u Hrvatskoj

Slika 28

Dobno-specifične stope hospitalizacija zbog reakcija na teški stres i poremećaja prilagodbe, uključujući PTSP po spolu 2017. godine u Hrvatskoj

Demencije

Alzheimerova bolest (MKB šifra G30) i delirij koji nije uzrokovani alkoholom ili ostalim psihoaktivnim tvarima (MKB šifra F05)

Dijagnoze označene zvjezdicom, prema pravilima SZO, ne registriraju se kao glavne dijagnoze već umjesto njih ekvivalentne dijagnoze označene križićem. To je slučaj s dijagozama demencija kod Alzheimerove bolesti F00.-* (koje bi se trebale označiti šifrom G30.-+), kao i demencijama kod ostalih bolesti svrstanih drugamo F02.-* (koje bi se trebale označiti šifrom bolesti kod koje je demencija posljedica). Na taj se način iz rutinskog zdravstveno-statističkog praćenja gubi određeni broj demencija kod Alzheimerove bolesti. Osim toga jedan broj demencija kod Alzheimerove bolesti prikriven je glavnom dijagnozom delirija superponiranog na demenciju (F05.1, odnosno F05), a jedan se broj dijagnosticira kao nespecificirana demencija (F03) ili psihoorganski sindromi (F06 i F07).

Alzheimerova bolest se prema MKB-10 od 1995. godine uvodi kao zasebna dijagnostička kategorija što je vjerovatno razlog izrazito malom broju registriranih hospitalizacija. Ukupna stopa hospitalizacije 1995. godine iznosila je 0,8/100.000 (38 hospitalizacija), 2000. godine bila je 3,9 (174 hospitalizacije), 2005. godine 6,9 (307 hospitalizacija), 2010. godine 3,9 (174 hospitalizacija), 2015. godine 9,6 (404 hospitalizacije) dok je 2017. godine iznosila 8,6/100.000 (353 hospitalizacija) (Slika 29, Slika 30).

Prosječno trajanje bolničkog liječenja 1995. godine iznosilo je 54,0 dana (2.051 BOD), dok je 2017. godine iznosilo 31,5 dana (11.108 BOD).

Zbog delirija superponiranog na demenciju ukupna stopa hospitalizacije 1995. godine iznosila je 4,8/100.000 (229 hospitalizacija), 2000. godine bila je 10,3 (459 hospitalizacija), 2005. godine 11,0 (489 hospitalizacija), 2010. godine 14,4 (638 hospitalizacija), 2015. godine 12,9 (543 hospitalizacije), dok je 2017. godine iznosila 7,3/100.000 (300 hospitalizacija) (Slika 29, Slika 30).

Prosječno trajanje bolničkog liječenja 1995. godine iznosilo je 33,5 dana (7.665 BOD), dok je 2017. godine iznosilo 17,8 dana (5.340 BOD).

Vaskularna demencija (MKB šifra F01) i nespecificirana demencija (MKB šifra F03)

U promatranom razdoblju broj i stopa hospitalizacija zbog vaskularne demencije uz oscilacije pokazuje trend pada. Ukupna stopa hospitalizacije 1995. godine iznosila je 14,5/100.000 (696 hospitalizacija), 2000. godine bila je 6,0 (267 hospitalizacija), 2005. godine 9,3 (413 hospitalizacija), 2010. godine 7,8 (347 hospitalizacija), 2015. godine 9,7 (406 hospitalizacija), dok je 2017. godine iznosila 9,1/100.000 (374 hospitalizacije) (Slika 31, Slika 32).

Prosječno trajanje bolničkog liječenja 1995. godine iznosilo je 50,2 dana (34.933 BOD), dok je 2017. godine iznosilo 23,6 dana (8.831 BOD).

Zbog nespecificirane demencije stopa hospitalizacije iznosila je 1995. godine 12,3/100.000 (587 hospitalizacija), 2000. godine bila je 12,1 (538 hospitalizacija), 2005. godine 10,8 (481 hospitalizacija), 2010. godine 10,8 (480 hospitalizacija), 2015. godine 17,0 (715 hospitalizacija), dok je 2017. godine iznosila 14,3/100.000 (589 hospitalizacija) (Slika 31, Slika 32).

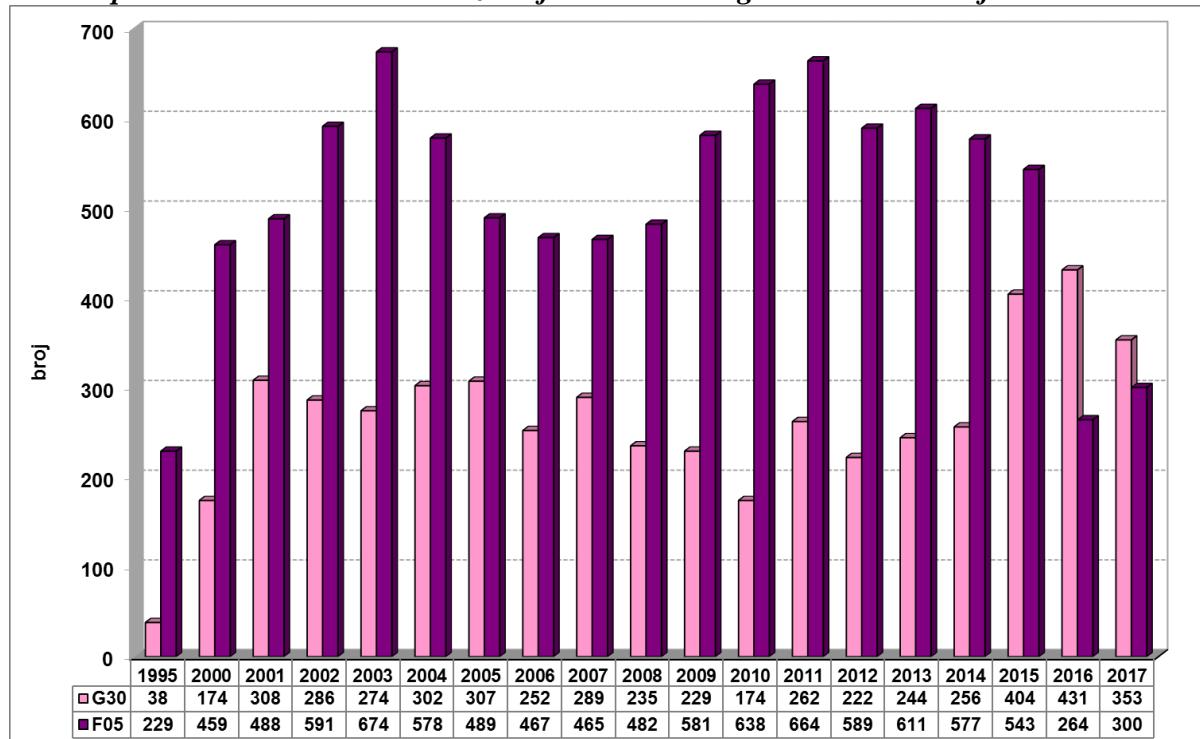
Prosječno trajanje bolničkog liječenja 1995. godine iznosilo je 43,1 dana (25.292 BOD), dok je 2017. godine iznosilo 27,0 dana (15.923 BOD).

MENTALNI POREMEĆAJI U REPUBLICI HRVATSKOJ

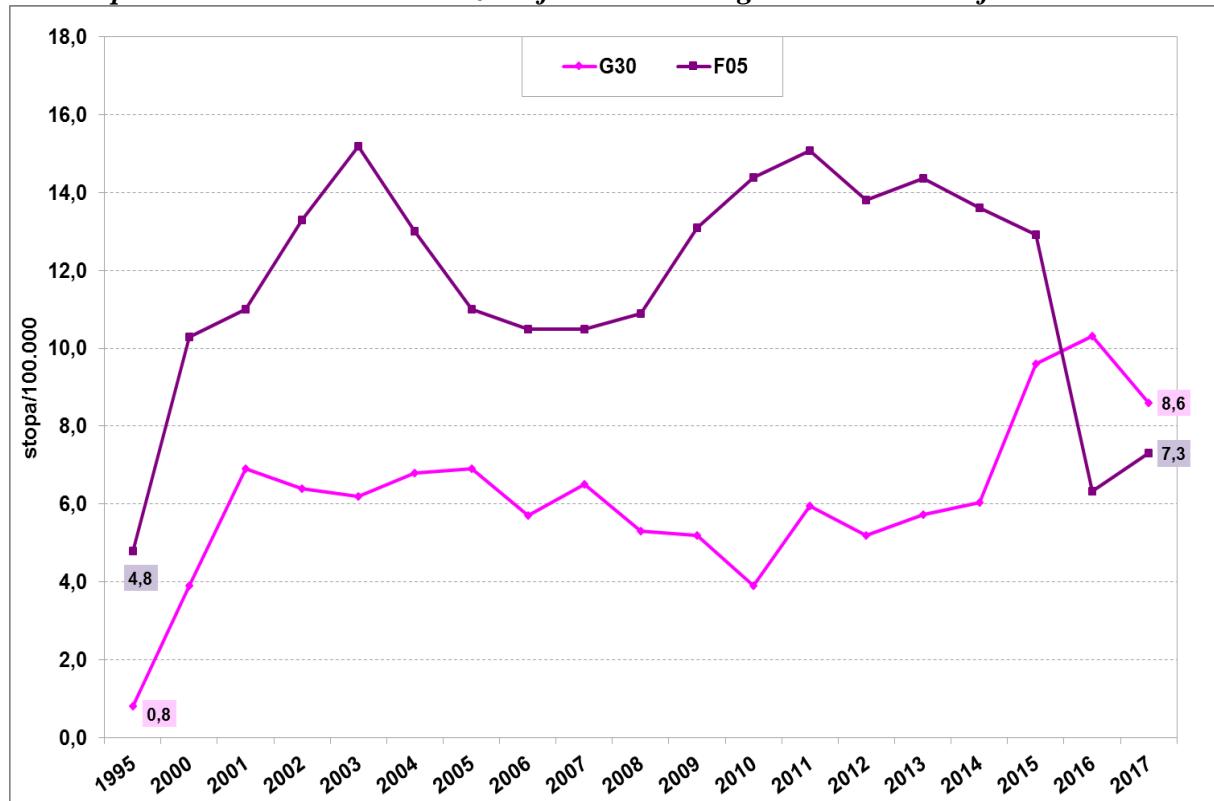
Slika 29

Broj hospitalizacija zbog Alzheimerove bolesti i delirija koji nije uzrokovana alkoholom ili ostalim psihotaktivnim tvarima u razdoblju 1995.-2017. godine u Hrvatskoj

Slika 30

Stopne hospitalizacija zbog Alzheimerove bolesti i delirija koji nije uzrokovana alkoholom ili ostalim psihotaktivnim tvarima u razdoblju 1995.-2017. godine u Hrvatskoj

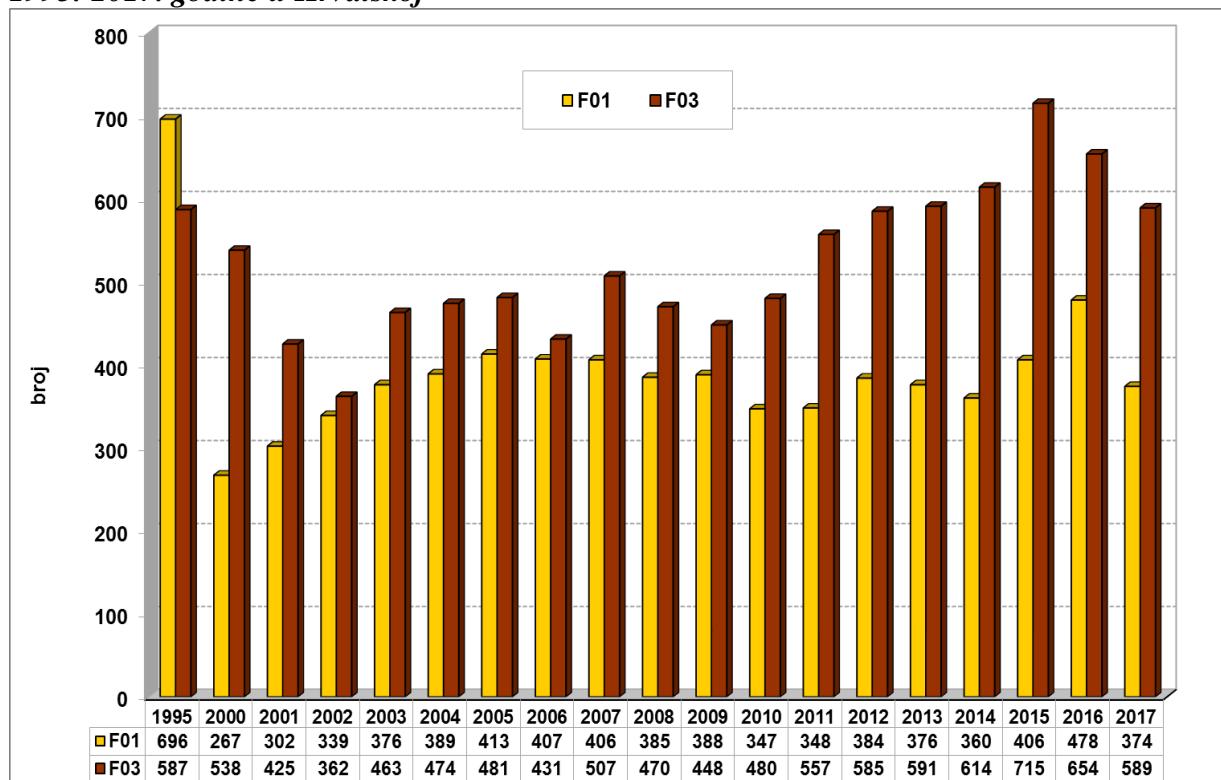

MENTALNI POREMEĆAJI U REPUBLICI HRVATSKOJ

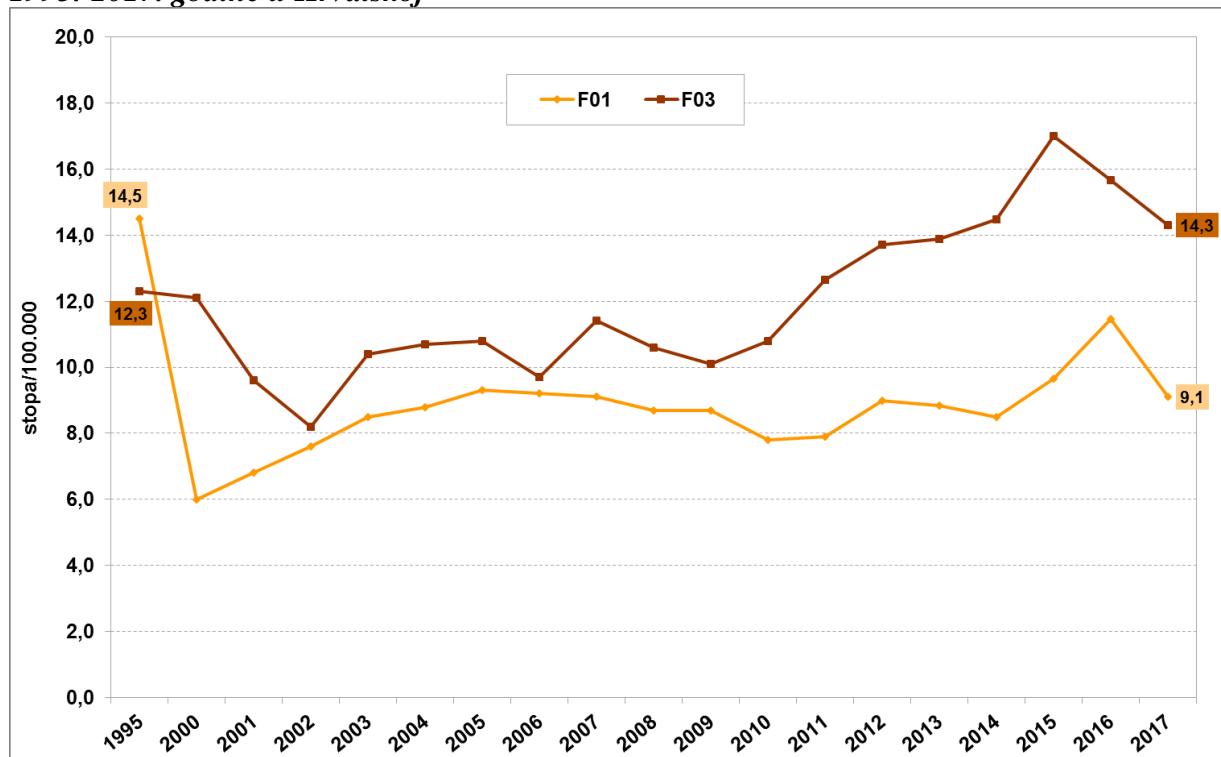
Slika 31

Broj hospitalizacija zbog vaskularne demencije i nespecificirane demencije u razdoblju 1995.-2017. godine u Hrvatskoj

Slika 32

Stopne hospitalizacija zbog vaskularne demencije i nespecificirane demencije u razdoblju 1995.-2017. godine u Hrvatskoj

REGISTAR ZA PSIHOZE HRVATSKE

Hrvatski zavod za javno zdravstvo je, uočivši javnozdravstveno značenje mentalnih poremećaja, utemeljio Registar za psihoze Hrvatske koji je započeo radom cenzusom svih oboljelih osoba zatečenih 31. prosinca 1961. godine u psihijatrijskim bolnicama i psihijatrijskim odjelima u Hrvatskoj.

Registar za psihoze je državni registar, a predstavlja specijalni zdravstveno-statistički instrument za dugoročno praćenje oboljelih osoba te ima značajke populacijskog registra. Prate se podaci o osobama s prebivalištem u Republici Hrvatskoj koje bolju od Shizofrenije ili Shizoafektivnih poremećaja (MKB šifre F20.- i F25.-), a liječene su u stacionarnim zdravstvenim ustanovama. Izvor podataka je tzv. psihijatrijski obrazac (JZ-PSH obrazac) koji se popunjava za svaku osobu koja je bila hospitalizirana zbog mentalnog poremećaja prilikom otpusta iz bolnice (redovita prijava i dnevna bolnica) i na dan cenzusa 31. prosinca svake godine. Od 2017. godine JZ-PSH obrazac je u elektroničkoj formi i naziva se Prijava hospitalizacije zbog mentalnog poremećaja.

Za svakog pojedinu osobu može se pratiti tijek bolničkog liječenja prema ustanovi, trajanju hospitalizacije, osnovnoj i drugoj psihijatrijskoj dijagnozi, te somatskoj dijagnozi, uzroku smrti u slučaju smrti u bolnici ili izvršenog samoubojstva. Skupno se podatci analiziraju na razini osobe i slučaja prema odabranim obilježjima (dob, spol, županija rođenja, županija boravka, ustanova liječenja) u okviru pojedinih podskupina tzv. kontingenata (novooboljeli/prvi put primljeni, primljeni, otpušteni, ukupno hospitalizirani i zatečeni na dan cenzusa).

Zdravstveni pokazatelji za shizofreniju i shizoafektivne poremećaje

Prikazani su podaci Registra za psihoze u razdoblju 1962.-2017. godine, koji su analizirani na razini osobe i slučaja u okviru pojedinih podskupina tzv. kontingenata (Tablica 10, Slike 33-42).

Godine 1962. zabilježen je najveći broj po prvi put bolnički liječenih osoba s dijagnozom shizofrenije, od kojih je dio ranije bio hospitaliziran, ali nije bio registriran do osnutka Registra. U dalnjem razdoblju dobno-standardizirana stopa bolničke incidencije shizofrenije i shizoafektivnih poremećaja prosječno iznosi 0,24/1.000 stanovnika starijih od 15 godina. Kod muškaraca bilježe se nešto više stope incidencije nego kod žena. Prve hospitalizacije osoba s dijagnozom shizofrenije i shizoafektivnih poremećaja posljednjih godina se najviše registriraju u dobi 25-29 i 30-34 godina. U promatranom razdoblju (1962-1964./2016-2017.) bilježe se znatne promjene u dobno-standardiziranoj stopi prosječno primljenih (stopa 0,51/1,19; broj 1.687/4.212) i otpuštenih osoba (stopa 0,50/1,26; broj 1.671/4.435). Promjene su još izraženije na razini slučaja, u stopama prosječnih prijema (stopa 0,62/2,09; broj 2.071/7.293) i otpusta (stopa 0,60/2,14; broj 2.006/7.491). Značajan porast ukupno hospitaliziranih osoba, koje su učestalije i kraće hospitalizirane, vidljiv je i u porastu omjera broja prijema i otpusta prema broju primljenih i otpuštenih osoba. U razdoblju 1962.-1964. godine bolesnici s rotirajućim hospitalizacijama prosječno su godišnje proveli u bolnici 100,8 dana, a u razdoblju 2016.-2017. godine 63,2 dana. Promjene u trendovima bolničkog liječenja vidljive su i u znatnom smanjenju broja osoba liječenih tijekom cijele godine. Udio dana liječenja cjelogodišnje hospitaliziranih osoba u ukupnom broju dana liječenja smanjen je s 76,9% na 20,4%.

Posljednjih godina vidljiv je trend pada po prvi put primljenih/ hospitaliziranih osoba, ukupno hospitaliziranih osoba te broja hospitalizacija. U razdoblju 2016.-2017. prosječno je godišnje hospitalizirano 4.761 osoba, od kojih je prvi puta primljeno (bolnička incidencija) 651 osoba, a cjelogodišnje hospitaliziranih osoba prosječno je bilo 202. Procjenjena prevalencija shizofrenije i shizoafektivnih poremećaja iznosi 5,0/1.000 stanovnika starijih od 15 godina.

Tablica 10

Odabrani pokazatelji bolničkog liječenja osoba s dijagnozom shizofrenije ili shizoafektivnih poremećaja u Hrvatskoj po pojedinim godinama

KONTINGENTI	GODINA											
	1962	1970	1980	1990	1995	2000	2005	2010	2015	2016	2017	
<i>PRIMLJENI U BOLNICU</i>												
▪ Broj prvi puta primljenih bolesnika	1472	893	970	1028	1008	997	893	683	578	633	668	
▪ Broj ukupno primljenih bolesnika	1650	2450	3726	4794	4365	5168	5315	4568	4090	4051	4374	
▪ Broj prijema	2022	3187	5086	7154	7205	8453	8538	7703	7133	6859	7728	
<i>Omjer broja prijema i primljenih bolesnika</i>	1,2	1,3	1,4	1,5	1,7	1,6	1,6	1,7	1,7	1,7	1,8	
<i>ZATEČENI U BOLNICI (31.12)</i>	2305	2821	2615	2494	2115	1972	1655	1726	1123	960	897	
<i>BOLNIČKI LIJEČENI</i>												
▪ Broj bolesnika	3698	4876	5757	6618	5396	6665	6440	5520	4822	4612	4909	
▪ Broj hospitalizacija	4097	5589	7031	8682	7759	9347	9179	8331	8275	7850	8673	
<i>Omjer broja bolesnika i broja hospitalizacija</i>	1,1	1,2	1,2	1,3	1,4	1,4	1,4	1,5	1,7	1,7	1,8	
▪ Broj dana bolničkog liječenja u '000	836	1013	930	926	804	723	648	602	432	364	360	
▪ Broj bolesnika bolnički liječenih tijekom cijele godine	1753	1910	1359	1225	810	874	609	575	361	223	181	
<i>Udio dana liječenja bolesnika bolnički liječenih cijele godine</i>	76,8	68,8	53,2	48,3	36,8	44,1	34,4	34,8	30,5	22,4	18,4	
<i>OTPUŠTENI IZ BOLNICE</i>												
▪ Broj bolesnika	1607	2491	3759	4858	4659	5305	5540	5543	4330	4214	4655	
▪ Broj otpusta	1914	3095	4982	7117	7337	8399	8613	8133	7284	7023	7959	
<i>Omjer broja otpusta i otpuštenih bolesnika</i>	1,2	1,2	1,3	1,5	1,6	1,6	1,5	1,5	1,7	1,7	1,7	

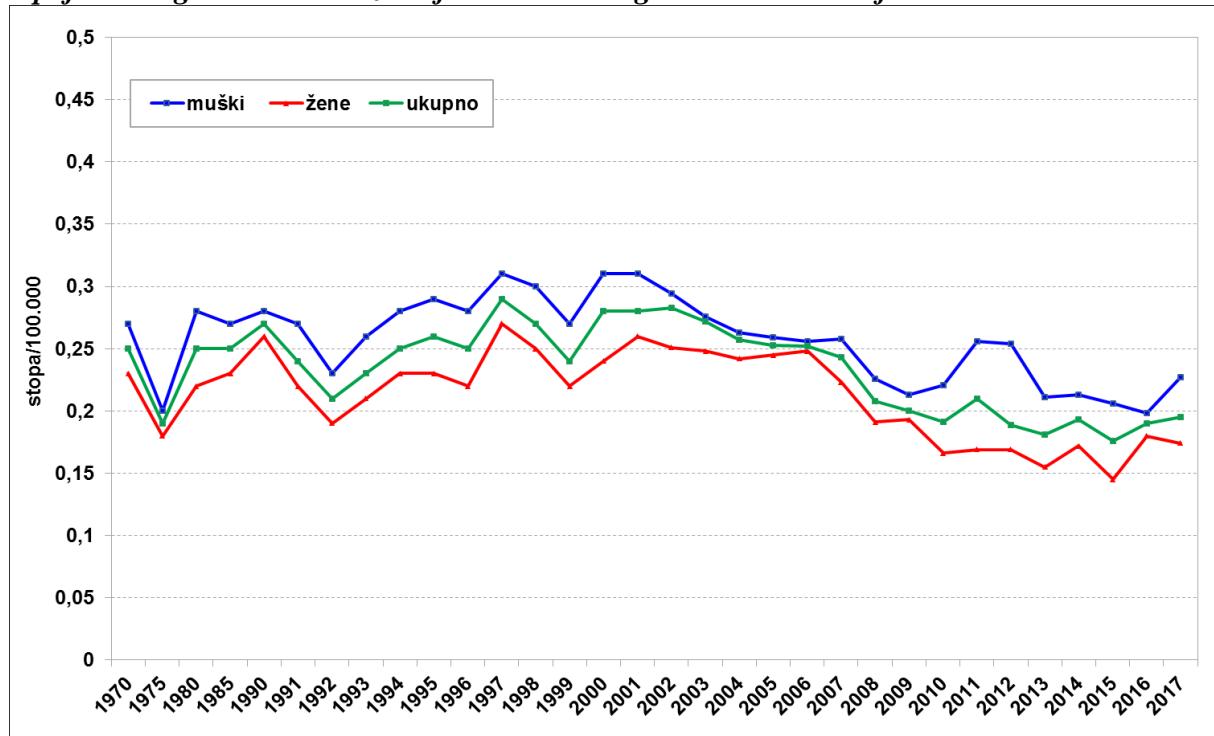
Metodološka pojašnjenja:

- Za posljedne godine obrade podaci Registra uvijek su nešto manji, jer se tek naknadno registriraju osobe koje su u tijeku dijagnostičkog procesa, kao i osobe koje su primljene predhodne, a otpuštene iduće godine koja još nije obrađena.
- Zbog kontinuiteta praćenja od 1995. godine (uvođenje MKB-10) uz osobe s dijagnozom shizofrenije registriraju se i osobe s dijagnozom shizoafektivnih poremećaja (prije shizoafektivna shizofrenija).
- Zaključno s 2016. godinom u broj prijema, hospitalizacija i otpusta nisu uključeni premještaji, kao ni rehospitalizacije kod kojih je od otpusta do ponovnog prijema proteklo manje od 7 dana.
- Stopu su standardizirane na stanovništvo Hrvatske starije od 15 godina prema popisu 1991. godine.
- U grafičkim prikazima na slikama 35-42 prikazane su prosječne dobno-standardizirane stope po trogodišnjim razdobljima, osim za 2016. i 2017. godinu (prosječna stopa za dvogodišnje razdoblje).

MENTALNI POREMEĆAJI U REPUBLICI HRVATSKOJ

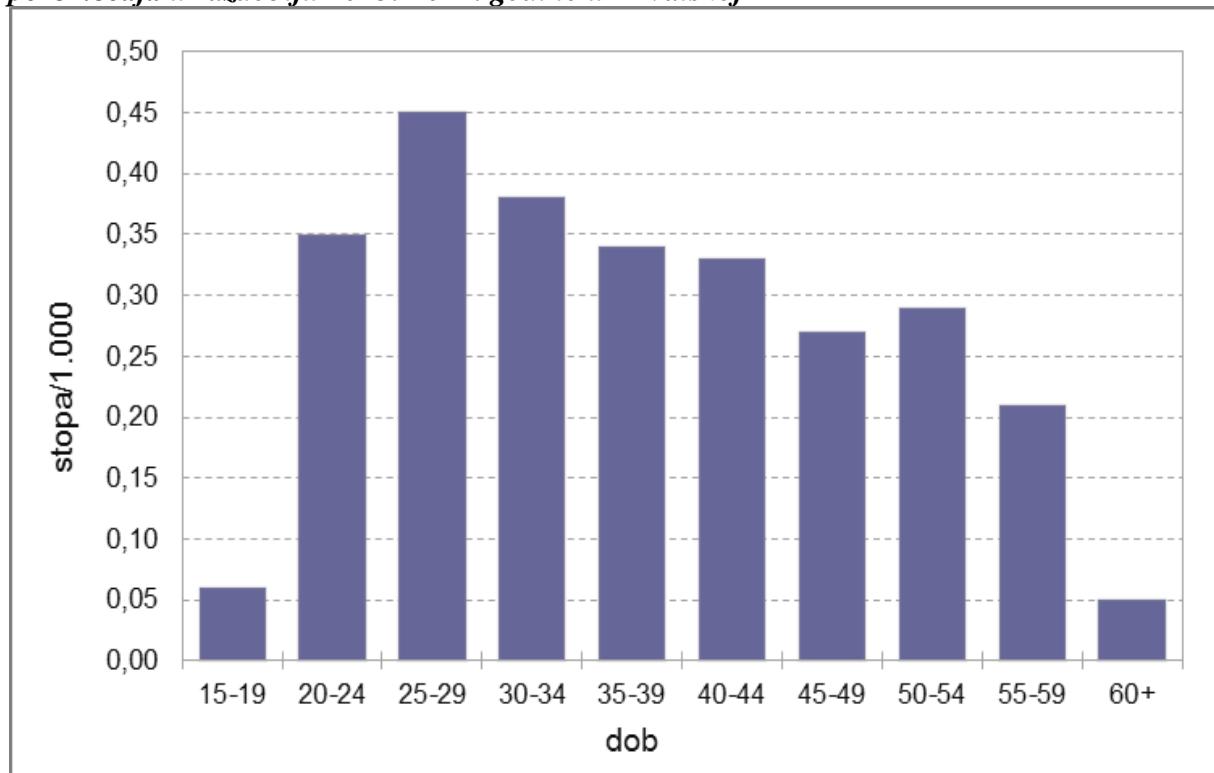
Slika 33

Dobno-standardizirane stope bolničke incidencije shizofrenije i shizoafektivnih poremećaja u pojedinim godinama u razdoblju 1970.-2017. godine u Hrvatskoj

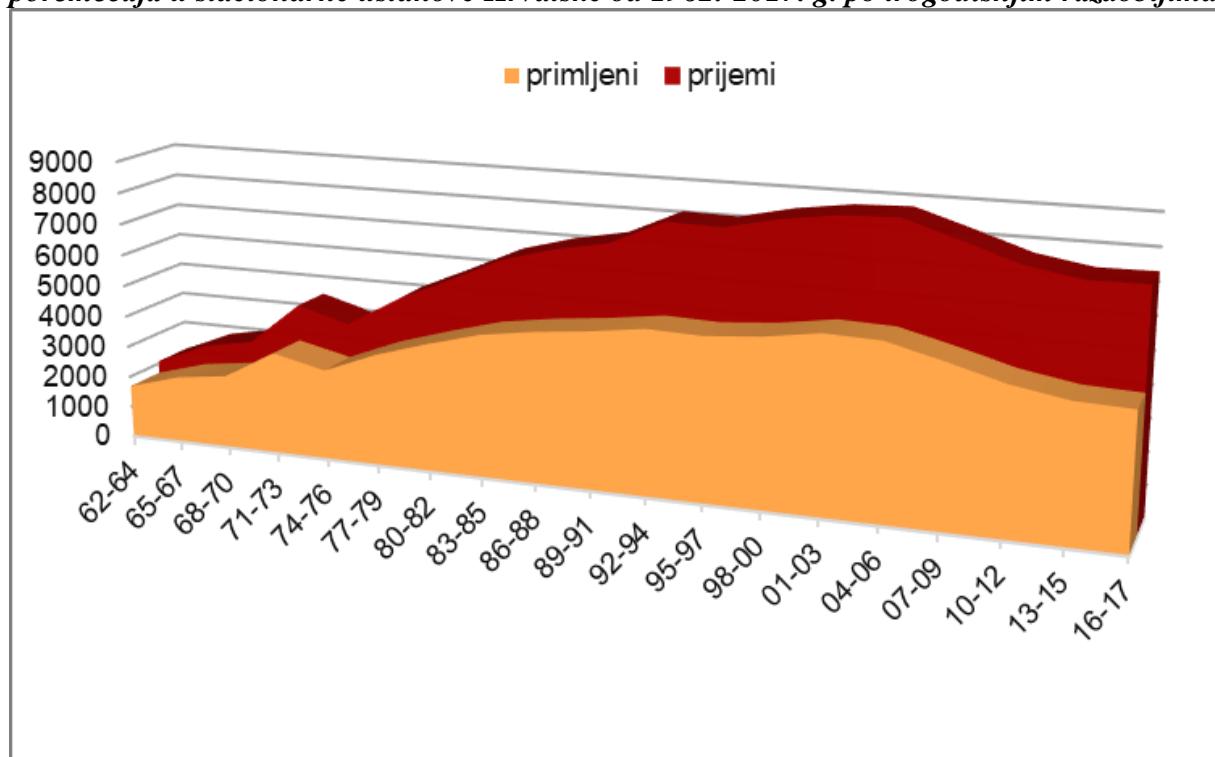
Slika 34

Prosječne dobno-specifične stope bolničke incidencije shizofrenije i shizoafektivnih poremećaja u razdoblju 2015.-2017. godine u Hrvatskoj

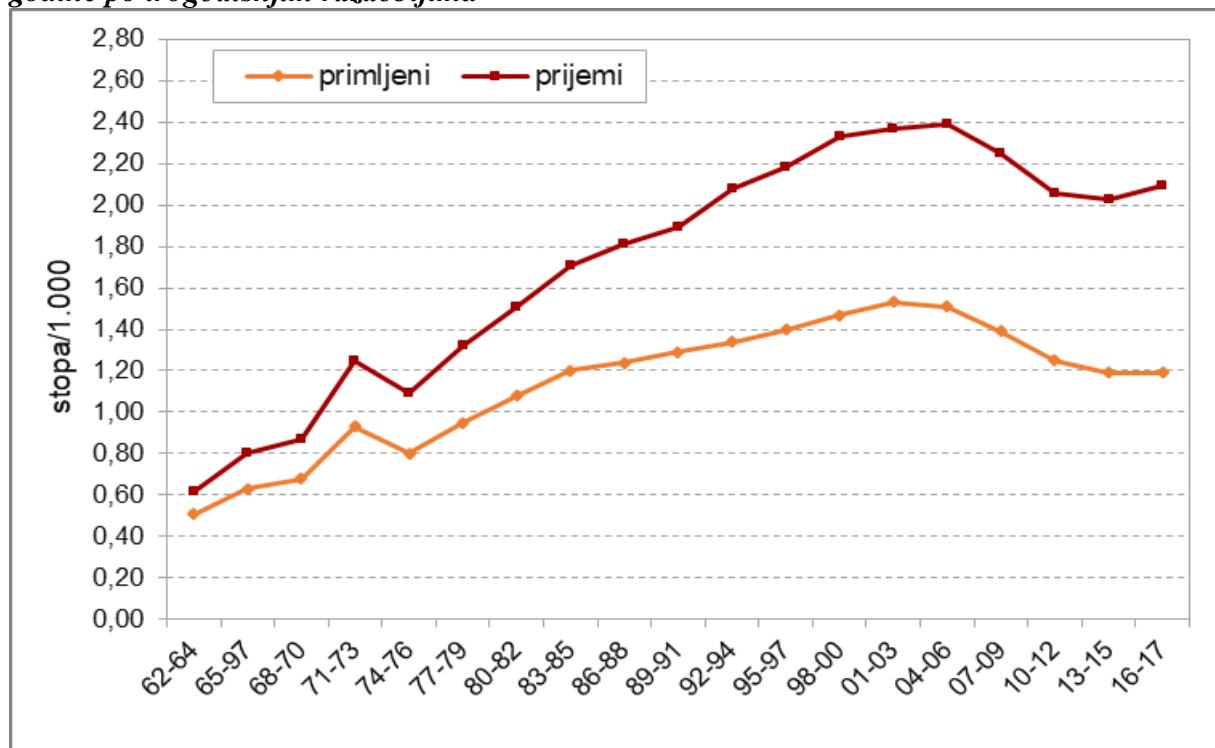
Slika 35

Prosječan broj prijema i primljenih osoba s dijagnozom shizofrenije ili shizoafektivnih poremećaja u stacionarne ustanove Hrvatske od 1962.-2017. g. po trogodišnjim razdobljima

Slika 36

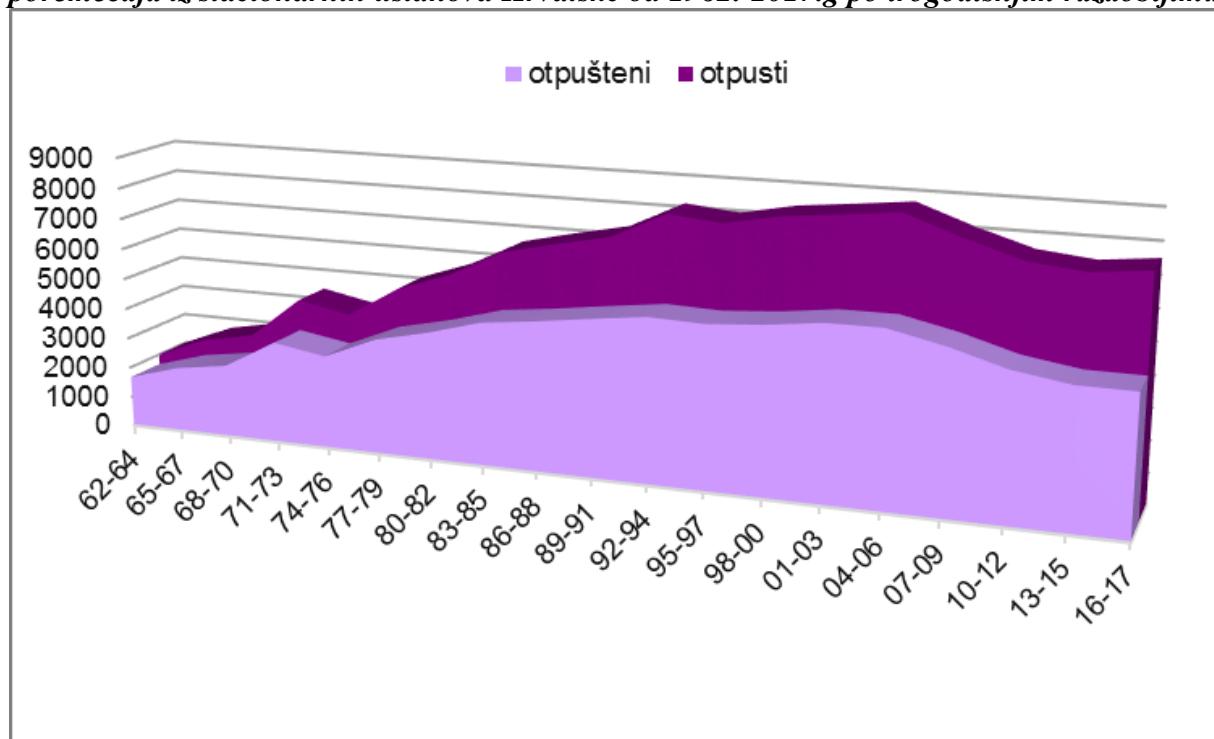
Prosječne dobno-standardizirane stope prijema i primljenih osoba s dijagnozom shizofrenije ili shizoafektivnih poremećaja u stacionarne ustanove Hrvatske od 1962.-2017. godine po trogodišnjim razdobljima

MENTALNI POREMEĆAJI U REPUBLICI HRVATSKOJ

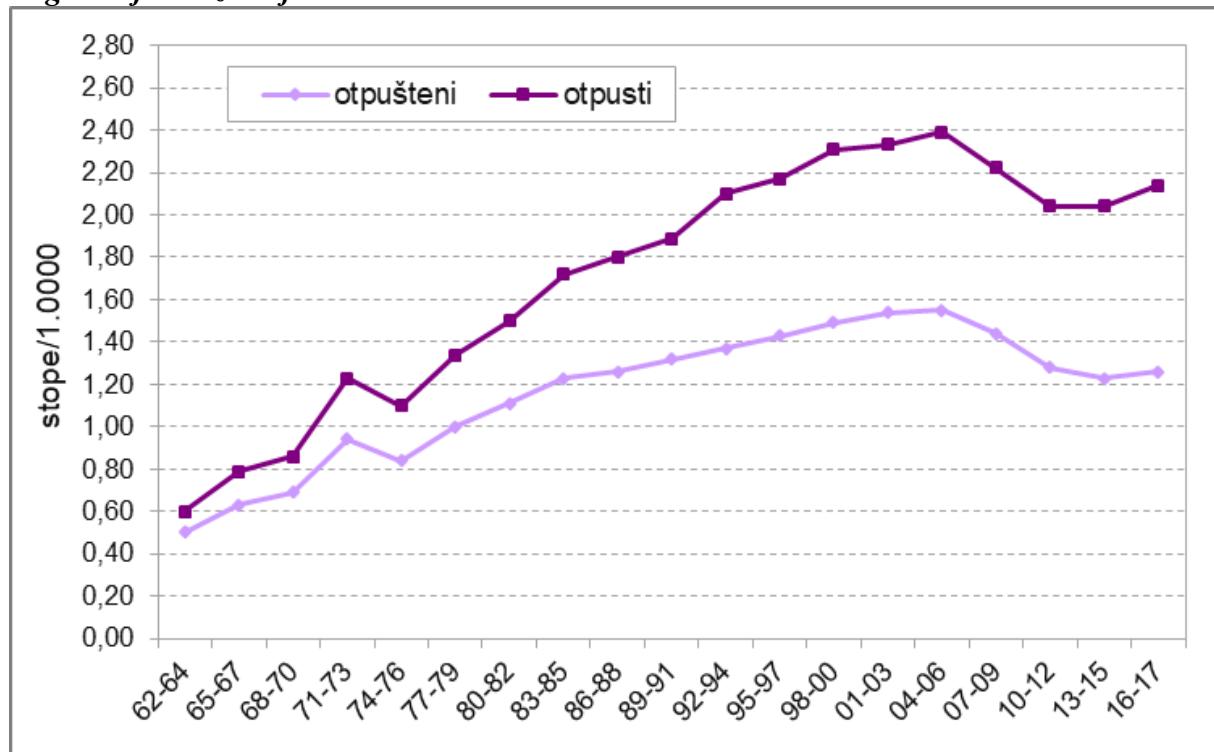
Slika 37

Prosječan broj otpusta i otpuštenih osoba s dijagnozom shizofrenije ili shizoafektivnih poremećaja iz stacionarnih ustanova Hrvatske od 1962.-2017.g po trogodišnjim razdobljima

Slika 38

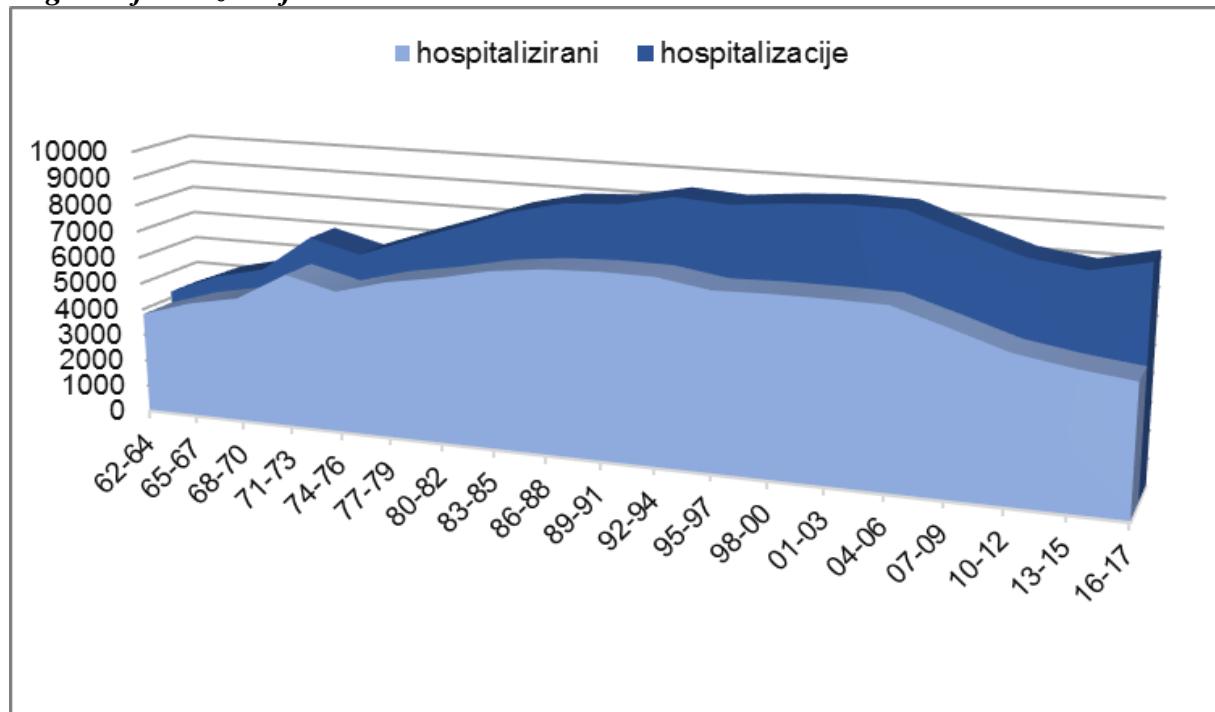
Prosječne dobno-standardizirane stope otpusta i otpuštenih osoba s dijagnozom shizofrenije ili shizoafektivnih poremećaja iz stacionarnih ustanova Hrvatske od 1962.-2017. godine po trogodišnjim razdobljima

MENTALNI POREMEĆAJI U REPUBLICI HRVATSKOJ

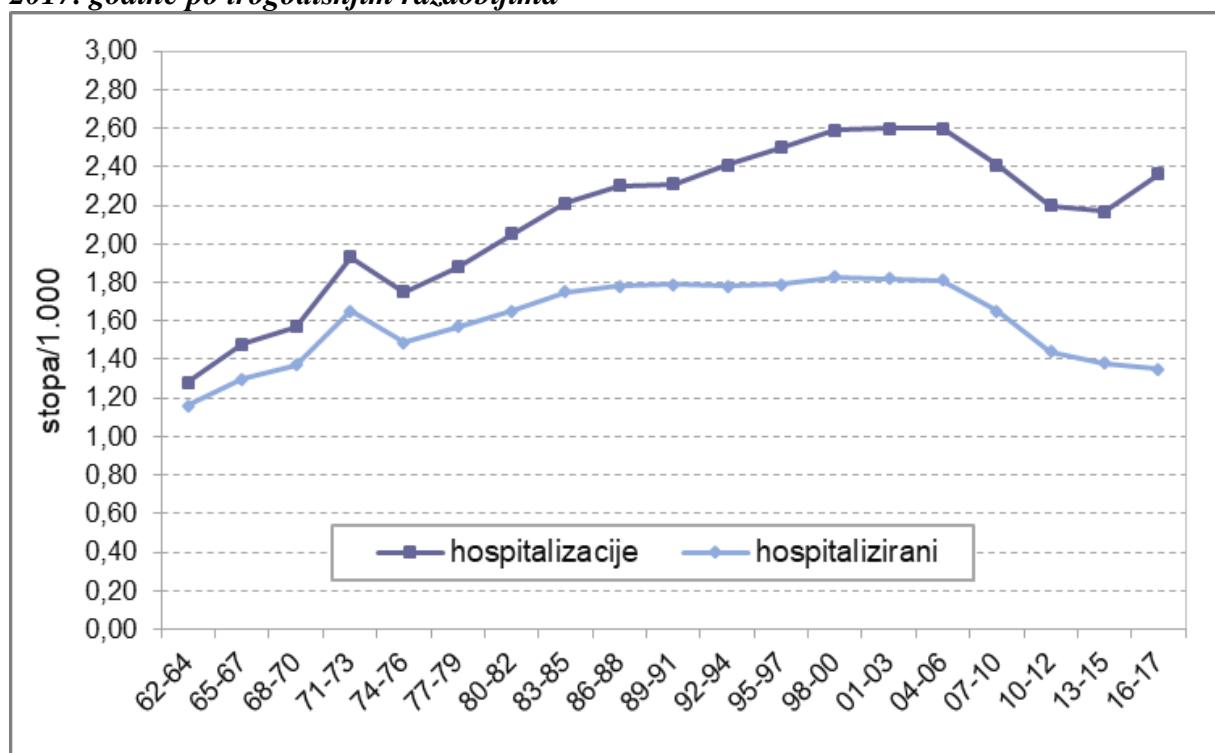
Slika 39

Prosječan broj hospitalizacija i hospitaliziranih osoba s dijagnozom shizofrenije ili shizoafektivnih poremećaja u stacionarnim ustanovama Hrvatske od 1962.-2017. godine po trogodišnjim razdobljima

Slika 40

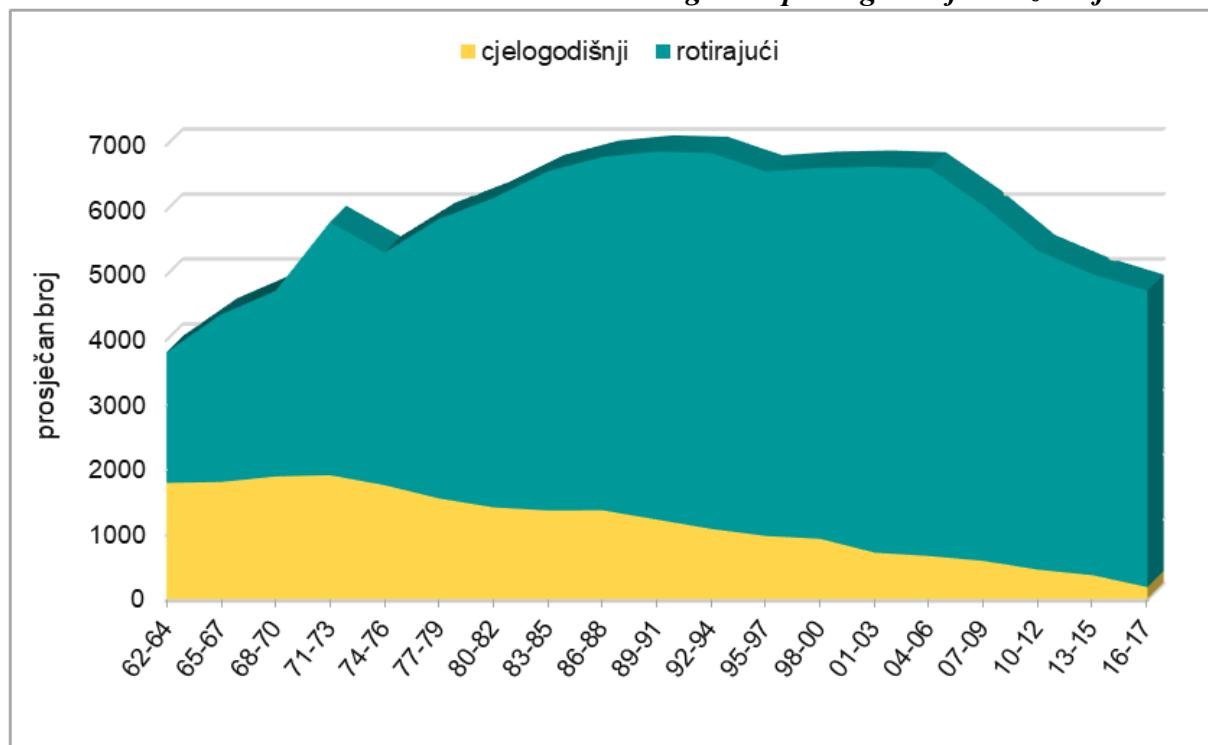
Prosječne dobno-standardizirane stope hospitalizacija i hospitaliziranih osoba s dijagnozom shizofrenije ili shizoafektivnih poremećaja u stacionarnim ustanovama Hrvatske od 1962.-2017. godine po trogodišnjim razdobljima

MENTALNI POREMEĆAJI U REPUBLICI HRVATSKOJ

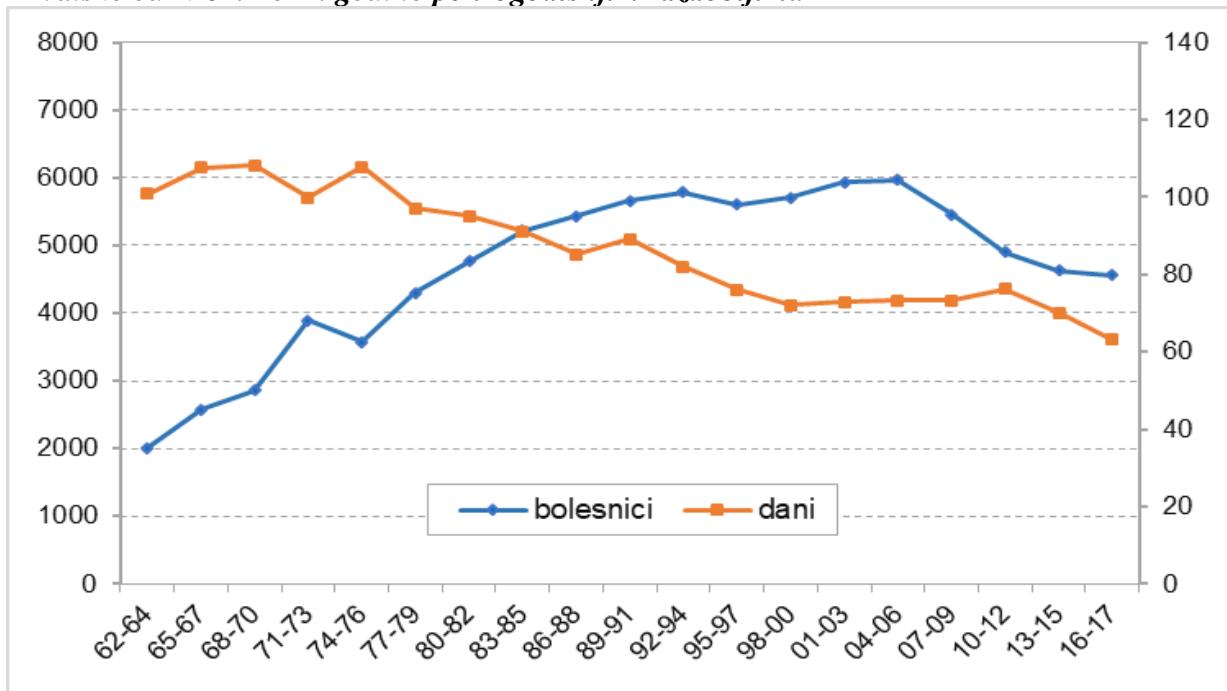
Slika 41

Prosječan broj osoba s dijagnozom shizofrenije ili shizoafektivnih poremećaja hospitaliziranih tijekom cijele godine i osoba s rotirajućim hospitalizacijama u stacionarnim ustanovama Hrvatske od 1962.-2017. godine po trogodišnjim razdobljima

Slika 42

Prosječno godišnje ukupno trajanje hospitalizacija osoba s dijagnozom shizofrenije ili shizoafektivnih poremećaja s rotirajućim hospitalizacijama u stacionarnim ustanovama Hrvatske od 1962.-2017. godine po trogodišnjim razdobljima

ODABRANI POKAZATELJI RADA PSIHIJATRIJSKE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE U HRVATSKOJ

Podaci su prikazani za razdoblje od 1997. do 2017. godine. Broj psihijatara i neuropsihijatara koji se bave psihijatrijskom djelatnošću prikazani su prema Registru zdravstvenih djelatnika, a podaci o kapacitetima i iskorištenosti psihijatrijske stacionarne zaštite prikazani su na temelju godišnjih izvještaja o radu bolnica.

Broj specijalista psihijatrije koji rade u psihijatrijskoj djelatnosti znatno je porastao od 1997. godine, kad ih je bilo 244, na 522 u 2017. godini. Ukupan broj liječnika specijalista koji se bave psihijatrijskom zaštitom nešto je i veći (531), zbog nekoliko neuropsihijatara koji rade u psihijatrijskoj djelatnosti. Ukupan broj specijalista u odnosu na broj stanovnika porastao je za 79,2% (Tablica 11).

Kapaciteti psihijatrijske stacionarne zdravstvene zaštite prikazani su brojem postelja i doktora medicine koji rade na psihijatrijskim odjelima općih i kliničkih bolnica, te u psihijatrijskim bolnicama. Godine 2017. bilo je 357 psihijatrijskih postelja u općim bolnicama, 1.109 u kliničkim bolničkim centrima i kliničkim bolnicama i 2.417 u psihijatrijskim bolnicama. Ukupan broj psihijatrijskih postelja u razdoblju 1997.-2017. godine smanjio se za 17,8%, dok se broj postelja na 100.000 stanovnika smanjio za 4,7%. U općim bolnicama došlo je do najvećeg pada broja psihijatrijskih postelja (43,1%), kao i broja postelja na 100.000 stanovnika (33,6%) (Tablica 12).

Ukupan broj doktora medicine koji rade na psihijatrijskim odjelima i u psihijatrijskim bolnicama 1997. godine iznosio je 361, a do 2017. godine narastao je na 494. U isto vrijeme prosječni broj postelja po jednom doktoru smanjio se s 13,1 na 7,9. Broj doktora medicine iskazanih prema broju kreveta najpovoljniji je na općim bolnicama (2,8 postelja po doktoru) dok je u psihijatrijskim bolnicama daleko nepovoljniji (18,7 postelja po doktoru 2017. godine) (Tablica 12). Na porast broja postelja, doktora i broja postelja po jednom doktoru u KBC-ima i kliničkim bolnicama u podacima od 2015. i 2017. godine utjecala je promjena statusa PB Vrapče koja od 2011. g. ima status Klinike.

U promatranom razdoblju došlo je do znatnog pada prosječnog trajanja bolničkog liječenja, a najviše je bilo izraženo u općim bolnicama (43,1%). U općim bolnicama prosječno trajanje liječenja po hospitalizaciji bilo je i najkraće te je 2017. godine iznosilo 9,9 dana. Godišnja zauzetost, odnosno iskorištenost psihijatrijskih bolničkih kapaciteta pokazuje pad. U 2017. godini godišnja zauzetost psihijatrijskih postelja iznosila je u općim bolnicama 295 dana po postelji, u kliničkim bolničkim centrima i kliničkim bolnicama 313 dana, a u specijalnim psihijatrijskim bolnicama 304 dana. Iskorištenost postelja bila je 80,8%, 85,8% i 83,3% (Tablica 13).

Tablica 11

Broj psihijatara i neuropsihijatara koji rade u psihijatrijskoj djelatnosti u Hrvatskoj po pojedinim godinama u razdoblju 1997.-2017. godine

GODINA	BROJ			Broj specijalista/ 100.000 stanovnika
	PSIHIJATRI	NEUROPSIHIJATRI	UKUPNO	
1997.	244	101	345	7,2
2000.	284	93	377	8,5
2005.	380	75	455	10,3
2010.	487	37	524	11,8
2015	529	17	546	13,0
2017.	522	9	531	12,9

MENTALNI POREMEĆAJI U REPUBLICI HRVATSKOJ

Tablica 12

Broj postelja i doktora medicine na psihijatrijskim odjelima i u psihijatrijskim bolnicama u Hrvatskoj u razdoblju 1997.-2017. godine po pojedinim godinama

		<i>OPĆE BOLNICE</i>	<i>KBC, KLINIČKE BOLNICE, KLINIKE</i>	<i>SPECIJALNE BOLNICE</i>	<i>UKUPNO</i>
1997	Broj postelja	627	515	3.581	4.723
	<i>Broj postelja/ 100.000 stanovnika</i>	13,1	10,8	74,8	98,7
	Broj doktora	84	134	143	361
	<i>Broj postelja po jednom doktoru</i>	7,5	3,8	25,0	13,1
2000	Broj postelja	501	522	3.542	4.565
	<i>Broj postelja/ 100.000 stanovnika</i>	11,3	11,8	79,8	102,9
	Broj doktora	84	129	142	355
	<i>Broj postelja po jednom doktoru</i>	6,0	4,1	24,9	12,9
2005	Broj postelja	422	431	3.343	4.196
	<i>Broj postelja/ 100.000 stanovnika</i>	9,5	9,7	75,3	94,6
	Broj doktora	95	130	144	369
	<i>Broj postelja po jednom doktoru</i>	4,4	3,3	23,2	11,4
2010	Broj postelja	432	442	3.414	4.288
	<i>Broj postelja/ 100.000 stanovnika</i>	9,7	10,0	76,9	96,6
	Broj doktora	115	136	183	434
	<i>Broj postelja po jednom doktoru</i>	3,8	3,3	18,7	9,9
2015	Broj postelja	362	1.166	2.431	3.959
	<i>Broj postelja/ 100.000 stanovnika</i>	8,6	27,7	57,8	94,2
	Broj doktora	124	206	146	476
	<i>Broj postelja po jednom doktoru</i>	2,9	5,7	16,6	8,3
2017	Broj postelja	357	1.109	2.417	3.883
	<i>Broj postelja/ 100.000 stanovnika</i>	8,7	26,9	58,6	94,1
	Broj doktora	126	239	129	494
	<i>Broj postelja po jednom doktoru</i>	2,8	4,6	18,7	7,9

Tablica 13

Iskorištenost psihijatrijskih bolničkih kapaciteta u Hrvatskoj u razdoblju 1997.-2017. godine po pojedinim godinama

		OPĆE BOLNICE	KBC, KLINIČKE BOLNICE	SPECIJALNE BOLNICE
1997	Prosječna dužina liječenja	17,4	21,1	71,7
	Godišnja zauzetost postelja	359,2	456,9	374,7
	% iskorištenosti postelja	98,4	125,2	102,7
2000	Prosječna dužina liječenja	15,5	20,2	66,1
	Godišnja zauzetost postelja	357,4	370,4	320,9
	% iskorištenosti postelja	97,9	101,5	87,9
2005	Prosječna dužina liječenja	12,3	15,2	52,5
	Godišnja zauzetost postelja	356	354	333
	% iskorištenosti postelja	97,4	97,1	91,1
2010	Prosječna dužina liječenja	12,6	16,8	46,9
	Godišnja zauzetost postelja	339	332	302
	% iskorištenosti postelja	92,9	91,0	82,7
2015	Prosječna dužina liječenja	10,4	17,2	51,3
	Godišnja zauzetost postelja	327	333	320
	% iskorištenosti postelja	89,6	91,2	87,7
2017	Prosječna dužina liječenja	9,9	14,9	59,8
	Godišnja zauzetost postelja	295	313	304
	% iskorištenosti postelja	80,8	85,8	83,3

Metodološko pojašnjenje: PB Vrapče od 2011. godine dobiva status klinike i mijenja naziv u Klinika za psihijatriju Vrapče te se u podatcima za 2015. i 2017. godinu prikazuje u skupini podataka za KBC-ove i kliničke bolnice.

REGISTAR IZVRŠENIH SAMOUBOJSTAVA HRVATSKE

Registar izvršenih samoubojstava, državni je registar, osnovan 1986. godine u Hrvatskom zavodu za javno zdravstvo. Ima značajke populacijskog registra. U njemu se evidentiraju podaci o osobama s prebivalištem u Republici Hrvatskoj koje su izvršile samoubojstvo. Izvor podataka je Potvrda o smrti/Izvješće o uzroku smrti. Podaci se prikazuju skupno te se rutinski analiziraju prema dobi, spolu, županiji boravka, načinu izvršenja, a moguće su i specifične analize prema županiji rođenja, danu i mjesecu izvršenja, eventualnoj psihijatrijskoj ili somatskoj dijagnozi.

Metodološka pojašnjenja:

Izvršena samoubojstva prikazuju se prema MKB-10 šiframa vanjskih uzroka namjernog samoozljeđivanja i posljedica namjernog samoozljeđivanja (šifre X60-X84, Y87.0). Prikazani su trendovi smrtnosti zbog samoubojstava u razdoblju od 1985. do 2017. godine. Podaci za 1985. godinu dopunjeni su podacima rutinske mortalitetne statistike. Za prikazane zemlje Europe podaci su preuzeti iz baze podataka WHO/Europe, HFA/Database. Stope su standardizirane na staro europsko stanovništvo.

Izvršena samoubojstva u Hrvatskoj

Izvršena samoubojstva godinama su bila vodeći uzrok smrtnosti od ozljeda u Hrvatskoj s udjelom oko 30%. Posljednjih nekoliko godina izvršena samoubojstva nalaze se na 2. mjestu, iza vodećih padova, s udjelom 23,6% 2017. godine.

Broj izvršenih samoubojstava kao i stopa na 100.000 stanovnika oscilirali su do 1999. godine, dok je nadalje prisutan trend pada samoubojstava. Godine 1985. počinjeno je 1.050 samoubojstava (stopa 21,9). Podjednak, a ujedno i najveći broj samoubojstava zabilježen je 1987. (1.153, stopa 24,1) i 1992. godine (1.156, stopa 24,2). Najmanji broj izvršenih samoubojstava zabilježen je 1995. godine (930, stopa 19,4) te u razdoblju 2000.-2017. godine (926, stopa 20,9 2000. godine; 635, stopa 15,4 2017. godine) (Slika 43, Slika 44).

Dobno-standardizirane stope smrtnosti zbog samoubojstava u Hrvatskoj za sve dobi ukupno, kao i za dob 0-64 godina pokazuju oscilacije do 1997. godine, a od 1998. godine bilježi se kontinuirani pad stope. Za dob 65 i više godina dobno-standardizirana stopa ima sličan trend kretanja uz veće oscilacije (Slika 45).

Analize prema spolu, također, pokazuju trend opadanja broja i stope izvršenih samoubojstava, uz veće ili manje oscilacije vezano za spol. Također, znatne su razlike u broju i stopi izvršenih samoubojstava prema spolu s prosječnim udjelom muškog spola preko 70% u ukupnom broju samoubojstava i višom stopom za muški nego za ženski spol. Odnos broja samoubojstava muškaraca i žena kretao se u omjeru 2,2-3,7 : 1 (Slika 43, Slika 44, Slika 47).

Analize prema dobi pokazuju različite trendove kretanja stopa izvršenih samoubojstava kroz godine. U dobi do 14 godina stopa smrtnosti zbog samoubojstava ne prelazi 1 slučaj na 100.000. U Hrvatskoj je, kao i u nekim drugim zemljama, u dobi 15-19 godina u pojedinim godinama bio zabilježen porast stope. Najviša stopa u toj dobi registrirana je 1999. godine (12,9), od 2000. godine (stopa 8,4) bilježi se pad stope, a 2017. godine stopa je bila 4,1/100.000. Za dob 20-49 godina stopa je do 2000. godine blaže oscilirala, od kada je u padu. Za dob 50-64 godina stopa je oscilirala do 2005. godine, od kada ima trend pada, a za dob 65 i više godina stopa do 2000. godine znatnije oscilira, a nadalje je prisutan pad stope (Slika 46).

Stope smrtnosti zbog samoubojstava kod oba spola znatno rastu s dobi. Godine 2017. u dobi do 14 godina nije registriran niti jedan slučaj samoubojstva, u dobi 15-19

godina stopa iznosi 4,1; u dobi 20-29 godina 9,4; u dobi 30-49 godina 13,0; u dobi 50-64 godine 23,0, a u dobi 65 i više godina 28,0/100.000 (Slika 47).

Najčešći način izvršenja samoubojstava u oba spola je vješanje (62,2% 2017. godine), dok u ostalim načinima izvršenja postoje razlike prema spolu. Gotovo sva samoubojstva počinjena vatrenim oružjem i eksplozivom registrirana su kod muškog spola (84 od ukupno 86 slučaja 2017. godine), a kod ženskog spola su samootrovanje, skok s visokog mjeseta i utapanje znatnije zastupljeni (Slika 48).

U ratnim i poratnim godinama registriran je porast broja samoubojstava vatrenim oružjem i eksplozivom, posebice u muškaraca. Godine 1985. udio ovog načina izvršenja u ukupnom broju samoubojstava iznosio je 7,2 %, dok je 1992. i 1995. godine iznosio oko 26%. Posljednjih godina sve je manje registriranih samoubojstava počinjenih vatrenim oružjem i eksplozivom te je 2017. godine udio iznosio 13,5% (Slika 49).

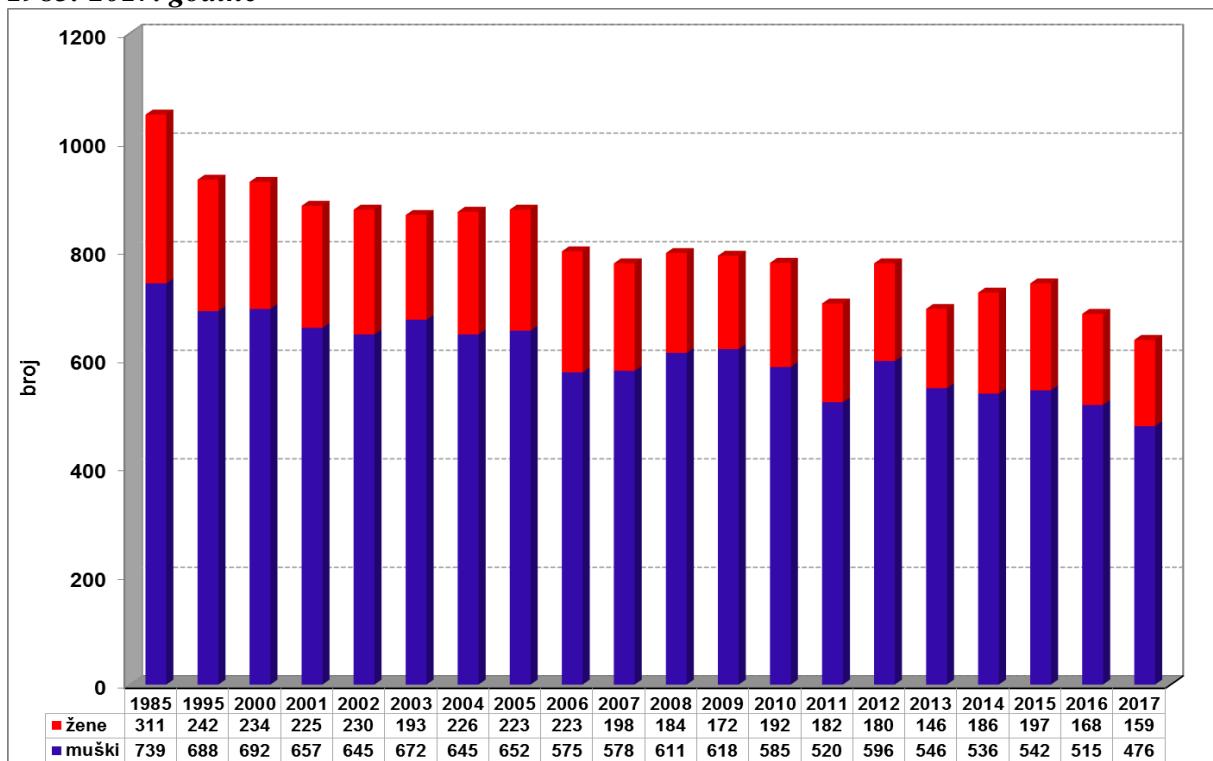
Iz analize smrtnosti zbog samoubojstava prema županijama prebivališta za 2017. godinu, vidljivo je da su izvršena samoubojstva sudjelovala u ukupnoj smrtnosti od ozljeda u županijama s udjelima od 14,3% (Brodsko-posavska županija) do 42,0% (Bjelovarsko-bilogorska županija). Ukupan broj izvršenih samoubojstava i stopa na 100.000 za svaku županiju prikazani su na Slikama 50 i 51.

Usporedbe smrtnosti zbog samoubojstava pokazuju da između županija Hrvatske postoje znatne razlike. Dobno-standardizirane stope smrtnosti zbog samoubojstava za svu dob ukupno kretale su se u rasponu od 7,5 do 27,7/100.000, a za dob 0-64 u rasponu od 6,5 do 26,0/100.000. Pojedine županije priobalnog dijela bilježe znatno niže stope od pojedinih županija kontinentalnog dijela Hrvatske (Slika 52, Slika 53).

Hrvatska bilježi više stope smrtnosti zbog samoubojstava od prosjeka stopa za zemlje EU članice prije svibnja 2004., a za zemlje EU članice poslije svibnja 2004., bilježi podjednaku stopu za sve dobi ukupno, nižu stopu za dob do 64 godine te višu stopu za dob 65 i više godina. U usporedbi sa susjednom Slovenijom i Mađarskom bilježe se niže stope, a od Austrije više stope smrtnosti zbog samoubojstava. (Slika 54).

Slika 43

Broj izvršenih samoubojstava po spolu u Hrvatskoj u pojedinim godinama u razdoblju 1985.-2017. godine

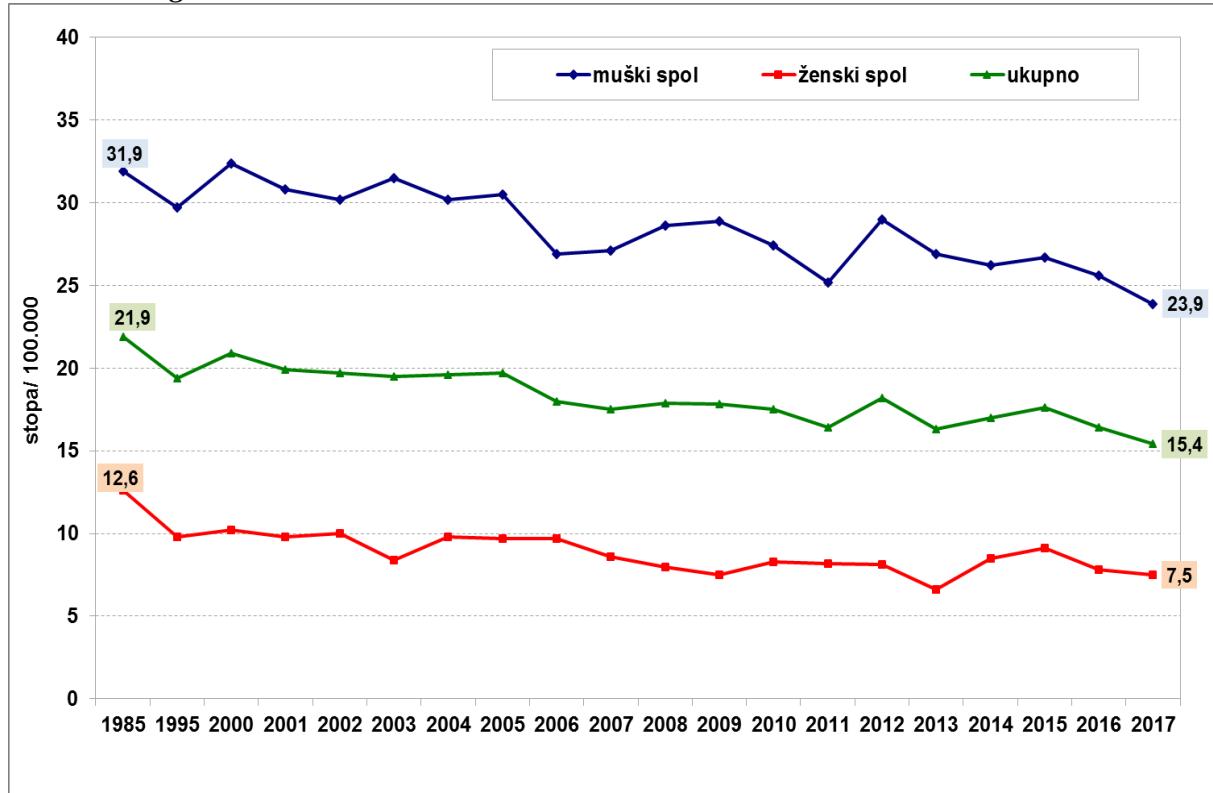

MENTALNI POREMEĆAJI U REPUBLICI HRVATSKOJ

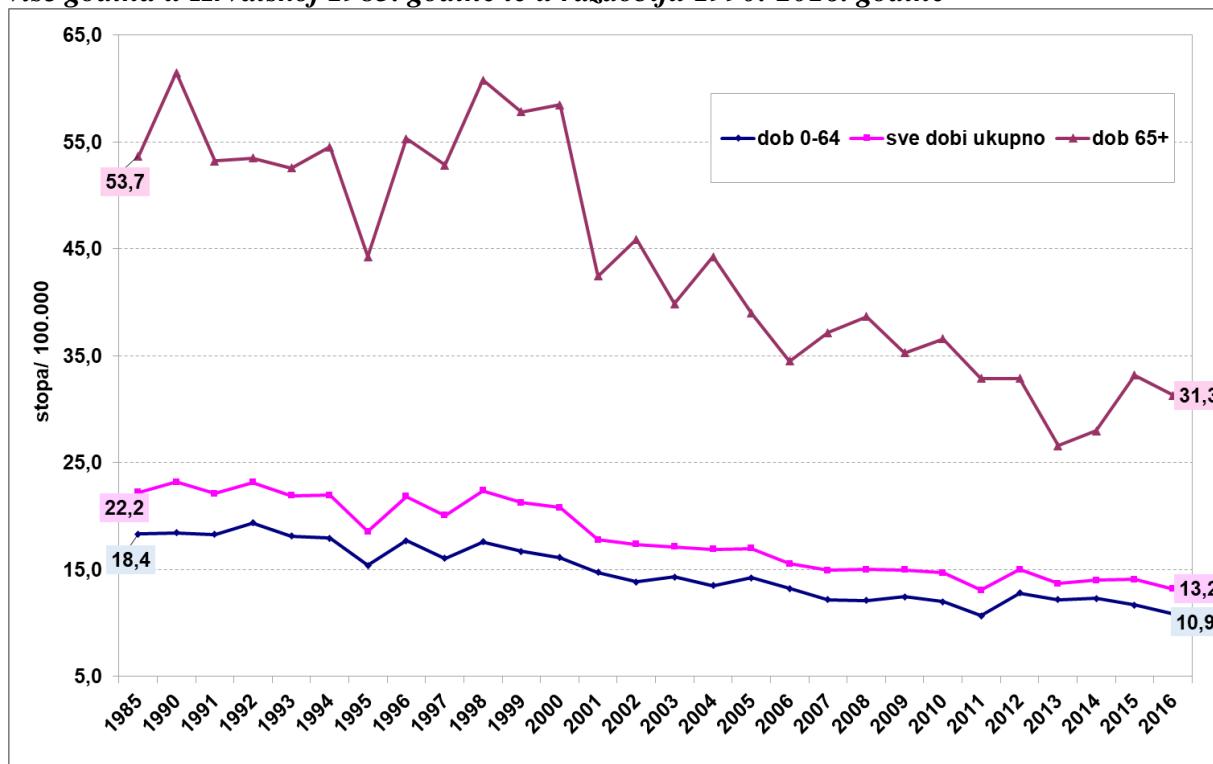
Slika 44

Stope izvršenih samoubojstava po spolu u Hrvatskoj u pojedinim godinama u razdoblju 1985.-2017. godine

Slika 45

Dobno-standardizirane stope smrtnosti zbog samoubojstava za sve dobi, dob 0-64 te dob 65 i više godina u Hrvatskoj 1985. godine te u razdoblju 1990.-2016. godine

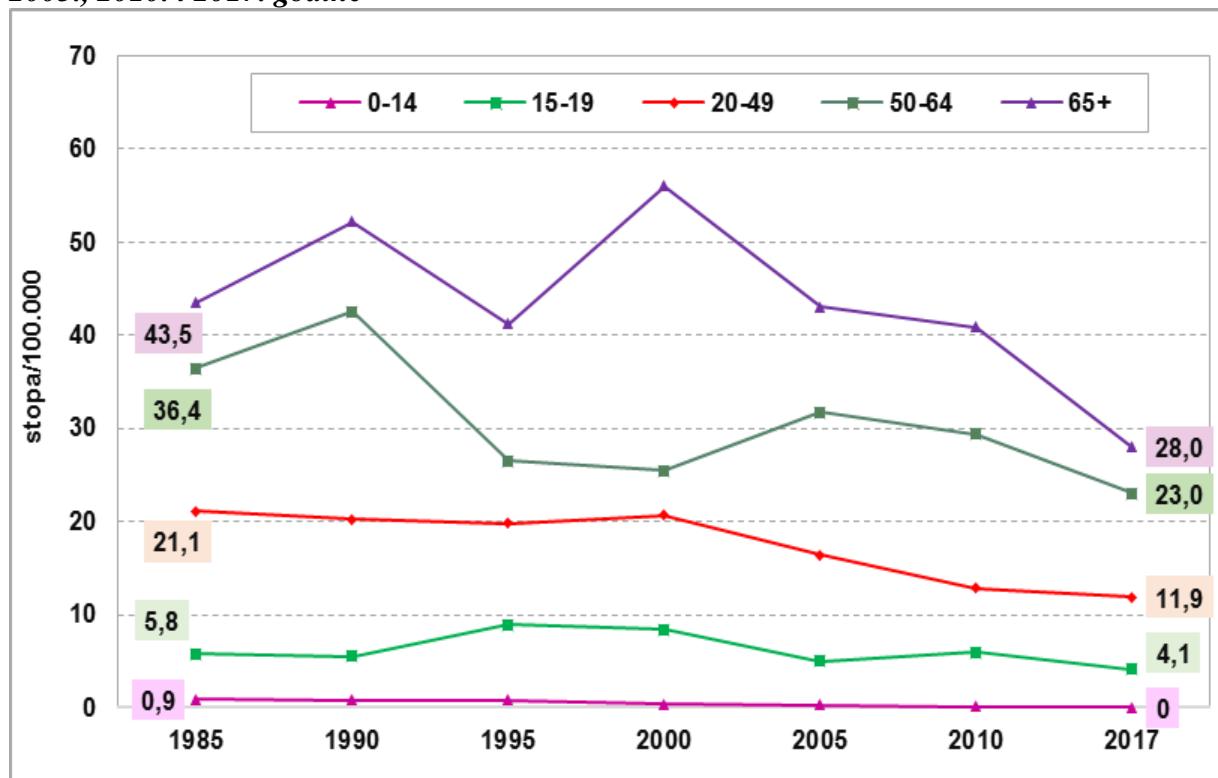

MENTALNI POREMEĆAJI U REPUBLICI HRVATSKOJ

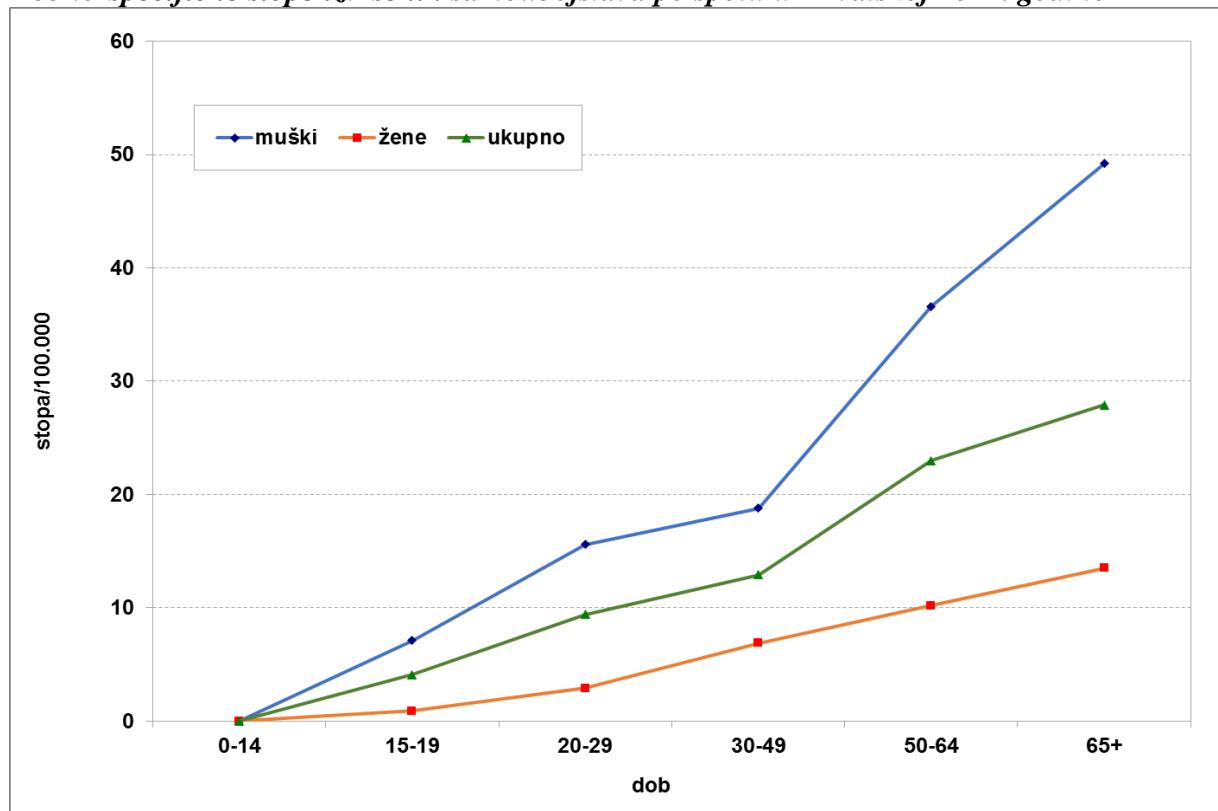
Slika 46

Dobno-specifične stope izvršenih samoubojstava u Hrvatskoj 1985., 1990., 1995., 2000., 2005., 2010. i 2017. godine

Slika 47

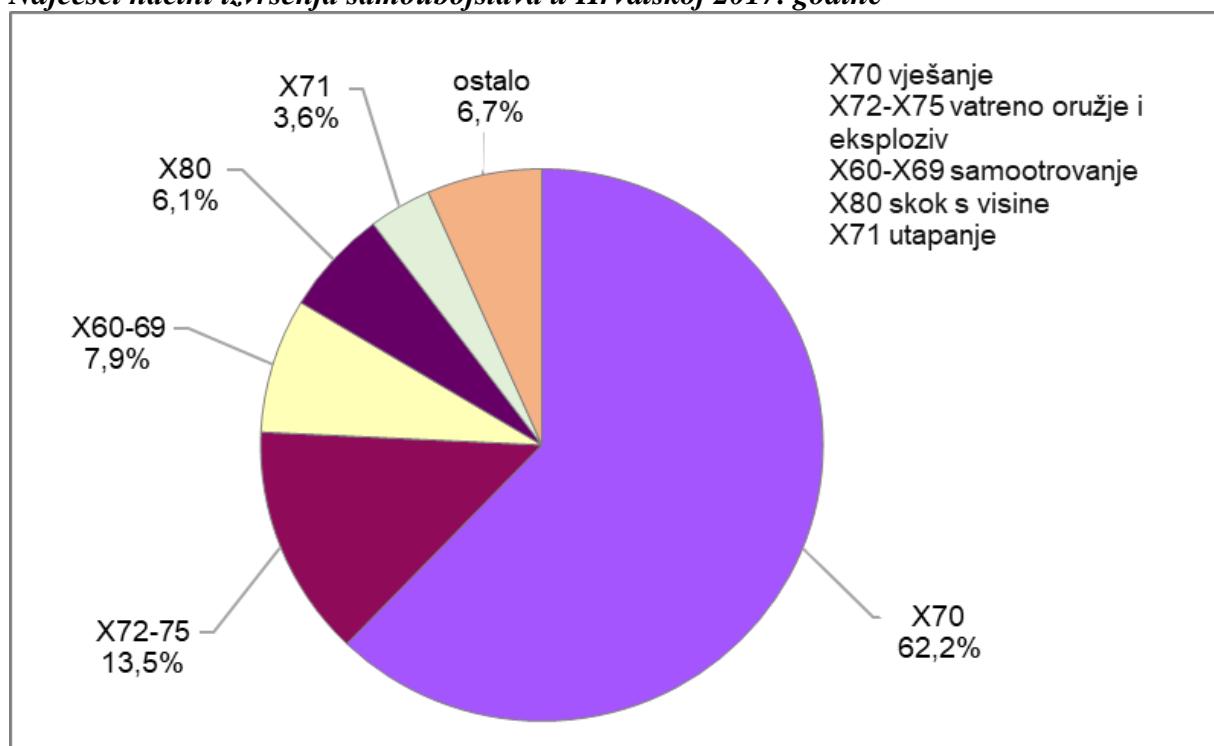
Dobno-specifične stope izvršenih samoubojstava po spolu u Hrvatskoj 2017. godine

MENTALNI POREMEĆAJI U REPUBLICI HRVATSKOJ

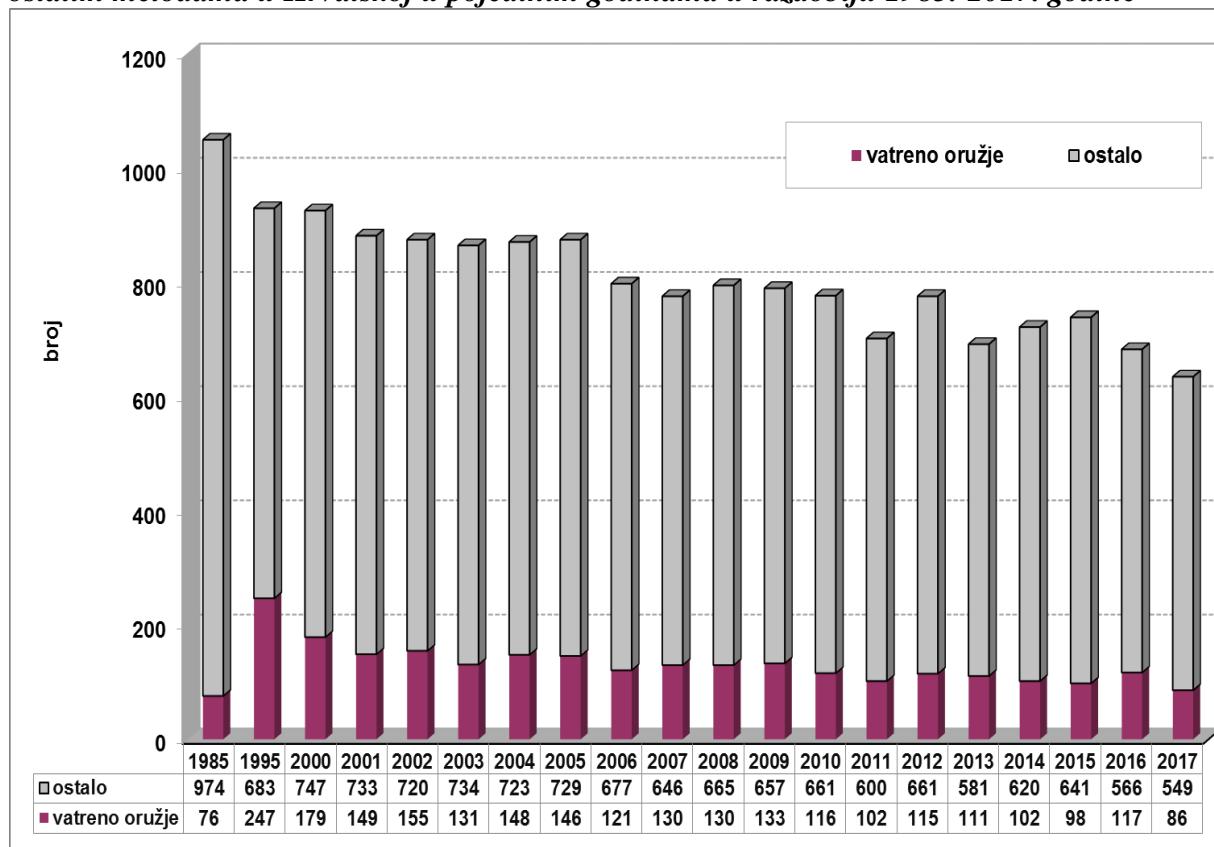
Slika 48

Najčešći načini izvršenja samoubojstava u Hrvatskoj 2017. godine

Slika 49

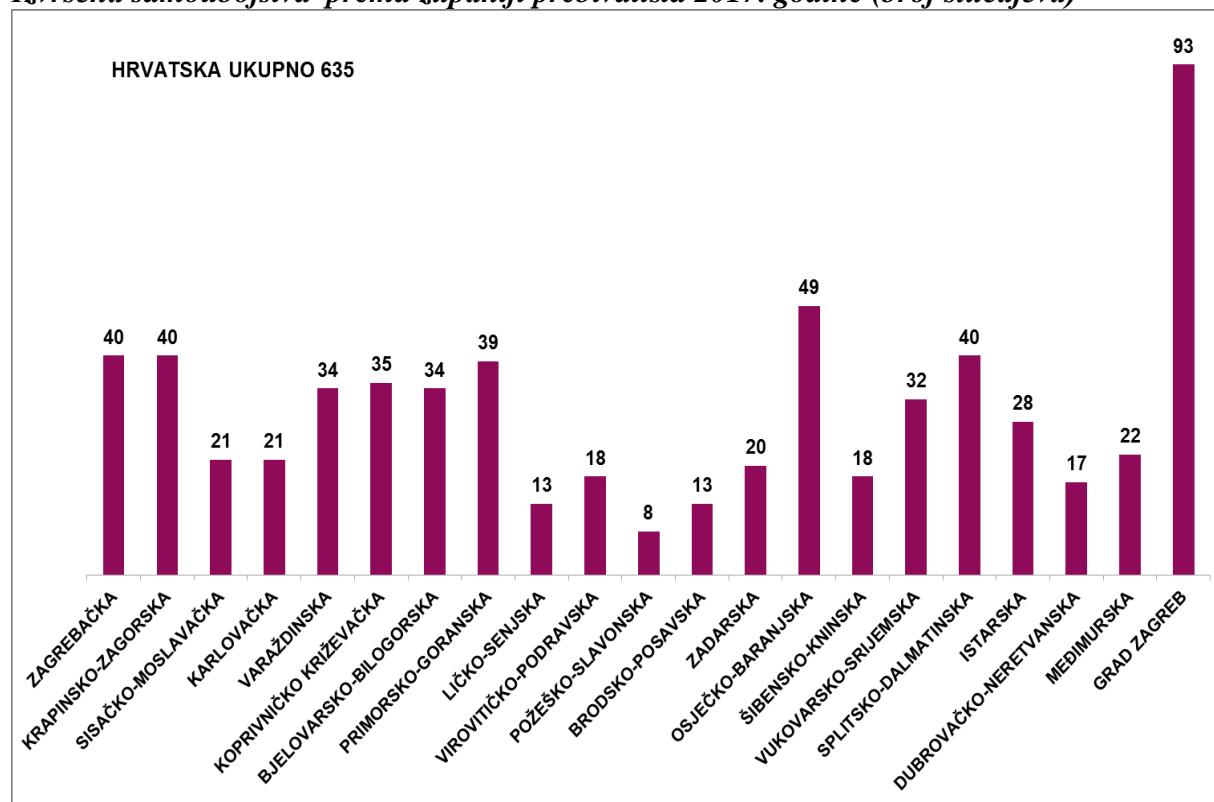
Odnos samoubojstava izvršenih vatrenim oružjem i eksplozivom i samoubojstava izvršenih ostalim metodama u Hrvatskoj u pojedinim godinama u razdoblju 1985.-2017. godine

MENTALNI POREMEĆAJI U REPUBLICI HRVATSKOJ

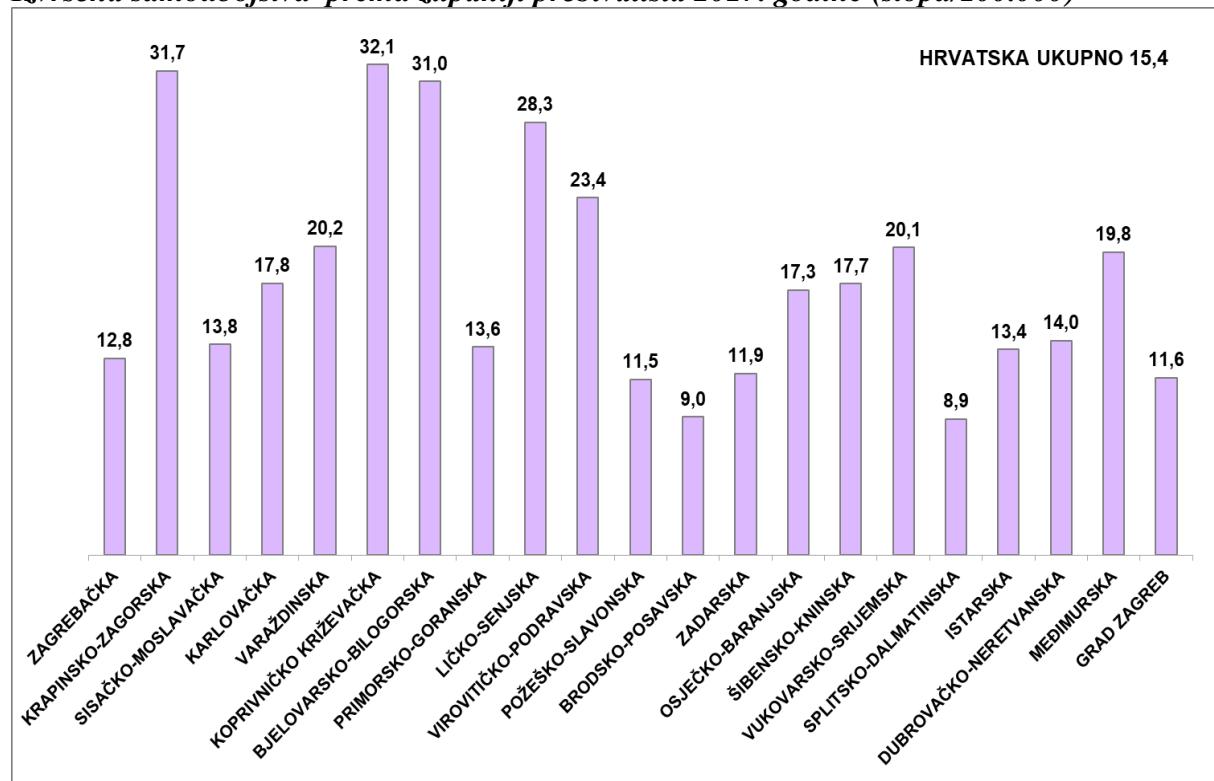
Slika 50

Izvršena samoubojstva prema županiji prebivališta 2017. godine (broj slučajeva)

Slika 51

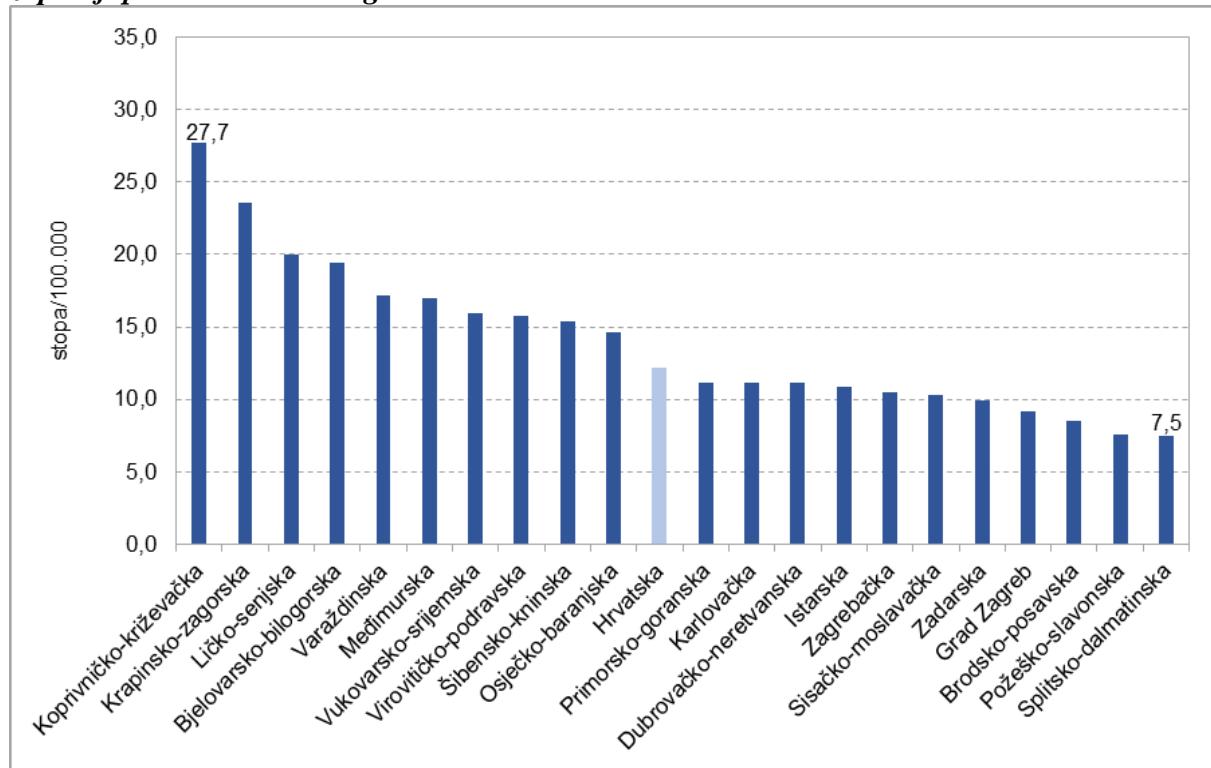
Izvršena samoubojstva prema županiji prebivališta 2017. godine (stopa/100.000)

MENTALNI POREMEĆAJI U REPUBLICI HRVATSKOJ

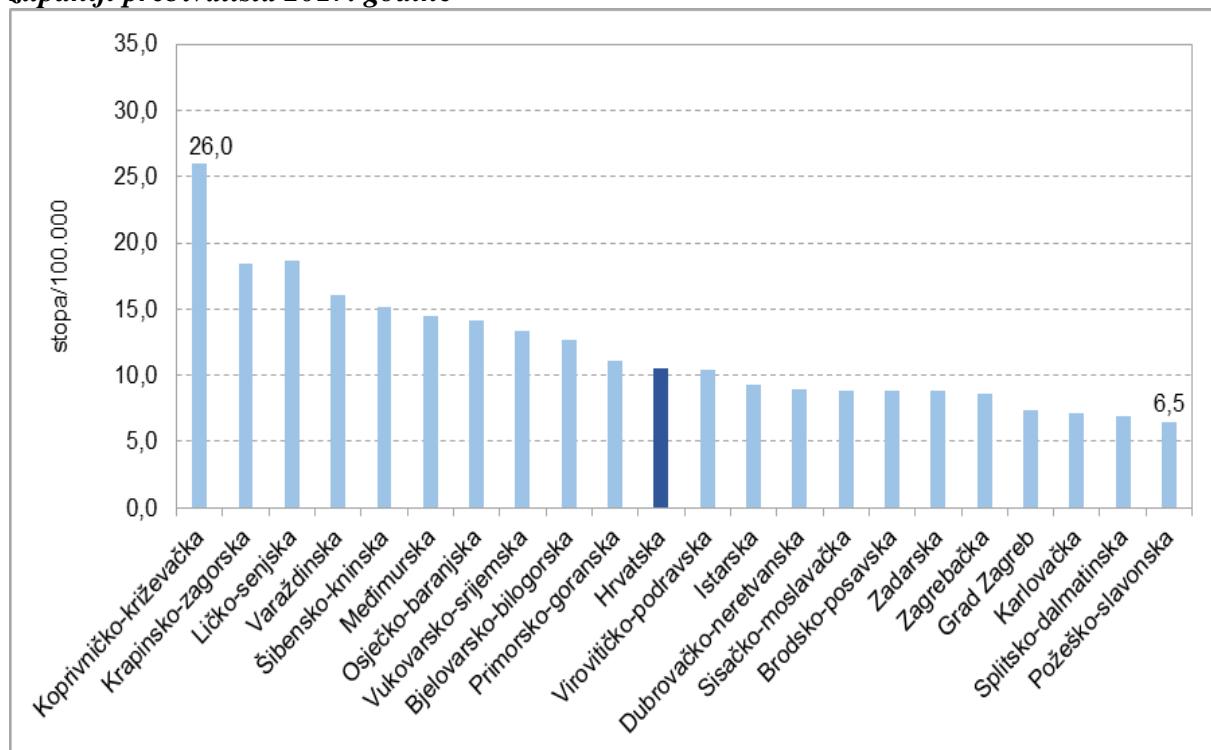
Slika 52

Dobno-standardizirane stope smrtnosti zbog samoubojstava za sve dobi ukupno prema županiji prebivališta 2017. godine

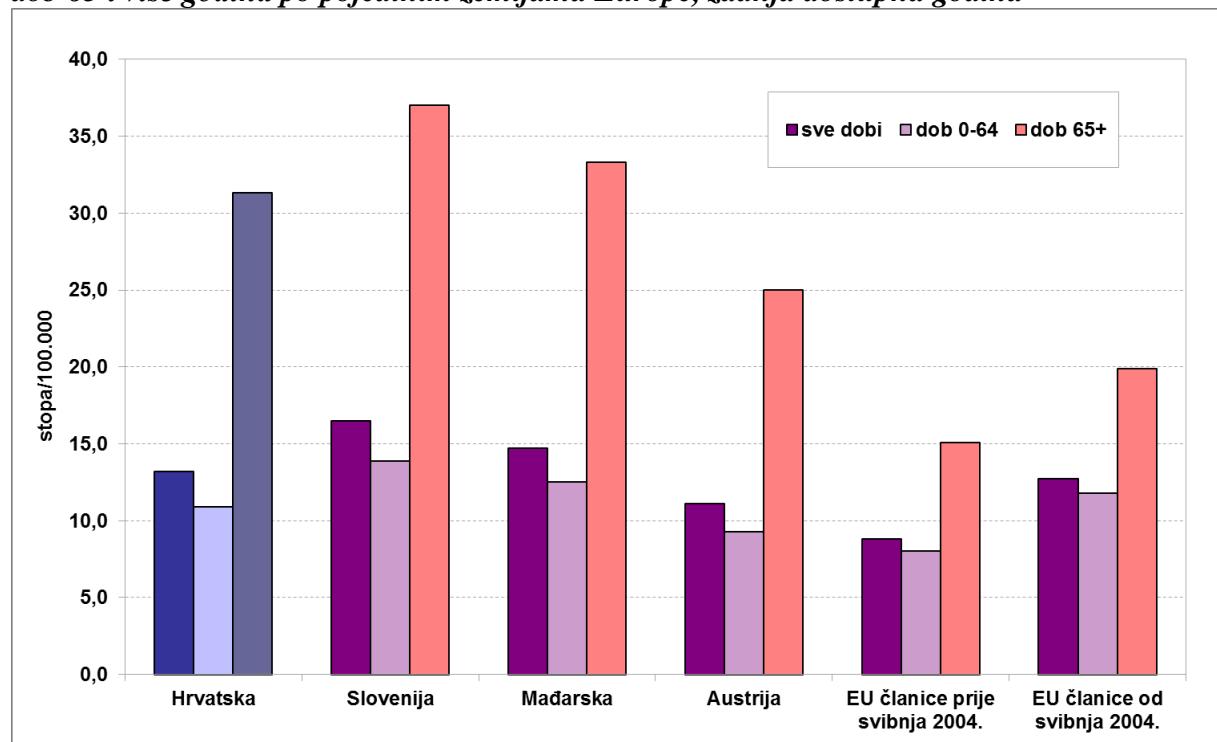
Slika 53

Dobno-standardizirane stope smrtnosti zbog samoubojstava za dob 0-64 godina prema županiji prebivališta 2017. godine

Slika 54

Dobno-standardizirane stope smrtnosti zbog samoubojstava za sve dobi ukupno, dob 0-64 te dob 65 i više godina po pojedinim zemljama Europe, zadnja dostupna godina

ISBN 978-953-7031-82-4

CIP zapis dostupan u računalnome katalogu Nacionalne i sveučilišne
Knjižnice u Zagrebu po brojem 001020659

www.hzjz.hr